

การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ
และความเชื่อถือของผู้รับสาร

นายแสวง จันทราทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-666-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 1922607X

THE NEWS BORROWING FROM FOREIGN NEWS SOURCES
AND AUDIENCES' PERCEPTION OF THEIR CREDIBILITY

Mr. SAWAENG JANTRATHIP

A Thesis Submitted in Partial fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism
Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-666-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าว
ต่างประเทศ และความเชื่อถือของผู้รับสาร

โดย

นายแสง จันทราทิพย์

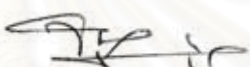
ภาควิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... (คณบดีคณะนิเทศศาสตร์)
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร ชัยประทับ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

แสง จันทร์ทิพย์ : การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศและความเชื่อถือของผู้รับสาร (THE NEWS BORROWING FROM FOREIGN NEWS SOURCES AND AUDIENCES' PERCEPTION OF THEIR CREDIBILITY) อ. ที่ปรึกษา : อ.ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 131 หน้า. ISBN 974-333-666-4.

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษา ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรายงานข่าว รวมทั้งความเชื่อถือของผู้รับสารที่มีต่อการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่เสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว และบทความ ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยรวมสองชื่อฉบับด้วยกัน คือ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โดยทำการศึกษาในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2540

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศโดยไม่มีการโต้แย้ง และได้นำข่าวไปใช้เพื่อการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุด
2. หนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ในการสร้างความขัดแย้ง และความสับสน รวมทั้งยังนำข่าวดังกล่าวไปใช้เพื่อเปิดประเด็นข่าวอื่นที่เกี่ยวข้อง และนำข่าวไปใช้โจมตีฝ่ายตรงข้าม
3. ผู้รับสารโดยเฉพาะเพศหญิง และกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความเชื่อถือการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ สูงกว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา2542.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3972305028 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: NEWSPAPERS / AUDIENCES' PERCEPTION / CREDIBILITY / NEWS BORROWING
SAWAENG JANTRATHIP : THE NEWS BORROWING FROM FOREIGN NEWS
SOURCES AND AUDIENCES' PERCEPTION OF THEIR CREDIBILITY. THESIS
ADVISOR : DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D. 131 pp. ISBN 974-333-666-4

This study examines news borrowing from foreign news sources. It looks particularly how Thai newspapers use such news in their reporting, the consequences it generates and how Thai audience perceives the credibility of news reports containing foreign sources.

A content analysis was done on news stories and articles citing foreign news sources on two daily newspapers namely Matchon and Krungthep Turakij circulated between November 1995 and December 1997. In addition, three cases are examined in detail.

The findings are as follows,

1. News from foreign sources are used rather uncritically by the two newspapers.
2. News from foreign sources are used to create conflicts, confusion and to generate new agendas.
3. News from foreign sources are used against opposite parties.
4. Audiences members, especially those with high education and females rated news citing foreign sources as more credible.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา2542.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถือกำเนิดขึ้นมาได้ส่วนหนึ่งก็เพราะรองศาสตราจารย์นภดล ชาติประเสริฐ ที่ได้ช่วยกรุณาเสนอแนะแนวทาง จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถนำไปสานต่อให้เป็นรูปร่างขึ้นมาได้ในที่สุด ขอขอบคุณอาจารย์มากครับ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต้องมอบให้กับดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้คำแนะนำ ตักเตือน และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และที่ยังคงอยู่ในความทรงจำของผู้วิจัยก็คือ ท่านมักจะสอนอยู่เสมอที่มีโอกาสว่าคิดอะไรก็คิดให้ลึกซึ้ง และกว้างไกล นั่นคือสิ่งที่ท่านได้ฝากไว้ด้วยใจเปี่ยมเมตตา ควรค่าแก่การยกย่องและเทิดทูนบูชาในฐานะ "ครู" ผู้ให้โดยแท้ ศิษย์คนนี้คงไม่มีอะไรจะตอบแทนพระคุณได้ดีไปกว่าการปฏิบัติตามคำสั่งสอนด้วยความเคารพ ขอกราบขอขอบคุณคุณครูด้วยใจจริงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เศษประทับ และรองศาสตราจารย์จิตลักขณ์ แสงอุไร ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่ง มาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจเสมอมา คุณดรณี คำสุข(ตุ๊ก) ที่ช่วยแสดงความคิดเห็น ให้ยืมคอมพิวเตอร์ ให้ที่พักอาศัยในบางโอกาส และให้ยืมวิทยานิพนธ์ คุณจวง จันท์ หอมจันทนากุล(อุงุ่น) ที่ไปช่วยกันเก็บข้อมูลหลายต่อหลายครั้ง อีกทั้งยังเป็นธุระในการติดต่อคุณพงษ์ศักดิ์ รัตนวงศ์ เพื่อสืบค้นงานวิจัยจากประเทศสหรัฐอเมริกา คุณปารณีย์ จันทรกุล(ลูกปลา) ให้ยืมทั้งหนังสือและงานวิจัยมากมายรวมทั้งวิทยานิพนธ์อีกหนึ่งเล่ม ซึ่งมีประโยชน์สำหรับงานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก ขอขอบคุณ ย้วย ละเอียด เล็ก น่อง เต่า กุ้ง ปอย น่อง นิด หนอย เบิ้ล ที่เต็มใจช่วยทุกครั้งที่เพื่อนคนนี้เอ่ยปาก ขอขอบคุณพีศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด(พีตุ่น) ที่ช่วยส่งงานวิจัยจากประเทศสหรัฐอเมริกามาให้ ขอขอบคุณพี่ๆที่ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการยืมหนังสือทุกครั้ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องวารสารหอสมุดแห่งชาติที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อนๆปริญญาโทการหนังสือพิมพ์ทุกคนที่มีน้ำใจให้เสมอมา และขอบใจมากเลยพญาน้องชายที่แสนดี เป็นเพราะนายเราจึงมีทุนเรียนมาได้จนถึงเทอมสุดท้าย

ในยามที่ท้อแท้จนแทบสิ้นหวัง หากไม่ได้เธอคอยห่วงใย เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือเสมอมา เราคงไม่มีวันนี้อย่างแน่นอน ขอขอบคุณหนึ่งหลายๆสำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง

ท้ายที่สุดนี้ ต้องกราบขอขอบคุณคุณแม่เป็นอย่างสูงที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด แม่เป็นคนที่ไม่เคยยอมแพ้ต่ออุปสรรคใดๆเลย จนลูกคนนี้ต้องนึกถึงแม่ทุกครั้งที่ท้อแท้ และสิ้นหวัง

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การอ้างข่าว.....	7
ลักษณะของการอ้างข่าว.....	8
การจัดระเบียบข่าวสารโลกใหม่.....	9
การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรม.....	11
ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	14
สมมติฐานการวิจัย.....	18
นิยามศัพท์.....	19
ขอบเขตการวิจัย.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	27
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล	28
การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ.....	29
การสัมภาษณ์.....	29
แบบสอบถาม.....	30
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	35
4. ผลการวิจัย.....	36
ตอนที่ 1	
ปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย	
จากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	36
การเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย	
ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	42
เป้าหมายของการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้.....	44
การเปรียบเทียบการเสนอหัวข้อข่าวและเป้าหมายในการนำไปใช้.....	44
การแสดงทิศทางการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย	
ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	46
การเปรียบเทียบการเสนอหัวข้อข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ.....	47
การวิเคราะห์ข่าวเฉพาะกรณี.....	49
การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย	
กรณีการรับสินบนจัดซื้อเรือดำน้ำ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย	
กรณีการจัดอันดับสถาบันการศึกษา.....	58
การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย	
กรณีถูกกล่าวหาในเรื่องของเซ็กซ์และสนามกอล์ฟ.....	61
ผลกระทบที่เกิดจากอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	64
ตอนที่ 2	
ความเชื่อถือของผู้รับสาร.....	69
เปรียบเทียบความเชื่อถือของผู้รับสารภายในกลุ่ม.....	73
แบ่งตามเพศ.....	73
แบ่งตามวุฒิการศึกษา.....	75
เปรียบเทียบความเชื่อถือของผู้รับสารระหว่างกลุ่ม.....	77
แบ่งตามเพศ.....	77
แบ่งตามวุฒิการศึกษา.....	82
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	96
รายการอ้างอิง.....	97
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แบบบันทึกข้อมูลแสดงปริมาณการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....28
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามเพศ.....29
3	แสดงผลการทดสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ร่วมบันทึกข้อมูล.....34
4	แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....38
5	แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก.....39
6	แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากสำนักข่าว Big Four.....40
7	แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออก.....41
8	แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....43
9	แสดงเป้าหมายในการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้.....44
10	แสดงการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ โดยแบ่งตามหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ.....45
11	แสดงการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ โดยแบ่งตามหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน.....46
12	แสดงทิศทางการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four.....47
14	แสดงผลสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกรณี การตัดสินบนเรือดำน้ำ.....56
15	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าว และไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....69
16	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าว และไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเปรียบเทียบเป็นรายมิติ.....73
17	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทย ที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศแบ่งตามเพศ.....74
18	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทย ที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศแบ่งตามวุฒิการศึกษา.....75
19	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดย อ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศแบ่งตามเพศ(ชาย).....77
20	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าว และไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเปรียบเทียบเป็นรายมิติเพศชาย.....79
21	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดย อ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศแบ่งตามเพศ(หญิง).....80
22	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าว และไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเปรียบเทียบเป็นรายมิติเพศหญิง.....81
23	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าว โดยอ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ (การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี).....82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดย อ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศเปรียบเทียบเป็นรายมิติ (การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี).....84
25	แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าว โดยอ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ (การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี).....85
26	เปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข่าวและการรายงานข่าว ของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....88

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	38
2 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก.....	39
3 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากสำนักข่าว Big Four.....	40
4 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจาก จากหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออก.....	42
5 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ.....	43
6 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four.....	48
7 แสดงความเชื่อถือต่อคำชี้แจงของนายบริหารและรัฐบาล.....	57
8 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวโดยอ้างข่าว และไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	71

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"...หน้าที่ของสื่อคือจะต้องทำหน้าที่สะท้อนความจริงอยู่เสมอ...สื่อนอกจากจะต้องให้ข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์และให้ข้อเท็จจริงที่ไม่มีอคติ...สื่อยังมีหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบสิ่งที่คิดว่าเป็นข้อเท็จจริงด้วย..."

(อานันท์ บินยารชุน, วันนักข่าว 2542)

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า หน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสื่อมวลชนก็คือการเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกสังคม รวมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงเหล่านั้น โดยนำเสนอในรูปแบบของ "ข่าว" เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและนำไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้น เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การส่งผู้สื่อข่าวออกไปแสวงหาและรวบรวมข้อมูลของเหตุการณ์จากแหล่งข่าวต่างๆ จนกระทั่งถึงขั้นตอนของการคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอสู่สาธารณชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นวิธีการทำข่าวที่ต้องอาศัยผู้สื่อข่าวเป็นหลัก

ในขณะที่วิธีการทำข่าวอีกลักษณะหนึ่งนั้นแทบจะไม่ต้องพึ่งผู้สื่อข่าวเลย นั่นคือเป็นการนำข้อมูลมาจากการนำเสนอข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศอีกทอดหนึ่ง ซึ่ง Riffe (1984a: 43) เรียกลักษณะเช่นนี้ว่า "การอ้างข่าว" (news borrowing)

ลักษณะของการอ้างข่าว มี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ (Riffe, อ้างแล้ว)

1. การอ้างข่าวจากแหล่งข่าวภายในประเทศ (domestic news borrowing) เป็นการอ้างข่าวที่ใช้แหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ นิตยสาร หนังสือ รวมทั้งสำนักข่าวในประเทศ เช่น สำนักข่าวไทย เป็นต้น

2. การอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ (borrowing from some foreign news) ได้แก่ การอ้างข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ อาทิ AP, UPI, AFP, Reuters รวมทั้งการอ้างข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ต่างประเทศอื่นๆ เช่น Newsweek, CNN เป็นต้น

การอ้างข่าวของสื่อมวลชนในประเทศต่างๆ จากแหล่งข่าวต่างประเทศได้กลายเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันที่เรียกกันว่า "โลกาภิวัตน์" (globalization) ที่โลกทั้งโลกสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้หมด และยังได้ทำให้เรามีโอกาสรับรู้ข่าวสารจากที่ต่างๆ ทั่วทุกมุมโลกได้อย่างรวดเร็ว ผ่านทางสื่อมวลชนหรือสำนักข่าวต่างประเทศ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักข่าวยักษ์ใหญ่ทั้ง 4 แห่ง หรือที่เรียกว่า Big Four อันประกอบด้วย AP, UPI, AFP, Reuters ที่ตั้งอยู่ในอเมริกาเหนือและยุโรป) ซึ่งทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารที่เกิดขึ้นไปยังผู้รับสารทั่วโลก โดยมีสื่อมวลชนของแต่ละประเทศ เป็นตัวจักรสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารเหล่านี้ โดยนำเสนอไปยังประชาชนในสังคมของตนอีกทอดหนึ่งในรูปแบบของข่าวต่างประเทศ

นอกจากจะทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารแล้ว สื่อมวลชนหรือสำนักข่าวต่างประเทศเหล่านี้ยังได้ทำหน้าที่เผยแพร่ วัฒนธรรม ระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งทัศนคติ จากประเทศของตนไปยังประเทศอื่นๆ [โดยเฉพาะในประเทศโลกที่สาม (Third World) หรือประเทศกำลังพัฒนา (developing country)] ผ่านทางสื่อมวลชนของประเทศเหล่านั้น เพื่อทำให้เกิดการยอมรับวิถีชีวิตต่างๆ และลักษณะแบบตะวันตกมากยิ่งขึ้น

ดังเช่นการสำรวจเนื้อหารายการโทรทัศน์ในประเทศต่างๆทั่วโลกพบว่าประเทศด้อยพัฒนาจำนวนมากอาศัยรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่จากต่างประเทศ ในด้านของภาพยนตร์ส่วนใหญ่ก็ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลมาจาก Hollywood แทบทั้งสิ้น ส่วนทางด้านดนตรีก็เห็นได้ชัดเจนว่าดนตรีประจำ

นิยม (popular music) ของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษมีอิทธิพลไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิถีชีวิตแบบอเมริกันนั้นดูเหมือนจะมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นจำนวนมากในประเทศต่างๆทั่วโลก โดยเฉพาะในกรณีของ Elvis Presley เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดในเรื่องนี้ (Nordenstreng และ Varis อ้างถึงใน เสถียร เขยประทับ, 2531)

หรืออย่างกรณีของอิทธิพลในด้านการโฆษณาจากบริษัทข้ามชาติต่างๆที่เปรียบเสมือนสิ่งคุกคามทางวัฒนธรรม โดยได้นำเอาค่านิยมต่างชาติเข้ามาและหันเหความต้องการของผู้บริโภคไปสู่สิ่งที่ไม่จำเป็นด้วยการสร้างวัฒนธรรมการบริโภคนิยม (consumerism) ด้วยการปลุกฝังยั่วยุให้ประชาชนในประเทศด้อยพัฒนาใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย เพื่อจะได้ส่งเสริมให้มีการสั่งซื้อเพื่อการบริโภคจากประเทศอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น (เนื่องจากผลิตเองไม่ได้) ในที่สุดก็นำไปสู่ปัญหาด้านการขาดดุลการค้าของประเทศด้อยพัฒนาเหล่านี้

ด้วยเหตุนี้เอง จึงกล่าวได้ว่าการสื่อสารมวลชนในโลกถูกครอบงำด้วยความเป็นอเมริกันอย่างโจ่งแจ้งทั้งในด้านเทคโนโลยี เนื้อหา การศึกษา และอุดมการณ์ทางวิชาชีพ ดังจะเห็นได้จากปริมาณการสื่อสารภายในโลกทั้งหมดมีแหล่งที่มาจากสหรัฐอเมริกา ดังนั้นแม้จะมีการก่อตั้งระบบการสื่อสารมวลชนขึ้นมาในแต่ละประเทศ ก็จัดได้ว่าเป็นเพียงส่วนขยาย (extension) ของความเป็นอเมริกันเท่านั้นเอง (Tunstall, 1977; Mattelart, 1983 อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา, 2537)

ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่สื่อมวลชนของประเทศ ถูกครอบงำโดยสื่อมวลชนของตะวันตกนั้น เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดและน่าเป็นห่วงมากในปัจจุบัน เนื่องจากการครอบงำสื่อมวลชนได้นำไปสู่การครอบงำทางวัฒนธรรมนั่นเอง และท้ายที่สุดได้ทำให้ความพยายามในการรักษาเอกลักษณ์ของชาติต้องประสบความล้มเหลว รวมทั้งยังต้องประสบความล้มเหลวด้านการพัฒนาในระดับชาติและระดับท้องถิ่นด้วย (เสถียร เขยประทับ, อ้างแล้ว)

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การอ้างข่าวจะเกิดขึ้นในกรณีของการรายงานข่าวต่างประเทศค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้สื่อข่าวท้องถิ่นเข้าไม่ถึงแหล่งข่าว ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดในเรื่องระยะทาง กล่าวคือแหล่งข่าวอยู่ไกลเกินไป หรือในบางกรณีที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับระยะทาง นักข่าวก็อาจถูกขัดขวางจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข่าวได้ จึงจำเป็นต้องหันไปพึ่งการรายงานข่าวจากแหล่งอื่น ซึ่งเราเรียกว่าการอ้างข่าวนั่นเอง (Riffe, อ้างแล้ว)

สำหรับการอ้างข่าวของสื่อมวลชนไทยซึ่งในงานวิจัยนี้ คือ หนังสือพิมพ์ อาจมีลักษณะบางประการที่นอกเหนือไปจากที่ Riffe (อ้างแล้ว) ได้กล่าวไว้ การอ้างข่าวโดยทั่วไปมักจะเป็นข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ในขณะที่การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่เริ่มปรากฏเด่นชัดขึ้นในช่วงระยะเวลาสองสามปีที่ผ่านมา เป็นการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศที่เสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย เช่น ข่าวการเพิ่มหรือลดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินไทย ที่บริษัทมูดีส์ และ/หรือสถาบันจัดอันดับเอสแอนด์พีเป็นผู้จัดทำขึ้น และหนังสือพิมพ์ไทยก็ได้นำเอาข่าวที่เกิดขึ้นนี้มารายงานให้ประชาชนในประเทศได้รับทราบ

เป็นที่น่าสังเกตว่า การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศได้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความเชื่อถือต่อแหล่งข่าวนั้นโดยปราศจากการตรวจสอบข้อเท็จจริง ทั้งที่เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งที่หนังสือพิมพ์จะต้องปฏิบัติ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าเนื่องมาจากการถูกครอบงำทางวัฒนธรรมนั่นเอง ที่ได้ทำให้เราเชื่อถือและยอมรับการรายงานข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศเหล่านั้น

ด้วยเหตุนี้สื่อมวลชนไทย (ผู้รับสาร) จึงมองว่า แหล่งข่าวต่างประเทศ (ผู้ส่งสาร) มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีความสามารถ (competence) มีความเชี่ยวชาญ (expertness) หรือเป็นมืออาชีพ (expertise) ในการรายงานข่าว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ข่าวที่รายงานโดยแหล่งข่าวต่างประเทศมีความน่าเชื่อถือ (credibility) ตามไปด้วย (Hovland, Janis, and Kelly, 1953 และ Berlo and Lemert, 1966)

นอกจากนี้ การที่สื่อมวลชนไทยถูกสอนมาให้ใช้คุณค่าข่าวเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวโดยเน้น ความเป็นลบ (negative) และความขัดแย้ง (conflict) จึงทำให้สื่อฯเองมองว่าประเด็นข่าวดังกล่าวนั้นมีคุณค่าในการเป็นข่าว จึงตัดสินใจนำเสนอออกไป ดังที่ Harris (1997) ได้กล่าวไว้ว่า “ข่าวร้ายคือข่าวดี ส่วนข่าวดีคือข่าวที่ขายไม่ออก” (Bad news is 'Good news', good news is a non-sell)

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ เปรียบเสมือนการซื้อของที่ใช้แล้ว ซึ่งเราไม่สามารถรับประกันได้เลยว่า จะได้ของที่ดีมีคุณภาพ (Riffe, 1980: 3) เหตุนี้เอง จึงมีการกล่าวกันอยู่เสมอในเรื่องของปัญหาต่างๆที่มักเกิดขึ้นในสังคมพร้อมกับการอ้างข่าว เช่น ทำให้ผู้รับสารหรือประชาชนที่ได้ทราบเรื่องราวจากการรายงานข่าวของสื่อมวลชนเกิดความสับสน (confusing) ในเรื่องของความถูกต้อง (accuracy) ของเนื้อหาข่าวที่ได้รับมา ตลอดจนทำให้เกิดความขัดแย้ง (conflicting) ในเรื่องของความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับข่าวสารดังกล่าว (Beaton, อ้างถึงใน Riffe, 1984b: 9)

และเมื่อหนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศมารายงาน ย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะทำให้เกิดเรื่องดังกล่าวขึ้นได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด รวมถึงลักษณะการนำไปใช้ ตลอดจนทิศทางการนำเสนอข่าว นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงระดับความเชื่อถือของผู้อ่านที่มีต่อการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ รวมทั้งผลกระทบของการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศว่ามีมากน้อยเพียงใด ดังปัญหานำวิจัยต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหานำวิจัย

1. หนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศมากน้อยเพียงใด
2. หนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศในลักษณะใด
3. หนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศไปใช้เพื่ออะไร
4. หนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศในทิศทางใด
5. ผู้รับสารมีความเชื่อถือการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ ซึ่งรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยในระดับใด
6. ผลกระทบที่เกิดจากการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศมีมากน้อยเพียงใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ประชาชนในสังคมได้ตระหนักถึงการใช้สื่ออย่างระมัดระวังมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการตรวจสอบความถูกต้องของการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ
2. ทำให้สื่อมวลชน รวมทั้งนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้หันมาตระหนักถึงความสำคัญของการนำเสนอข่าวที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ ในมิติของการครอบงำทางวัฒนธรรมจากตะวันตก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านต่างๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอ้างข่าว

"การอ้างข่าว" (news borrowing) หมายถึง การเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ได้นำข่าวจากแหล่งข่าวต่างๆมารายงาน โดยมีการอ้างแหล่งที่มาของข่าวเหล่านั้นด้วย เช่น "สำนักข่าวเอพีกล่าวว่า..."

การอ้างข่าวนั้นมักกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็น(necessary)และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้(inevitable) ที่จะต้องเกิดขึ้นในแวดวงสื่อมวลชนประเทศต่างๆ ดังเช่น กรณีของการรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศรัสเซียที่จะต้องมีการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวอื่นอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากรัสเซียในขณะนั้นยังเป็นประเทศสังคมนิยมจึงมีข้อจำกัดด้านพรมแดนระหว่างประเทศ หรือกรณีของการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ในประเทศเยอรมันตะวันออก ซึ่งอ้างข่าวมาจากสื่อมวลชนอเมริกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่มีการกล่าวสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์ (Riffe, 1984a: 43)

สาเหตุที่นำไปสู่การอ้างข่าวมีอยู่ด้วยกันหลายประการ เช่น การลดจำนวนของนักข่าวต่างประเทศให้น้อยลง ทำให้แต่ละคนต้องรับผิดชอบในการหาข่าว และรายงานข่าวในพื้นที่ที่กว้างออกไป การเข้าไม่ถึงแหล่งข่าว เนื่องจากแหล่งข่าวอยู่ไกลเกินไป หรืออาจจะถูกขัดขวางจากผู้ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นเพราะข้อจำกัดด้านพรมแดนระหว่างประเทศ การถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น เช่น การแข่งขันฟุตบอลโลก (Riffe, 1983; 1984a; 1984b; 1993.)

นอกจากนี้ สาเหตุของการอ้างข่าวยังเป็นผลมาจากการไหลของข่าวสารที่ไม่สมดุลย์กันทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยมีทิศทางการไหลแบบทางเดียวจากซีกโลกทางตอนเหนือหรือประเทศอุตสาหกรรมหรือประเทศที่ร่ำรวยข้อมูล (information-rich) กับประเทศซีกโลกตอนใต้ ซึ่ง

เป็นประเทศกำลังพัฒนาหรือโลกที่3 (Third World) เห็นได้จากจำนวนข่าวที่กระจายจากโลกพัฒนาแล้วไปยังโลกกำลังพัฒนามีถึง 80% แต่มีข่าวเกี่ยวกับประเทศกำลังพัฒนาเพียง 20% (Masmoudi 1977 อ้างถึงใน Richstad และ Anderson, 1981 และ Stevenson, 1988)

ลักษณะของการอ้างข่าว มี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ (Riffe, อ้างแล้ว)

1. การอ้างข่าวจากแหล่งข่าวภายในประเทศ (domestic news borrowing) เป็นการอ้างข่าวที่ใช้แหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ นิตยสาร หนังสือ รวมทั้งสำนักข่าวในประเทศ เช่น สำนักข่าวไทย เป็นต้น

2. การอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ (borrowing from some foreign news) ได้แก่ การอ้างข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ อาทิ AP, UPI, AFP, Reuters รวมทั้งการอ้างข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ต่างประเทศอื่นๆ เช่น Newsweek, CNN เป็นต้น

ประโยชน์ของการอ้างข่าว คือ ทำให้เกิดความหลากหลาย (healthy) ในเนื้อหาของข่าวสาร ดังเช่น การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์อเมริกัน ที่พยายามจะหาแหล่งข่าวจากหลายๆ แห่ง ทั้งนี้เพื่อเสนอความหลากหลายให้แก่ผู้อ่าน มากกว่าที่จะใช้แหล่งข่าวเพียง 1-2 แห่ง (Riffe, 1983: 12)

นอกจากจะมีผลในด้านบวกแล้ว การอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศก็ยังได้ส่งผลกระทบต่อในด้านลบด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในส่วนของ การอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศนั้น Riffe (อ้างแล้ว: 142-143) กล่าวว่า รัฐบาลในหลายประเทศได้ใช้ประโยชน์จากสื่อของ รัฐบาลของตนเองจนสำนักข่าวต่างๆ เป็นช่องทางในการควบคุมข่าวสาร หรือยิ่งกว่านั้นรัฐอาจใช้เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อ ดังนั้นเมื่อสื่อมวลชนได้อ้างข่าวมาจากประเทศเหล่านั้น อาจทำให้สื่อมวลชนเองตกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารโดยไม่รู้ตัวก็เป็นได้

ขณะที่ Beaton (อ้างถึงใน Riffe, 1984b: 9) ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาของการอ้างข่าวไว้ โดยยกตัวอย่างการปฏิบัติในประเทศอิหร่าน เมื่อปี ค.ศ. 1979 ว่า หลังจากที่นักข่าวอเมริกันทั้งหมด ถูกขับไล่ออกจากอิหร่าน การรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศนี้ ก็จำเป็นต้องพึ่งพา

การรายงานจากอิหร่านโดยตรง จึงอาจทำให้เกิดความสับสน (confusing) ในเรื่องของความถูกต้อง (accuracy) ของเนื้อหาข่าว หรือเกิดความขัดแย้ง (conflicting) ในเรื่องของข่าวสารที่ได้รับ

จะเห็นว่า การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศนั้น มีทั้งผลที่เกิดขึ้นในด้านบวก คือ ทำให้เกิดความหลากหลายของข่าวสาร และผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านลบ เช่น การตกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารหรือการโฆษณาชวนเชื่อของรัฐบาลในบางประเทศ กระทั่งอาจทำให้เกิดความสับสน และความขัดแย้งต่างๆในสังคม

ด้วยเหตุนี้ จึงพอสรุปได้ว่า การอ้างข่าว(จากแหล่งข่าวต่างประเทศ)จะเกิดขึ้นก็เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญคือ การลดจำนวนนักข่าวให้น้อยลง รวมทั้งการเข้าถึงไม่ถึงแหล่งข่าว นอกจากนี้ การไหลของข่าวสารที่ไม่สมดุลกันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากแนวคิดเรื่องการจัดระเบียบข่าวสารโลกใหม่ ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันในการผลักดันให้เกิดการไหลเวียนของข่าวสาร จากประเทศตะวันตกไปสู่ประเทศตะวันออกอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

การจัดระเบียบข่าวสารโลกใหม่ (New World Information and Communication Order)

ประมาณปี ค.ศ. 1977 องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้จัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการจัดระเบียบวาระข่าวสารของโลกขึ้นมาใหม่ ซึ่งเรียกชื่อต่อมาว่า "คณะกรรมการแมคไบรด์" (McBride Commission) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อป้องกันมิให้กลุ่มประเทศโลกที่ 3 (Third World) ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการครอบงำทางการสื่อสารของชาติตะวันตก ซึ่งคณะกรรมการเหล่านั้นได้ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลของชาติตะวันตกว่า ควรเข้ามาควบคุมการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสื่อมวลชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ (Ravult อ้างถึงใน Graber, 1989)

แต่แล้วข้อเสนอดังกล่าวก็ได้รับการปฏิเสธโดยสิ้นเชิงจากสื่อมวลชนของประเทศตะวันตกนั่นเอง เนื่องจากพวกเขาเห็นว่า การให้รัฐบาลเข้ามาควบคุมนั้น เปรียบเสมือนกับการปิดกั้นเสรีภาพในการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน (โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์)

ดังที่ Stanton (1972 อ้างถึงใน ซิลเลอร์, อ้างแล้ว: 52-53) และผู้บริหารสื่อมวลชนจำนวนหนึ่ง มีความเห็นว่า การที่ชาติต่างๆจะใช้สิทธิในการควบคุมลักษณะ ของข่าวสารที่ถ่ายทอดไปยังประเทศเหล่านั้น เป็นสิ่งที่อันตรายและขัดต่อทบทบัญญัติในเรื่องเสรีภาพในการพูดในรัฐธรรมนูญอย่างรุนแรง : "สิทธิทั้งหลายอันเป็นกรอบแห่งรัฐธรรมนูญของเรา หลักการต่างๆ ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และหลักการพื้นฐานในเรื่องเสรีภาพในการถ่ายทอดความคิด กำลังถูกละเลย"

แม้ว่าจะมีนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ ออกมาแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามว่า ประเทศโลกที่สามควรมีสิทธิเสรีภาพทางการสื่อสาร โดยปราศจากการครอบงำจากโลกตะวันตก (Ravult, อ้างแล้ว) ทั้งนี้เพราะพวกเขาเห็นว่า หลักการเรื่องเสรีภาพของข่าวสาร เป็นคนละเรื่องกับ อธิปไตยของแต่ละประเทศ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541: 168)

การไหลของข่าวสารจากประเทศตะวันตก ไปยังประเทศโลกที่สามยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยที่ไม่มีทางจะหลีกเลี่ยงได้ อีกทั้งยังมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในยุคปัจจุบัน ที่เรามักเรียกกันว่า "ยุคการสื่อสารไร้พรมแดน" ซึ่งเป็นยุคที่การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพสูง มีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น เพียงแต่มีการเชื่อมโยงระบบการสื่อสารเข้ากับเครือข่ายการสื่อสารทั่วโลก (โดยมีคอมพิวเตอร์ และสายโทรศัพท์ เป็นอุปกรณ์สำคัญ) เราก็สามารถรับรู้ข่าวสารที่เกิดขึ้น จากทั่วทุกมุมโลกด้วยเวลาเพียงไม่กี่วินาที

กรณีของประเทศไทยก็คงเป็นเช่นเดียวกับประเทศโลกที่สามอื่นๆ จากการสำรวจในปี ค.ศ. 1975 พบว่า ชาวต่างประเทศทั้งหมดมาจากต่างประเทศ (ซึ่งมีเจ้าใหญ่ๆผูกขาดอยู่เพียง 5 เจ้า) 78% ของภาพยนตร์มาจากต่างประเทศ ครึ่งหนึ่งของรายการโทรทัศน์มาจากนอก 70-80% ของโฆษณาเป็นของบริษัทข้ามชาติ จนกระทั่งปี 1979 ก็ยังมี 62% ของรายการโทรทัศน์ที่สั่งมาจากอเมริกา (กาญจนา แก้วเทพ, อ้างแล้ว: 166-167)

ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจนักที่หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งข่าวจากประเทศตะวันตก ทั้งนี้เพราะวิธีคิดและวิธีปฏิบัติต่างๆ ในเชิงวิชาชีพด้านการสื่อสารมวลชนนั้น ได้ถูกครอบงำโดยสื่อมวลชนตะวันตกไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งการครอบงำสื่อมวลชนดังกล่าวได้นำไปสู่การครอบงำทางวัฒนธรรมนั่นเอง (เสถียร เทยประทับ, 2531)

การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรม

Schiller (1976, อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, อ้างแล้ว: 165) กล่าวว่า "แต่เดิมการขยายอาณานิคมของจักรวรรดินิยมแบบดั้งเดิม (classical-colonialism) นับตั้งแต่โรมันมาจนถึงสเปนและอังกฤษนั้น ยังใช้กำลังทหารและอาวุธสงครามเป็นหลัก แต่ในยุคจักรวรรดินิยมรุ่นใหม่ (neo-colonialism) เช่นอเมริกานั้น ได้ใช้กำลังด้านเศรษฐกิจและอาวุธด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารเป็นเครื่องมือ เป้าหมายของการยึดกุมมิใช่การครอบครองพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ หากแต่เป็นการครอบครองพื้นที่ทางวัฒนธรรมและจิตสำนึกของประชาชน ให้วัฒนธรรมทั่วโลกมีรูปแบบเป็นอย่างเดียวกันทั้งหมด (standardization)

ดังเช่น สินค้าในรูปแบบต่างๆ ที่ผลิตโดยบริษัทเอกชนอเมริกัน และเครือข่ายการสื่อสาร ของอเมริกันกระจายไปทั่วโลกโดยไม่ต้องประกาศเป็นทางการ ที่เด่นๆ ได้แก่ภาพยนตร์ซึ่งมีการผลิตในต่างประเทศมากขึ้น (Guback, 1969 อ้างถึงใน ซิลเลอร์, 2533: 49-50) หรืออย่างรายการโทรทัศน์ทางการค้า ซึ่งในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีรายการทีวีที่สั่งตรงจากสหรัฐฯ ถึง 75% (ไนร์บิตต์ และอาเบอร์ดีน, 2534: 159)

สอดคล้องกับที่ Huey (1990 อ้างถึงใน วิภา อุดมฉันท, 2541) กล่าวอ้างในบทความเรื่อง "America's hottest export: Pop culture" ว่าประเทศต่างๆ จ่ายเงินซื้อสินค้าบันเทิงของอเมริกาปีละ 7.5 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ และรายได้เหนือรายจ่ายสุทธิทางการค้าของอุตสาหกรรมกระจายเสียงของอเมริกาอยู่ที่ปีละ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ อเมริกาจึงยังคงเป็นผู้ส่งออกสินค้าทางวัฒนธรรมรายใหญ่ที่สุดของโลกอยู่

เช่นเดียวกับที่ Schiller (1989; 1990) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีบทบาทอย่างแท้จริงในการเป็นผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรมอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ องค์กรสื่อขนาดมโหฬารไม่มาก (ซึ่งส่วนใหญ่ยังอยู่ในสหรัฐอเมริกา) ที่อยู่ในรูปแบบของบริษัททุนข้ามชาติขนาดใหญ่ (multinational corporation) อาทิ CNN ได้แผ่อิทธิพลและโยงใยโครงข่ายครอบคลุมโลกอยู่ในขณะนี้ โดยเป็นผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรมส่งออก ทำรายได้ให้อเมริกาเป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมเครื่องบินและอวกาศ

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารระดับโลกในปัจจุบัน เป็นภูมิปัญญาหรือความรู้เพื่อบริษัททุนข้ามชาติ บนพื้นฐานชาติผิวขาวนิยม หรืออเมริกันนิยม อังกฤษนิยม ฯลฯ ที่ครอบงำไปทั่วโลก (พิทยา ว่องกุล, 2541)

Golding (1977 อ้างถึงใน Reeves, 1993) กล่าวถึงการครอบงำทางวัฒนธรรม (cultural dominant) และอาณานิคมทางวัฒนธรรม (cultural imperialism) ว่า เป็นเรื่องของ การพึ่งพิงทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเทคโนโลยี ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง และความสัมพันธ์ด้านความคิดและวัฒนธรรมระหว่างประเทศทุนนิยมหรือประเทศอุตสาหกรรม กับประเทศส่วนใหญ่ในแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา

ขณะที่ Beltran (1978 อ้างถึงใน Stevenson, 1988) ได้กล่าวถึงอาณานิคมทางวัฒนธรรมโดยผ่านการสื่อสารว่า เป็นกระบวนการของประเทศล่าอาณานิคม ในการรักษาความมั่นคงและยังรักษาการครอบงำทางเศรษฐกิจและการเมืองต่อประเทศอื่นๆ

ส่วน Boyd-Barrett (1977, อ้างถึงใน Reeves, อ้างแล้ว) กล่าวว่า อาณานิคมทางสื่อเหมือนกับกระบวนการเป็นเจ้าของ กำหนดโครงสร้าง และกระจายเนื้อหาของสื่อมวลชนในประเทศใดๆก็ตามที่ได้รับการกดดันจากประเทศอื่น โดยปราศจากการแลกเปลี่ยนอิทธิพลที่ได้สัดส่วนซึ่งกันและกัน โดยมีประเทศหนึ่งได้รับผลกระทบมาก ขณะเดียวกันเขายังได้แยกมิติ (dimension) ของอาณานิคมทางสื่อไว้ 4 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ประเทศอุตสาหกรรม เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา พัฒนาการสื่อสารและขยายการลงทุนข้ามชาติ โดยการส่งออกอุปกรณ์เทคโนโลยีให้แก่ประเทศอื่นๆ

ด้านที่ 2 การจัดตั้งการจัดการอุตสาหกรรมโดยประเทศอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอังกฤษ และฝรั่งเศส อดีตเจ้าอาณานิคมในแอฟริกาและเอเชีย จัดตั้งและขยายกิจการการสื่อสารข้ามชาติ โดยให้เงินทุนและคำแนะนำในการสร้างระบบการสื่อสาร รวมทั้งถ่ายโอนอุปกรณ์และบุคลากรแก่ประเทศที่พึ่งพิง

ด้านที่ 3 และ 4 คือ ค่านิยม (value) และการปฏิบัติ (practice) ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ การรายงานอย่างเป็นกลาง และไม่ลำเอียง และรูปแบบของเทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งได้รับการพัฒนาในประเทศทุนนิยมและมีการพัฒนาเนื้อหาของสื่อมวลชน และการรুক্তลาดสื่อมวลชน

สอดคล้องกับทัศนะของ Schiller ที่ว่า ความเป็นจักรวรรดินิยมทางสื่อของอเมริกา อธิบายได้โดยโครงสร้างมหภาค (macro structure) ที่แสดงให้เห็นการผูกขาดความเป็นเจ้าของความล้ำหน้าทางเทคโนโลยี และขนาดของเศรษฐกิจสื่อที่ใหญ่โตมโหฬาร โดยที่อเมริกาอาศัยความได้เปรียบเหล่านี้เป็นช่องทางแพร่กระจายแนวคิด ทัศนะ ภาพลวงตาต่างๆ เกี่ยวกับความมั่งคั่งร่ำรวย รูปแบบสินค้า และวิถีชีวิตแบบอเมริกันเข้าไปครอบงำวัฒนธรรมของประเทศอื่น เพื่อให้วัฒนธรรมเหล่านั้นมีลักษณะหรือมาตรฐานเดียวกันกับประเทศของตน

Straubharr และ LaRose (1996) เรียกการแพร่กระจายแนวคิดลักษณะดังกล่าวนี้ว่าเป็นการสร้าง "อุดมการณ์ตะวันตก" (Western ideal) โดยเขาได้กล่าวอ้างการตั้งข้อสังเกตของนักวิพากษ์จำนวนหนึ่งที่มีต่อการทำข่าวของสำนักข่าว Big Four ในช่วงทศวรรษที่ 1970 โดยที่สำนักข่าวดังกล่าวจะเป็นผู้ตัดสินความมีคุณค่าของข่าว (newsworthy) หรืออย่างการเปรียบเทียบสื่อมวลชนว่าเป็นเสมือนผู้วิพากษ์และหมาเฝ้าบ้าน (critic and watchdog)

Grossberg และคณะ (1998) กล่าวว่า "อุดมการณ์" (ideology) เป็นระบบความคิดความเชื่อต่างๆ ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น โดยมีสื่อเป็นตัวสร้างความหมายให้กับระบบความคิดเหล่านั้น และเก็บรวบรวมไว้ในรูปของรหัส (codes) ต่างๆ ขณะเดียวกันสื่อเองก็ได้ทำหน้าที่แพร่กระจายระบบความคิดนี้ออกไปสู่มวลชน โดยการตีความรหัสที่ถูกเก็บไว้ออกมาในรูปของ "ความจริง"

(reality) ตามที่ต้องการ ซึ่งความจริงดังกล่าวนี้ไม่ใช่ความจริงแท้ที่มีอยู่ดั้งเดิมในโลก แต่เป็นสิ่งที่เรียกว่า "ความเป็นจริงทางสังคม" (social reality)

การสร้างความเป็นจริงทางสังคมนี้ ได้อาศัยเทคนิคของการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้แนวคิดเหล่านี้ได้มีการแพร่กระจายออกไปสู่มวลชนในวงกว้าง จนในที่สุดทำให้เกิดความเห็นพ้องตรงกัน เกิดการยอมรับและการปฏิบัติตามอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งสอดคล้องกับที่อิริค ฟรอมม์ (Eric Fromm) กล่าวไว้ในงานเรื่อง The Art of Being ว่า "ในระบบสังคมของเรา จะขึ้นต่อความเชื่อ (มายา) ที่ว่า ไม่มีใครจะถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่เราไม่ต้องการ ที่เราทำเพราะเราอยากทำเอง"

ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่หนังสือพิมพ์ไทยยอมรับและเชื่อในการรายงานข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยนำข่าวต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทยไปเสนอในลักษณะที่เรียกว่าการอ้างข่าวนั้น เป็นเพราะเรามีความยินดี เต็มใจ และมีความปรารถนาที่จะทำสิ่ง เหล่านั้นเองโดยไม่มีเงื่อนไขประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง น่าจะมีสาเหตุมาจากการถูกครอบงำทางวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตก จึงทำให้เราให้ความสำคัญกับทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตะวันตกเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ การที่หนังสือพิมพ์ไทยได้เสนอข่าวในลักษณะที่มีการอ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศนั้น ได้แสดงให้เห็นว่าเราไม่ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวสารที่ได้รับมาเท่าที่ควร ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับ และการให้ความเชื่อถือต่อแหล่งข่าวต่างประเทศ (ทั้งในเรื่องของความมีชื่อเสียง หรือความเป็นมืออาชีพของแหล่งข่าวเหล่านั้น) อย่างมาก

ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวต่างประเทศ

ความน่าเชื่อถือ คือ ระดับของความรู้สึกที่ผู้รับสาร (กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์) รู้สึกว่าผู้ส่งสาร (แหล่งข่าวต่างประเทศ) เป็นผู้ที่น่าไว้วางใจและมีความสามารถ ซึ่งผลการทดลองในห้องทดลองทางจิตวิทยา พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความน่าเชื่อถือของแหล่งสารในสายตาของผู้รับสาร (Middlebrook, 1976)

แต่อย่างไรก็ตาม นักวิชาการหลายคนยังมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่ององค์ประกอบของความน่าเชื่อถือ ซึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ความน่าเชื่อถือเป็นแนวคิด (concept) ที่มองได้ในหลายมิติ เช่น

Hovland, Janis และ Kelly (1953) ได้เสนอว่า ความน่าเชื่อถือขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ ความสามารถ (competence) หรือความเชี่ยวชาญ (expertness) และความน่าไว้วางใจ (trustworthiness) ที่ผู้รับสารจะต้องมองเห็น

ซึ่งสอดคล้องกับ Berlo และ Lemert (1966) ที่มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า ความน่าเชื่อถือเกิดขึ้นจากปัจจัย 2 ประการ คือ ความสามารถ (competence) และความน่าไว้วางใจ (trustworthiness)

ขณะที่ Andersen (1961) มีความเห็นแตกต่างออกไปว่า ผู้รับสารจะประเมินความน่าเชื่อถือจากปัจจัยความกระตือรือร้น (dynamism) และการประเมิน (evaluative)

ส่วน McCroskey (1966) ได้เสนอความเห็นคล้ายกันว่า องค์ประกอบความน่าเชื่อถือมี 2 ประการ คือ ความมีอำนาจ (authoritativeness) ซึ่งวัดได้จาก น่าไว้วางใจ ข้อมูลที่มีคุณภาพ ฉลาด มีคุณค่า เชี่ยวชาญ และบุคลิกภาพ (character) ที่วัดจาก ชื่อสัตย์ เป็นมิตร น่าพอใจ ไม่เห็นแก่ตัว

Rogers (1969) ได้ศึกษาพบว่า ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร ประกอบขึ้นจากปัจจัย 3 ประการ คือ ปัจจัยความน่าไว้วางใจ (trustworthiness) ซึ่งเกิดจาก จริงใจ เข้ากันได้กับ บุคคลอื่น อ่อนโยน น่าคบ สุภาพ ไม่เห็นแก่ตัวและการยอมรับของสังคม ความเชี่ยวชาญ (expertness) ซึ่งดูจาก การฝึกฝนมาอย่างดี มีประสบการณ์ มีความสามารถ มีความรู้ มีความชำนาญ ฉลาด และความกระตือรือร้น (dynamism) เกิดจาก เข้าใจผู้อื่น มีอำนาจ กระตือรือร้น

นอกจากนั้น Infante (1980) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารเช่นกัน ผลการวิจัยพบว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ ความน่าไว้วางใจ (trustworthiness) ซึ่งวัดได้จาก ชื่อสัตย์ ไว้วางใจ จริงใจ ความเชี่ยวชาญ (expertness) ซึ่งดูจาก ชำนาญ มีคุณวุฒิ และความกระตือรือร้น (dynamism) วัดได้จาก กล้า กระตือรือร้น

ถึงแม้ว่านักวิชาการหลายคน ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่ององค์ประกอบความน่าเชื่อถือ แต่ส่วนใหญ่ก็ล้วนแต่พัฒนามาจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ ความเชี่ยวชาญและความน่าเชื่อถือแทบทั้งสิ้น (Singletary, 1976)

เมื่อผู้รับสารรับรู้ว่าข้อมูลหรือข่าวสารใดมีความน่าเชื่อถือสูง ก็จะทำให้ผู้รับสารยอมรับและเชื่อในข้อมูลข่าวสารนั้นๆตามไปด้วย ดังเช่น Hovland และ Weiss (1951) ได้ศึกษาอิทธิพลของแหล่งข้อมูลในการทำหน้าที่ติดต้อชักจูงใจ โดยเปรียบเทียบระหว่างแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและแหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ เพื่อใช้คำพูดหรือแหล่งข่าวสารอย่างเดียวกันในการชักจูงใจ และดูว่าแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคลได้มากกว่าแหล่งข้อมูลที่ไม่มีความน่าเชื่อถือได้หรือไม่ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่า แหล่งสารที่มีความน่าเชื่อถือสูงจะสามารถชักจูงใจได้ดีกว่าแหล่งสารที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ

แม้แต่ Walster และ Festinger (1962) ก็มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า ความน่าเชื่อถือ นั้นเกิดมาจากอิทธิพลของบุคลิกลักษณะของผู้ส่งสารเอง

และ Rogers (1969) ยังได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการยอมรับนวัตกรรม พบว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมจะเกิดขึ้นในกรณีที่ผู้ส่งสารเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือสูง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการศึกษาในช่วงแรกจะให้ความสำคัญต่อบุคลิกของผู้ส่งสารเป็นอย่างมาก แต่งานวิจัยในช่วงที่ผ่านมากลับแสดงให้เห็นว่า ความน่าเชื่อถือขึ้นอยู่กับการรับรู้ของผู้รับสาร ไม่ใช่บุคลิกของผู้ส่งสารเพียงอย่างเดียว (Bettinghaus, 1973)

Anderson และ Clevenger (1963) ได้เสนอความเห็นที่ว่าภาพลักษณ์ของผู้ส่งสารต้องเกิดจากการรับรู้ของผู้รับสาร ซึ่งอาจเป็นเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มก็ได้

และ McCroskey, Bergoon และ Heston (1974) ยังมีความเห็นคล้ายกันว่า บุคคลใดก็ตามที่มีความน่าเชื่อถือสูงตามสายตาผู้รับสาร ผู้รับสารจะให้ความนับถือและยอมรับคำพูดของบุคคลนั้น

นอกจากความสามารถ (competence) ความเชี่ยวชาญ (expertise) และความน่าไว้วางใจ (trustworthiness) ของแหล่งข่าวต่างประเทศแล้ว การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรมของตะวันตกที่มีต่อประเทศไทย ก็ยังมีส่วนช่วยให้หนังสือพิมพ์ไทยยอมรับและเชื่อในการรายงานข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศในระดับที่สูงมากเช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจึงสามารถสรุปได้ว่า การอ้างข่าวในงานวิจัยนี้ คือ การเสนอข่าวหรือการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่นำข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยที่ได้รายงานโดยแหล่งข่าวต่างประเทศมาเสนอให้ประชาชนได้รับทราบ โดยมีการอ้างถึงแหล่งที่มาของข่าวไว้ในการรายงานนั้นด้วย ซึ่งการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศโดยส่วนใหญ่แทบจะไม่มีการโต้แย้งแหล่งข่าวต่างประเทศเลย เป้าหมายในการนำข่าวที่ได้มาจากการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการนำข่าวที่ได้ไปใช้ในการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆมากกว่าที่จะนำไปใช้ในด้านอื่น ได้แก่ การนำไปใช้เพื่อการตักเตือน เสนอแนะ หรือชื่นชม ในขณะที่การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศโดยมากแล้วจะเป็นไปในทิศทางลบมากที่สุด

การอ้างข่าวนั้นมีสาเหตุสำคัญมาจากการเข้าไม่ถึงแหล่งข่าว รวมทั้งการลดปริมาณของนักข่าวให้น้อยลง นอกจากนี้การไหลของข่าวสารที่ไม่สมดุลกัน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพจากประเทศตะวันตก ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการอ้างข่าวขึ้น

เหตุนี้เอง เมื่อหนังสือพิมพ์ไทยได้นำเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ก็เท่ากับว่าได้ทำหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรมต่างๆที่เป็นลักษณะตะวันตกด้วยเช่นกัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้

เปรียบเทียบเนื่องการถูกครอบงำทางสื่อมวลชน ซึ่งได้นำไปสู่การครอบงำทางวัฒนธรรมในที่สุด การถูกครอบงำทางวัฒนธรรมนี้เองที่ได้ส่งผลให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตะวันตก ได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ดังนั้น การที่หนังสือพิมพ์ไทยได้นำเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับ และการให้ความเชื่อถือต่อแหล่งข่าวต่างประเทศเหล่านั้น

จากลักษณะของการอ้างข่าวดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมติฐานวิจัยเกี่ยวกับการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยพิจารณาจากความหมาย ลักษณะสาเหตุ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการอ้างข่าว อีกทั้งลักษณะของการสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรมจากตะวันตก ตลอดจนความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว ได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสือพิมพ์ไทยเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศในทิศทางลบมากกว่าทิศทางบวก และเป็นกลาง
2. หนังสือพิมพ์ไทยเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศในลักษณะที่ไม่ได้แย้งมากกว่าการเสนอข่าวในลักษณะโต้แย้ง
3. หนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้เพื่อการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุด
4. ผู้รับสารมีความเชื่อถือข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรายงานโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศสูงกว่าข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยรายงานโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมาย หรือนิยามศัพท์สำคัญ ที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันไว้ ดังต่อไปนี้

การอ้างข่าว หมายถึง การที่สื่อมวลชนนำข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศมารายงานโดยอ้างถึงแหล่งที่มาของข่าวไว้ในการเสนอข่าวของสื่อมวลชนแห่งนั้นด้วย เช่น "สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานว่า..." หรือ "หนังสือพิมพ์วอลล์สตรีท เจอร์นัล รายงานว่า..." หรือ "สถานีวิทยุบีบีซีรายงานเมื่อเช้านี้ว่า..."

การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศซึ่งนำเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย หมายถึง การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่นำเอาข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งได้รายงานโดยแหล่งข่าวต่างประเทศมารายงานให้ประชาชนได้รับทราบ โดยอ้างถึงแหล่งที่มาของข่าวไว้ในการรายงานนั้นด้วย ตัวอย่างเช่น

- *สต็อกโฮล์ม,เอเอฟพี* • กลุ่มเรียกร้องสันติภาพของสวีเดนเปิดเผยว่า กลุ่มคือคคุมส์ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมของสวีเดนได้ให้สินบนกับรัฐบาลไทยเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทมีโอกาสขายเรือดำน้ำให้กับกองทัพไทยมากขึ้น (สยามโพสต์, พฤษศบตีที่ 27 พ.ย. 2538: 1)

- 'เทียนฉาย'คุยจุฬาฯต้องเป็นหนึ่ง ดิงเอเชียวิกิตัดสินเอาใจ'ฮ่องกง'

เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม นายวันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ให้สัมภาษณ์กรณีมติสภามหาวิทยาลัยในเอเชีย...

- ดิลเลอร์ลิงคโปร "สวมรอย" กระพือข่าว "หยุดปล่อยกู้สถาบันการเงินไทย" หลังจากหนังสือพิมพ์ไฟแนนซ์เชียลไทม์ของลอนดอนรายงานข่าวผิดพลาด (กรุงเทพธุรกิจ, อังคารที่ 8 ต.ค. 2539)

แหล่งข่าวต่างประเทศ หมายถึง สำนักข่าวต่างประเทศขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่ง หรือที่เรียกกันว่า สำนักข่าว Big Four ซึ่งทำหน้าที่รายงานข่าวเหมือนกับสื่อมวลชนทั่วไป ได้แก่ AP (Associated Press), UPI (United Press International), AFP (Agence France Presse), รวมทั้งสำนักข่าว TASS (รัสเซีย) และสำนักข่าวระดับรองอื่นๆ เช่น สำนักข่าว DPA (เยอรมัน) นอกจากนี้ยังรวมถึง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ต่างประเทศ เช่น Wall Street Journal, Financial Times, The Economist, Time, Newsweek, BBC, CNN เป็นต้น

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนก แจกแจง และจัดระเบียบเนื้อหาให้เป็นที่ประจักษ์ เป็นจำนวนที่วัดได้ตามแบบแผน กฎเกณฑ์ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้จำแนกตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการอ้างข่าวดังนี้

1. **หัวข้อข่าว (News Topics)** เพื่อให้ทราบถึงการให้ความสำคัญกับหัวข้อข่าวต่างๆ ที่หนังสือพิมพ์ไทยให้ความสนใจนำมาอ้างข่าว รวมทั้งได้ศึกษาถึงความสอดคล้องในการเสนอหัวข้อข่าวกับลักษณะการรายงานข่าว โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเภทหัวข้อข่าวในการวิเคราะห์ข่าวออกเป็น 6 ประเภท ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากการงานวิจัยของปารณีย์ จันทรวงศ์ (2541) เนื่องจากเห็นว่าการแบ่งหัวข้อในงานวิจัยดังกล่าว มีเนื้อหาที่ครอบคลุมประเด็นข่าวต่างๆ ที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ได้อย่างครบถ้วน ดังนี้

1.1 **ข่าวการเมือง (Political)** หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมืองในประเทศ ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน การทำงานของรัฐ องค์กรของรัฐ พรรคการเมืองและนักการเมืองทุกระดับ ความขัดแย้งทางการเมือง การขัดผลประโยชน์ การทุจริตทางการเมือง อาทิ การคอร์รัปชัน การติดสินบน

1.2 **ข่าวเศรษฐกิจ (Economic Matters)** หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการเจรจาและข้อตกลงทางการค้าทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี การเจรจาทางภาษีการค้าระหว่างประเทศ การนำเข้าและการส่งออก ดุลการค้า การลงทุน

โครงการด้านอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น การวางท่อก๊าซ การสร้างสนามบิน เขื่อน โรงไฟฟ้า

รายงานข่าวสภาวะเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งบริษัทเอกชน เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สายการบินแห่งชาติ เป็นต้น

รายงานข่าวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญที่มีบทบาททางเศรษฐกิจ เช่น ข่าวการลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย

นอกจากนี้ ยังรวมถึงการรายงานข่าวที่เกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหุ้น อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทรายวัน

1.3 ข่าวสังคม (Civil Unrest and Social Problems) หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับการประท้วงหรือจับกลุ่มเรียกร้องหรือต่อต้านเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การจลาจล การก่อการร้ายทั้งจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ การขู่เพื่อให้เกิดความไม่สงบในสังคม ปัญหาด้านการศึกษา ปริมาณและคุณภาพของประชากร โสเภณีและโสเภณีเด็ก ยาเสพติด การจลาจล การว่างงาน

1.4 ข่าวด้านการทหารและการป้องกันประเทศ (Military and Defense) หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเสถียรภาพของกองทัพ ความขัดแย้งในกองทัพ การจัดขบวน หรือแบ่งแฉกทหารเพื่อข่มขู่หรือคุกคาม ความเคลื่อนไหวเพื่อสันติภาพ การเจรจาทางการทหาร การซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ เช่น เรือดำน้ำ การทดลองอาวุธ การซ้อมรบ การพัฒนาขีดความสามารถทางการทหาร การปลดระวางอาวุธ

1.5 ข่าวสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ (Environmental and Pollution) หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ ป่าไม้ สัตว์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ การผลิตและการใช้พลังงาน ปัญหามลภาวะต่างๆทั้งทางดิน น้ำ อากาศ

1.6 ข่าวอื่นๆ (Others) ได้แก่ ข่าวใดก็ตามที่ไม่จัดอยู่ในข่าวทั้ง 5 ประเภท ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง ข่าวเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย เป็นต้น

2. **ลักษณะการเสนอข่าว** การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ มีรูปแบบการเสนออยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

2.1 **การรายงานข่าวโดยไม่มี การโต้แย้งแหล่งข่าวต่างประเทศ** หมายถึง การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่ได้แปลข่าว และ/หรือ สรุปใจความสำคัญของข่าว บทความหรือบทวิเคราะห์ต่างๆ ที่ได้รายงานไว้ในแหล่งข่าวต่างประเทศโดยคงไว้ซึ่งเนื้อหาเดิมที่แหล่งข่าวเหล่านั้นได้รายงานไว้ การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยในลักษณะเช่นนี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงการเห็นด้วยหรือยอมรับต่อการรายงานของแหล่งข่าวต่างประเทศ เช่น

...อย่างไรก็ตาม รอยเตอร์อ้างความเห็นนักวิเคราะห์บางรายว่า หากธปท.ยังคงมาตรการคุมเข้มเป็นระยะเวลาานาน ย่อมจะส่งผลกระทบต่อกระแสเงินไหลเข้าจากต่างชาติ ซึ่งไทยจำเป็นต้องนำมาใช้ อดปัญหาการขยายตัวของการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างแน่นอน...

(กรุงเทพธุรกิจ, 4 มิ.ย.40: 17,27)

2.2 **การรายงานข่าวโดยมีการโต้แย้งแหล่งข่าวต่างประเทศ** หมายถึง การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่ได้แปลข่าว และ/หรือสรุปใจความสำคัญของข่าว บทความหรือบทวิเคราะห์ต่างๆ จากแหล่งข่าวต่างประเทศ และได้เสนอความคิดเห็นตลอดจนเหตุผลอื่น เพิ่มเติมในรูปของการอ้างคำให้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าวต่างประเทศเป็นข้อมูลอ้างอิง ซึ่งการเสนอความคิดเห็นรวมทั้งให้เหตุผลเพิ่มเติมนี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเห็นที่ไม่สอดคล้อง ไม่เห็นด้วย และไม่ยอมรับการรายงานข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศ เช่น

...น่าเสียดายที่นักการทูตคนที่ให้ความเห็นแก่นายจอร์จและนายพอลนั้น พอพ้นราชการงานในสถานทูตแล้ว ก็เอาแต่เข้าช่อง... ออกจากช่องก็ไปตีกอล์ฟ ประเทศไทยใหญ่โตแต่นักการทูตพวกนี้ก็กลับสัมพันธ์กับสถานที่แค่ 3 แห่งคือ...สถานทูต...ช่องและสนามกอล์ฟ..."

(ไทยรัฐ 13 ก.ค. 2542: 3)

3. เป้าหมายในการนำไปใช้ เพื่อทราบว่าหนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ในประเด็นใดบ้าง ผู้วิจัยจึงได้แบ่งลักษณะของการนำข่าวไปใช้ออกเป็น 5 ลักษณะซึ่งได้ประยุกต์จากงานวิจัยของดร.ณิ คำสุข (2541) ที่กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์จะต้องเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล (watchdog of the governments) โดยการวางตัวเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งการแบ่งเป้าหมายในการนำข่าวไปใช้ปรากฏดังต่อไปนี้

3.1 การวิพากษ์วิจารณ์ หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์เห็นว่านโยบายการปฏิบัติงานของรัฐบาลในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ ยังมีข้อบกพร่องหรืออาจมีผลเสียต่อประเทศชาติและประชาชนรวมถึงภาคธุรกิจเอกชน หนังสือพิมพ์จึงจำเป็นต้องออกมาปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน ด้วยการโจมตี หรือตำหนินโยบายรวมถึงการปฏิบัติงานดังกล่าว เช่น

...ประสบการณ์อันเลวร้ายของไทย เป็นภาพสะท้อนความหายนะที่เกิดจากการผูกพันกับค่าดอลลาร์สหรัฐมากเกินไป... บริษัทหลายแห่งประสบภาวะล้มละลายโดยเฉพาะในภาคอสังหาริมทรัพย์ และขยายวงไปถึงภาคเงินทุนและธนาคารพาณิชย์ อันเป็นบ่อเกิดแห่งความตกต่ำของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย...

(กรุงเทพธุรกิจ, 2 มิ.ย.40: 18)

3.2 การตักเตือน และชี้ให้เห็นถึงผลดี-ผลเสียที่อาจเกิดจากนโยบายการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล เช่น

...ฟาริฮ์เทิร์น "เตือน" ไทย อย่าชะล่าใจ เห็นความสำเร็จจากสงครามปกป้องเงินบาทเป็นชัยชนะตลอดกาล เพราะปัญหาเศรษฐกิจที่แท้จริงของประเทศยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะความศรัทธาในรัฐบาลถดถอย และความเชื่อมั่นนักลงทุนกำลังจางหาย เพราะกังวลตัวเลขหนี้เสียของสถาบันการเงินและ

นโยบายตึงดอกเบี้ยยสูง จะทำให้เศรษฐกิจไทยยากแก่การฟื้นตัว...

(กรุงเทพธุรกิจ, 28 มิ.ย.40: 18)

3.3 การแนะนำ/เสนอแนะ เช่น

...ในอดีตที่ผ่านมา เมื่อไทยเกิดปัญหาทางด้านการเมือง ก็ได้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช องค์พระประมุขของไทยทรงเข้ามาช่วยแก้ไข ทว่าพระองค์ไม่เคยเข้ามาแทรกแซงนโยบายด้านเศรษฐกิจมาก่อน ซึ่งหากพระองค์ท่านจะทรงมีพระเมตตาเข้ามาแก้ไขเสียตั้งแต่บัดนี้ ด้วยการแต่งตั้งรัฐบาลแห่งชาติที่มีเอกภาพ เชื่อว่าคงจะทำให้ไทยรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจได้...

(กรุงเทพธุรกิจ, 22 มิ.ย.40: 1,2)

3.4 การให้ความเชื่อมั่น เช่น

...ไฟแนนเซียนไทยลืเพราะหว่า แม้ว่าโอกาสที่แบงก์ไทยเคยทำกำไรเติบโตได้มากกว่า 25% จะหมดไปแล้วก็ตาม แต่ขณะนี้ธนาคารพาณิชย์ไทยก็มีความแข็งแกร่งมากขึ้น โดยสามารถสำรองหนี้สูญได้ 100% ในปีที่แล้ว เมื่อเทียบกับ 50% ในปี 2537 ส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์คงที่ระดับ 1.75% และเกือบ 2% สำหรับแบงก์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง...

(กรุงเทพธุรกิจ, 22 มิ.ย.40: 1,2)

3.5 การชมเชยนโยบายการปฏิบัติงานของรัฐบาล เช่น

...เศรษฐกิจของไทย แม้จะยังค่อนข้างเปราะบางและกระทบกระเทือนง่าย แต่เริ่มมีแนวโน้มดีขึ้น แม้จะประสบปัญหาใน

ภาคอุตสาหกรรมการเงินก็ตาม...แม้ภาคธุรกิจธนาคารและบริษัทไฟแนนซ์ของไทย มีปัญหาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) เพิ่มขึ้น แต่ธนาคารไทยยังไม่อยู่ในภาวะที่ล่อแหลมมากนัก เนื่องจากอัตราความเสี่ยงในขณะนี้ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยธนาคารไทยยังคงมีผลตอบแทนเงินทุนเมื่อเทียบกับเงินทุนสูงถึง 10 เท่า...

(กรุงเทพธุรกิจ, 12 มี.ค.40: 1,6)

4. ทิศทางของเนื้อหาข่าว (Direction) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ บวก กลาง ลบ ทั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบปริมาณข่าวในทิศทางต่างๆที่หนังสือพิมพ์ไทยได้รายงานโดยอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

4.1 **ข่าวในเชิงบวก (Positive News)** หมายถึง เรื่องราวที่มีเนื้อหาของข่าวในด้านดี หรือเรื่องราวที่ทำให้เกิดความรู้สึก/ภาพพจน์ที่ดีต่อเหตุการณ์ สถานที่ หรือบุคคลที่เป็นข่าว และสามารถประเมินแนวโน้มของเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือผลกระทบ

เช่น ข่าวการจัดอันดับให้สถาบันการเงินไทยอยู่ในอันดับต้นของเอเชีย ข่าวการให้เงินสนับสนุนจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ)

4.2 **ข่าวที่เป็นกลาง (Neutral News)** หมายถึง เรื่องราวที่มีเนื้อหาของข่าวที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกและภาพพจน์ที่ดีและไม่ดีต่อเหตุการณ์ สถานที่ หรือบุคคลที่เป็นข่าว และไม่ทำให้สามารถประเมินแนวโน้มของเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากเหตุการณ์ที่เป็นข่าวนั้นๆได้ ทั้งในทางที่ดีขึ้นหรือเลวร้ายลงกว่าสภาพการณ์ปัจจุบัน

เช่น ข่าวการเลือกตั้งตามวาระ ข่าวการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมัยสามัญ

4.3 **ข่าวในเชิงลบ (Negative News)** หมายถึง เรื่องราวที่มีเนื้อหาของข่าวในด้านร้าย หรือเรื่องที่ทำให้เกิดความรู้สึกและภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อเหตุการณ์ สถานที่ หรือบุคคลที่ตกเป็นข่าว

การประเมินแนวโน้มของเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากเหตุการณ์ที่เป็นข่าวนั้นๆจะเป็นไปในด้านไม่ดีหรือเลวร้ายกว่าสภาพการณ์ปัจจุบัน

เช่น สภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศ การคุกคามสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ความขัดแย้งทางการเมือง อุบัติเหตุต่างๆ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตวิจัยในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อศึกษาลักษณะการรายงานข่าวและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศของหนังสือพิมพ์ไทย โดยศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ และความเชื่อถือของผู้รับสาร" ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็นสองส่วนด้วยกัน คือ ในส่วนแรกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว และการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ใช้เป็นกรณีศึกษาอีกส่วนหนึ่งเป็นการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการใช้แบบสอบถาม

การวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข่าวที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยได้รายงานโดยอ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2538 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2540 เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ เริ่มปรากฏเด่นชัดและบ่อยครั้งขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งหนังสือพิมพ์ที่จะทำการศึกษาออกเป็นกลุ่มตามลักษณะเด่นของการเสนอข่าวของแต่ละฉบับ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ และผู้จัดการรายวัน
2. หนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวด้านการเมืองเป็นหลัก ได้แก่ ไทยโพสต์(สยามโพสต์) แนวหน้า บ้านเมือง และมติชนรายวัน

เมื่อแบ่งหนังสือพิมพ์ออกเป็น 2 กลุ่มแล้ว จึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับสลาก (random) มาเพียงกลุ่มละ 1 ฉบับ ได้หนังสือพิมพ์ที่จะทำการศึกษารวม 2 ฉบับด้วยกัน คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข่าว บทความ รวมทั้งบทวิเคราะห์ต่างๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์แบบจัดประเด็นตามเกณฑ์ (thematic system) โดยการนับจำนวนครั้งที่แต่ละประเด็น (theme) ปรากฏ ซึ่งหน่วยเล็กที่สุดในการวิเคราะห์คือ วิเคราะห์เป็นรายย่อหน้า เนื่องจากหนึ่งย่อหน้าจะแสดงหนึ่งเนื้อความ

เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกข้อมูล (coding sheet) เพื่อช่วยในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว รวมทั้งบทความ และบทวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลแสดงปริมาณการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ
ของหนังสือพิมพ์...

วัน เดือน ปี	แหล่งข่าว ต่างประเทศ	หัวข้อข่าว						ลักษณะ การนำเสนอ		เป้าหมาย ในการนำไปใช้				ทิศทางข่าว			
		1	2	3	4	5	6	1	2	1	2	3	4	+	+/-	-	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ในส่วนของ การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข่าวซึ่งได้นำมาเป็นกรณีศึกษารวมทั้งสิ้น 3 ข่าวด้วยกัน คือ ข่าวการรับสินบนกรณีการจัดซื้อเรือดำน้ำ ข่าวการจัดอันดับสถาบันการศึกษา และข่าวการเสนอภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องเช็กส์และสนามกอล์ฟ

การสัมภาษณ์

การศึกษาในส่วนที่ 2 ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยทำงานในหลายสาขาอาชีพ รวมทั้งสิ้น 200 คน และได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 100 คน ดังนี้

ตารางที่ 2
แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยแบ่งตามเพศ

เพศ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ชาย	51	28
หญิง	49	72
รวม	100	100

จากนั้นจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยให้อ่านข่าวที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษา (ข่าวที่หนังสือพิมพ์นิวยอร์กประจำวันไทยเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเช็กส์และสนามกอล์ฟ) และให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ท่านเชื่อถือข่าวที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ได้รายงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ท่านชื่นชอบข่าวที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ได้รายงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีอคติหรือไม่ เพราะเหตุ

4. ท่านเห็นด้วยกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
5. ท่านให้ความเชื่อถือข่าวแต่ละประเภทที่หนังสือพิมพ์รายงานโดยอ้างจากแหล่งข่าวข่าวต่างประเทศแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

สำหรับการตอบคำถามข้างต้นเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้ทราบถึงระดับความเชื่อถือของผู้รับสารที่มีต่อข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยได้รายงานโดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ กล่าวคือ หากกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อถือก็จะตอบคำถามโดยมองข่าวดังกล่าวในด้านบวก ดังตัวอย่างคำตอบดังต่อไปนี้

- "เชื่อถือมาก เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและเป็นที่ยอมรับกันดีอยู่แล้ว"
- "ถือว่ามีความคิดในการเสนอข่าวน้อยมาก เนื่องจากมีแหล่งอ้างอิงที่มีความน่าเชื่อถือ"
- "ค่อนข้างชอบ เพราะเป็นการรายงานข่าวที่ค่อนข้างจะกล้าในการตีแผ่เรื่องราวต่างๆ ในระดับผู้นำหรือผู้ปกครองประเทศ อีกทั้งตีแผ่สิ่งที่เป็นด้านลบของประเทศ อาจจะเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของผู้บริหารบ้านเมืองให้รีบดำเนินการแก้ไขสิ่งที่เป็นอยู่บ้าง"

ขณะเดียวกัน หากกลุ่มตัวอย่างมองว่าข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยได้รายงานโดยอ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไม่น่าเชื่อถือ ก็จะตอบคำถามโดยมองข่าวดังกล่าวในด้านลบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- มีการเขียนข่าวในลักษณะที่โจมตีมากเกินไป
- รายงานอ่านแล้วสับสนเนื่องจากเขียนวกวนไปมา
- ไม่เชื่อข่าวนี้ เพราะประเทศไทยเป็นเมืองพุทธ

แบบสอบถาม

ในส่วนของแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน โดยในส่วนแรกเป็นคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (demographics) ส่วนที่ 2 เป็นการนำเอามาตรวัดแบบ semantic differential scale และ likert scale มาประยุกต์เข้าด้วยกัน กล่าวคือผู้วิจัยได้นำคำคุณศัพท์ (adjective) ทั้งหมดที่รวบรวมจากแนวคิดของ McCroskey, Berlo,

Lemert, Merzt, Jacobson และ Gaziano-McGrath (อ้างแล้ว) มาเป็นส่วนประกอบในการตั้งคำถาม และได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเรียงลำดับจาก1-5 ดังตัวอย่าง

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความเชี่ยวชาญในการรายงานข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

สำหรับแนวคิดที่ได้กล่าวข้างต้น สามารถจำแนกได้เป็น 5 มิติ (dimensions) คือ ความเชี่ยวชาญ ความน่าไว้วางใจ ความกระตือรือร้น ความเป็นกลาง และการยอมรับ เหตุที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นแนวคิดที่มีการศึกษาแล้วหลายครั้งด้วยกัน จึงไม่จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ปัจจัย (factor analysis) ใหม่อีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ทั้ง 5 มิติ ยังสามารถอธิบายความเชื่อถือได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มิติความเชี่ยวชาญ (expertise) วัดได้จาก

เชี่ยวชาญ	ไม่เชี่ยวชาญ
น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
มีประสบการณ์	ไม่มีประสบการณ์
มีความรู้	ไม่มีความรู้
มีความสามารถ	ไม่มีความสามารถ
ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
มีโอกาสผิดพลาด	ไม่มีโอกาสผิดพลาด
ครบถ้วน	ไม่ครบถ้วน
เข้าใจเรื่องอย่างลึกซึ้ง	ไม่เข้าใจเรื่องเลย

2. มิตินาไม้วางใจ (trustworthiness) วัดได้จาก

สมเหตุผล ซื่อสัตย์ บอกความจริง เป็นมิตร มีอคติ สร้างความตื่นเต้น	ไม่สมเหตุผล ไม่ซื่อสัตย์ ไม่บอกความจริง ไม่เป็นมิตร ไม่มีอคติ ไม่สร้างความตื่นเต้น

3. มิตินามกระตือรือร้น (dynamism) วัดได้จาก

ก้าวร้าว กล้าแสดงความคิดเห็น น่าสนใจ	อ่อนแอ กลัวแสดงความคิดเห็น ไม่น่าสนใจ

4. มิตินามเป็นกลาง (objectivity) วัดได้จาก

ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย เป็นกลาง เปิดกว้าง ยุติธรรม	แบ่งเป็นฝักฝ่าย ลำเอียง คับแคบ ไม่ยุติธรรม

5. มิติการยอมรับ (agreeableness) วัดได้จาก

ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
ชอบ	ไม่ชอบ
สำคัญ	ไม่สำคัญ
พอใจ	ไม่พอใจ
เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาผู้วิจัยและผู้ร่วมบันทึกข้อมูลอีก 2 คน ร่วมกันอ่านข่าวที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่างมาจากหนังสือพิมพ์ที่มีการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 20 ข่าว แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในตอนต้น เพื่อทดสอบว่าผู้วิจัยและผู้ร่วมบันทึกข้อมูลมีความเห็นตรงกันกี่ครั้ง หากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ามีความเห็นตรงกันอย่างน้อย 2 คน ก็ให้ถือว่ามีความเห็นตรงกัน จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ Holsti ดังนี้

$$R = \frac{n(C1, C2, C3)}{C1+C2+C3}$$

เมื่อ	R	หมายถึง	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
	C1, C2, C3	หมายถึง	จำนวนครั้งที่ผู้ร่วมบันทึกข้อมูลอย่างน้อย 2 คน มีความเห็นตรงกัน
	C1+C2+C3	หมายถึง	จำนวนครั้งทั้งหมดที่ผู้บันทึกข้อมูล 3 คน ทำการศึกษา

ค่าที่วิเคราะห์ได้ คือ

$$\begin{aligned} C1, C2, C3 &= 16 \\ C1+C2+C3 &= 60 \end{aligned}$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} R &= \frac{3(16)}{60} \\ R &= 0.80 \end{aligned}$$

ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากการบันทึกข้อมูลของทั้ง 3 คนที่มีความเห็นตรงกัน มีค่าเท่ากับ 0.80 จึงถือได้ว่า เครื่องมือที่ใช้และการบันทึกข้อมูลดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยแยกรายละเอียดตามแต่ละตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ร่วมบันทึกข้อมูล

หนังสือพิมพ์	หัวข้อข่าว	ลักษณะการเสนอข่าว	เป้าหมายในการนำไปใช้	ทิศทางข่าว
กรุงเทพธุรกิจ	0.83	0.91	0.78	0.96
มติชนรายวัน	0.87	0.83	0.74	0.91

ในส่วนของการสัมภาษณ์ก็เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างคำตอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทั้งสิ้น 50 คำตอบ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ Holsti (ข้างแล้ว) โดยทำการวิเคราะห์คำตอบตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ตอนต้น และนำมาคำนวณโดยใช้สูตรดังนี้

ค่าที่วิเคราะห์ได้ คือ

$$\begin{aligned} C1, C2, C3 &= 45 \\ C1+C2+C3 &= 150 \end{aligned}$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} R &= \frac{3(45)}{150} \\ R &= 0.90 \end{aligned}$$

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ (%) เพื่ออธิบายความถี่ในอ้างอิงชาวจากแหล่งข่าวต่างประเทศของหนังสือพิมพ์ไทย หัวข้อข่าว ลักษณะการเสนอ เป้าหมายในการนำข่าวไปใช้ และทิศทางข่าว

สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ T-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่มีความเชื่อถือต่อข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยได้รายงานโดยอ้างอิงและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่จนครบทั้ง 28 คู่ จากนั้นจึงนำมาทดสอบเป็นรายมิติทั้ง 5 มิติ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทดสอบความแตกต่างของความเชื่อถือโดยพิจารณารวมทุกมิติ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอนด้วยกัน โดยในตอนหนึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อข่าว ลักษณะการนำเสนอ ลักษณะการนำข่าวไปใช้ และทิศทางข่าว โดยได้ศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทยตามที่ได้แบ่งไว้ คือ หนังสือพิมพ์แนวการเศรษฐกิจ (กรุงเทพธุรกิจ) และหนังสือพิมพ์แนวการเมือง (มติชนรายวัน)

ส่วนในตอนที่สองมุ่งตอบคำถามที่ว่า ผู้รับสารมีความเชื่อถือการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศซึ่งรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยในระดับใด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1

ปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มแหล่งข่าวต่างประเทศที่หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าว ออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. สำนักข่าวต่างประเทศหรือสำนักข่าวข้ามชาติ (International News Agencies หรือ Transnational News Agencies) ได้แก่สำนักข่าวใหญ่ 4 แห่ง หรือที่เรียกว่า Big Four ซึ่งประกอบด้วย AP, AFP, Reuters และ UPI
2. สำนักข่าวระดับกลาง (Intermediary Agencies) เช่น สำนักข่าว DPA (เยอรมัน)

3. หนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างประเทศ แบ่งออกเป็น
 - 3.1 หนังสือพิมพ์และนิตยสารจากประเทศตะวันตกรวมทั้งออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เช่น Financial Times, New York Times, Washington Post, Newsweek เป็นต้น
 - 3.2 หนังสือพิมพ์และนิตยสารจากประเทศตะวันออก เช่น South China Morning Post, Far Eastern Economics Review, Asia Week เป็นต้น
4. วิทยุและโทรทัศน์ต่างประเทศ แบ่งออกเป็น
 - 4.1 วิทยุโทรทัศน์จากประเทศตะวันตก เช่น CNN, BBC เป็นต้น
 - 4.2 วิทยุโทรทัศน์จากประเทศตะวันออก เช่น NHK
5. สถาบันหรือบริษัทจัดอันดับความเชื่อถือ แบ่งเป็น
 - 5.1 สถาบันหรือบริษัทจัดอันดับความเชื่อถือจากประเทศตะวันตก เช่น Standard and Poors (S&P), บริษัท มูดีส์ อินเวสเตอร์ เซอร์วิส, สถาบันการจัดการและพัฒนาระหว่างประเทศโลซานน์ (MID), สถาบันวิจัยเอกชน World Watch (USA) เป็นต้น
 - 5.2 สถาบันหรือบริษัทจัดอันดับความเชื่อถือจากประเทศตะวันออก เช่น JBRI (ญี่ปุ่น), บริษัทให้การปรึกษาความเสี่ยงด้านการเมืองและเศรษฐกิจ (Political and Economic Risk Consultancy - PERC) เป็นต้น
6. แหล่งข่าวต่างประเทศอื่นๆ เช่น องค์กรเอกชน Global Witness

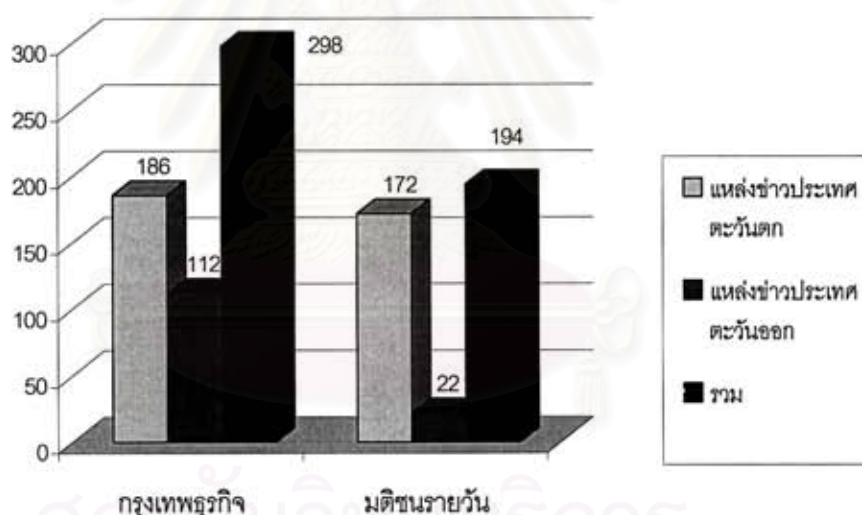
ผลการวิจัยปรากฏว่า ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2540 หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งข่าวจากประเทศตะวันตกมากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งในหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ (37.81%) และการเมือง (34.96%) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากแหล่งข่าวต่างประเทศ

หน่วย : ครั้ง

แหล่งข่าวต่างประเทศ	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพธุรกิจ		มติชนรายวัน	
แหล่งข่าวประเทศตะวันตก	186	37.81%	172	34.96%
แหล่งข่าวประเทศตะวันออก	112	22.76%	22	4.47%
รวม	298	60.57%	194	39.43%

รูปภาพที่ 1 แสดงปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากแหล่งข่าวต่างประเทศ

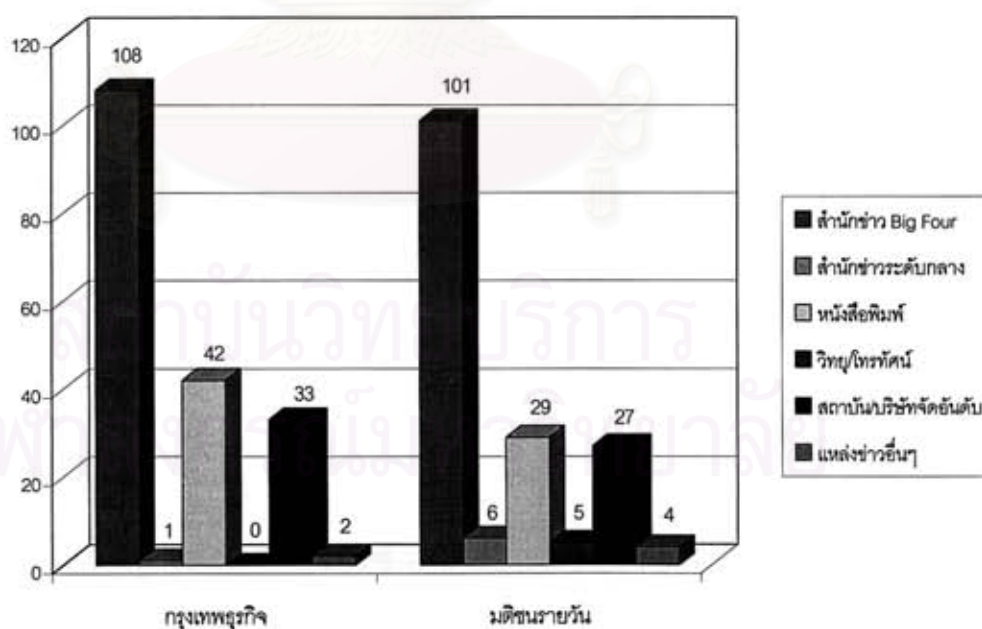
เมื่อพิจารณาถึงการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก พบว่า ทั้งหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ และหนังสือพิมพ์แนวการเมืองได้อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 30.17% และ 28.21% อันดับรองลงมา ได้แก่ การอ้างอิงข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันตก คือ 11.73% และ 8.10% ส่วนอันดับสามเป็นการอ้างอิงข่าวจากสถาบันหรือบริษัทจัดอันดับ คือ 9.22% และ 7.54% ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก

หน่วย : ครั้ง

แหล่งข่าว ประเทศตะวันตก	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพธุรกิจ		มติชนรายวัน	
สำนักข่าว Big Four	108	30.17%	101	28.21%
สำนักข่าวระดับกลาง	1	0.28%	6	1.68%
หนังสือพิมพ์	42	11.73%	29	8.10%
วิทยุ/โทรทัศน์	0	0	5	1.40%
สถาบัน/บริษัทจัดอันดับ	33	9.22%	27	7.54%
แหล่งข่าวอื่นๆ	2	0.56%	4	1.12%
รวม	186	51.96%	172	48.05%

รูปภาพที่ 2 แสดงปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก

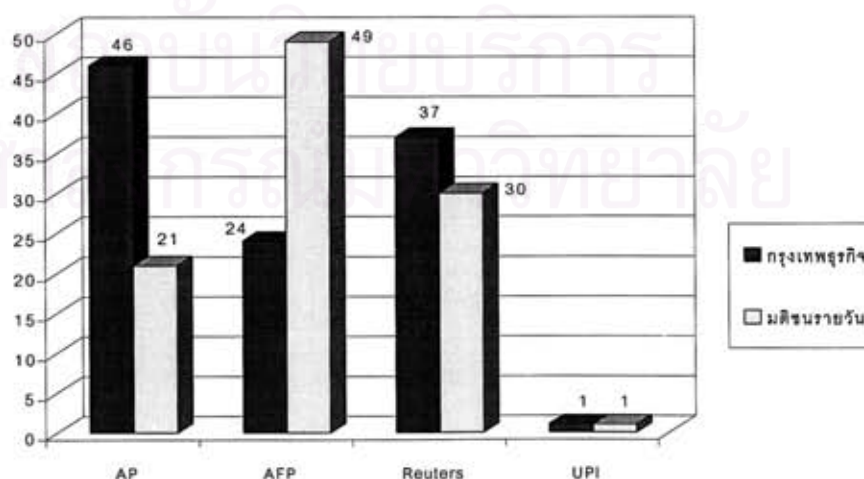
เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะสำนักข่าว Big Four ในหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ (กรุงเทพธุรกิจ) พบว่าสำนักข่าวที่ถูกอ้างถึงมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ AP (22.01%) ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่ สำนักข่าว Reuters (17.70%) และสำนักข่าว AFP มากเป็นอันดับสาม (11.48%) ขณะที่ปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์แนวการเมือง (มติชนรายวัน) มีการอ้างข่าวจากสำนักข่าว AFP มากเป็นอันดับหนึ่ง (23.45%) ส่วนอันดับสองและอันดับสาม ได้แก่ สำนักข่าว Reuters (14.35%) และ AP (10.05%) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากสำนักข่าว Big Four

หน่วย : ครั้ง

สำนักข่าว Big Four	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพธุรกิจ		มติชนรายวัน	
AP	46	22.01%	21	10.05%
AFP	24	11.48%	49	23.45%
Reuters	37	17.70%	30	14.35%
UPI	1	0.48%	1	0.48%
รวม	108	51.67%	101	48.33%

รูปภาพที่ 3 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากสำนักข่าว Big Four

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากสำนักข่าว Big Four นั้น ไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้นเพียงแห่งเดียว คือ สำนักข่าว UPI ที่หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าวน้อยมากเมื่อเทียบกับสำนักข่าวทั้งสามแห่ง (กรุงเทพธุรกิจ 0.48%, มติชน 0.48%) ทั้งนี้เนื่องจากสำนักข่าวแห่งนี้อาจจะกลายเป็นสำนักข่าวแห่งเดียวในกลุ่ม Big Four ที่กำลังหายไป เพราะมีสถานะการเงินที่คลอนแคลน และในที่สุดได้ถูกฟ้องล้มละลายในปี 1991 (ปารณีย์, 2541)

ในส่วนของ การอ้างอิงข่าวจากแหล่งข่าวประเทศตะวันออกที่เป็นหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ พบว่า หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ (กรุงเทพธุรกิจ) ได้อ้างข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออกสูงถึง 84.95% ในขณะที่หนังสือพิมพ์แนวการเมือง (มติชนรายวัน) อ้างข่าวจากแหล่งข่าวเดียวกันเพียง 15.05% เท่านั้น สำหรับหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออกที่ถูกอ้างเป็นแหล่งข่าวมากที่สุดได้แก่ หนังสือพิมพ์ดิ เอเชียน วอลล์สตรีท เจอร์นัล (กรุงเทพธุรกิจ 46.02% และ มติชนรายวัน 10.62%) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 7

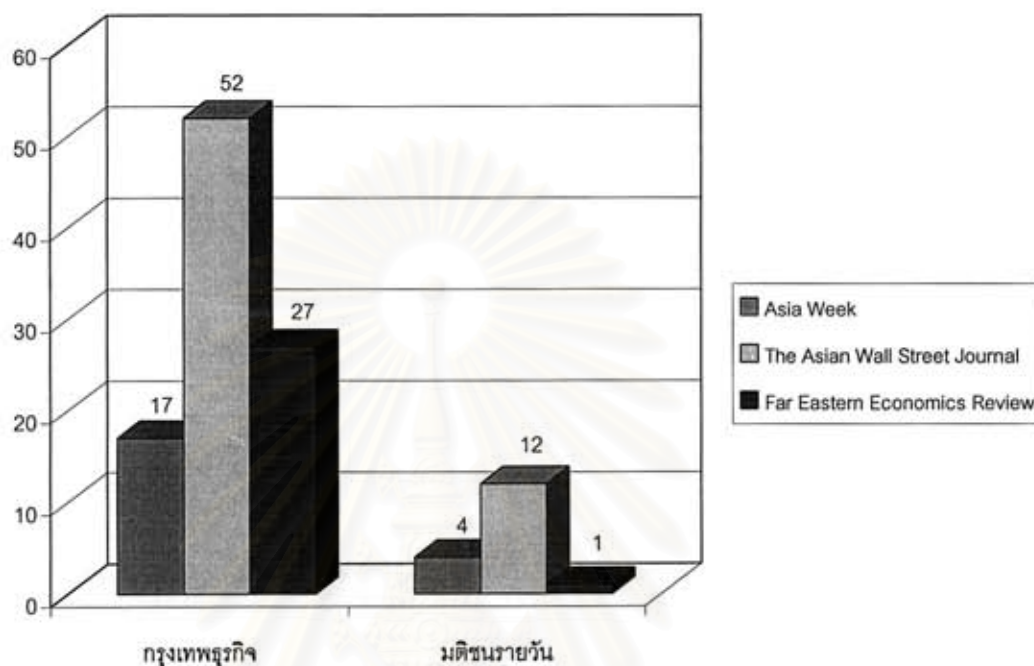
ตารางที่ 7 แสดงปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย จากหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออก

หน่วย : ครั้ง

แหล่งข่าวต่างประเทศ (หนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออก)	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพธุรกิจ		มติชนรายวัน	
Asia Week	17	15.04%	4	3.54%
The Asian Wall Street Journal	52	46.02%	12	10.62%
Far Eastern Economics Review	27	23.89%	1	0.89%
รวม	96	84.95%	17	15.05%

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 4 แสดงปริมาณการอ้างอิงข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
จากหนังสือพิมพ์ประเทศตะวันออก

การเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างอิงข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

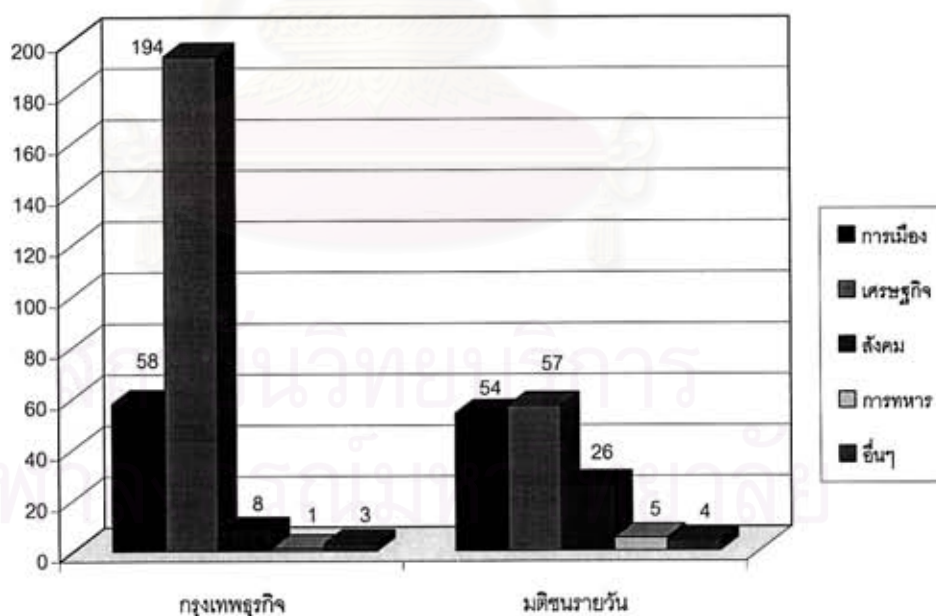
ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ และหนังสือพิมพ์แนวการเมือง ได้เสนอข่าวเศรษฐกิจมากเป็นอันดับหนึ่งเหมือนกัน คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 47.32% และหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน 13.90% และเสนอข่าวการเมืองเป็นอันดับรองลงมา คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 14.15% และหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน 13.17% ส่วนในอันดับสามเป็นการเสนอข่าวสังคม คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 1.95% และหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน 6.34% ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่อ้างอิงจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

หน่วย : ครั้ง

หัวข้อข่าว	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพมหานคร		มติชนรายวัน	
การเมือง	58	14.15%	54	13.17%
เศรษฐกิจ	194	47.32%	57	13.90%
สังคม	8	1.95%	26	6.34%
การทหาร	1	0.24%	5	1.22%
อื่นๆ	3	0.73%	4	0.98%
รวม	264	64.39%	146	35.61%

รูปภาพที่ 5 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่อ้างอิงจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

เป้าหมายของการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้

ผลการวิจัยโดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้เพื่อการวิพากษ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งในหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ และแนวการเมือง (กรุงเทพธุรกิจ 25.23%, มติชนรายวัน 26.90%) ในขณะที่อันดับรองลงมานั้นมีความแตกต่างกัน คือ หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจนำข่าวไปใช้ในการตักเตือน (15.03%) ส่วนหนังสือพิมพ์แนวการเมืองนำข่าวไปใช้ในการให้ความเชื่อมั่น (5.57%) ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงเป้าหมายในการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้

หน่วย : ครั้ง

เป้าหมายในการนำข่าวไปใช้	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพธุรกิจ		มติชนรายวัน	
วิพากษ์	136	25.23%	145	26.90%
ตักเตือน	81	15.03%	26	4.82%
เสนอแนะ	30	5.57%	5	0.93%
ให้ความเชื่อมั่น	30	5.57%	30	5.57%
ชื่นชม	43	7.98%	13	2.41%
รวม	320	59.38%	219	40.63%

การเปรียบเทียบการเสนอหัวข้อข่าวและเป้าหมายในการนำไปใช้

ผลการวิจัยในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ในการวิพากษ์มากที่สุด และหัวข้อข่าวที่ได้มีการวิพากษ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจ (26.56%) อันดับรองลงมาได้แก่ ข่าวการเมือง (12.50%) และข่าวสังคมเป็นอันดับสาม (3.13%) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้
โดยแบ่งตามหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร

หน่วย : ครั้ง

เป้าหมาย ในการ นำข่าวไปใช้	หัวข้อข่าว									
	การเมือง		เศรษฐกิจ		สังคม		การทหาร		อื่นๆ	
วิพากษ์	40	12.50%	85	26.56%	10	3.13%	1	0.31%	0	0
ตักเตือน	2	0.63%	78	24.38%	1	0.31%	0	0	0	0
เสนอแนะ	0	0	30	9.38%	0	0	0	0	0	0
ให้ความเชื่อมั่น	5	1.56%	25	7.81%	0	0	0	0	0	0
ชื่นชม	3	0.94%	36	11.25%	0	0	0	0	4	1.25%
รวม	50	15.63%	254	79.38%	11	3.44%	1	0.31%	4	1.25%

ส่วนหนังสือพิมพ์แนวการเมือง ก็ได้นำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ในการวิพากษ์มากเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ และหัวข้อข่าวที่ถูกนำไปใช้เพื่อการวิพากษ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ข่าวการเมือง (25.57%) ส่วนอันดับรองลงมา ได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจ (21.01%) และข่าวสังคม (14.61%) เป็นอันดับสามตามลำดับ ดังได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ 11

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงการนำข่าวที่อ้างอิงแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้
โดยแบ่งตามหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

หน่วย : ครั้ง

เป้าหมาย ในการ นำข่าวไปใช้	หัวข้อข่าว									
	การเมือง		เศรษฐกิจ		สังคม		การทหาร		อื่นๆ	
วิพากษ์	56	25.57%	46	21.01%	32	14.61%	9	4.11%	2	0.91%
ตักเตือน	11	5.02%	11	5.02%	4	1.83%	0	0	0	0
เสนอแนะ	2	0.91%	3	1.37%	0	0	0	0	0	0
ให้ความเชื่อมั่น	6	2.74%	19	8.68%	3	1.37%	0	0	2	0.91%
ชื่นชม	1	0.46%	6	2.74%	4	1.83%	0	0	2	0.91%
รวม	76	34.70%	85	38.82%	43	19.64%	9	4.11%	6	2.73%

การแสดงทิศทางการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างอิงข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยทั้งแนวเศรษฐกิจ และแนวการเมือง ได้เสนอข่าวในทิศทางลบมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 36.74% และ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน 86.58% และเสนอข่าวบวกและข่าวกลางเป็นอันดับสองและสามตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงทิศทางการนำเสนอข่าว
ของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างอิงข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

หน่วย : ครั้ง

ทิศทางข่าว	หนังสือพิมพ์			
	กรุงเทพธุรกิจ		มติชนรายวัน	
บวก	67	13.67%	25	5.10%
กลาง	52	10.61%	17	3.47%
ลบ	180	36.74%	149	78.01%
รวม	299	61.02%	191	86.58%

การเปรียบเทียบการเสนอหัวข้อข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ (Big Four)

ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ไทยอ้างข่าวการเมืองจากสำนักข่าว AFP มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง (10.33%) ขณะที่อันดับรองลงมาได้แก่ สำนักข่าว Reuters (7.98%) และอันดับสามคือ สำนักข่าว AP (6.10%)

ในส่วนของข่าวเศรษฐกิจ พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยยังคงอ้างข่าวจากสำนักข่าว Reuters มากเป็นอันดับหนึ่ง (22.07%) ส่วนอันดับที่สองและสามได้แก่ สำนักข่าว AP (19.25%) และสำนักข่าว AFP (15.49%) ตามลำดับ ขณะที่การอ้างข่าวสังคมและข่าวการทหารนั้น ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าวจาก สำนักข่าว AFP มากที่สุด คือ 5.63% และ 1.88% ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 13

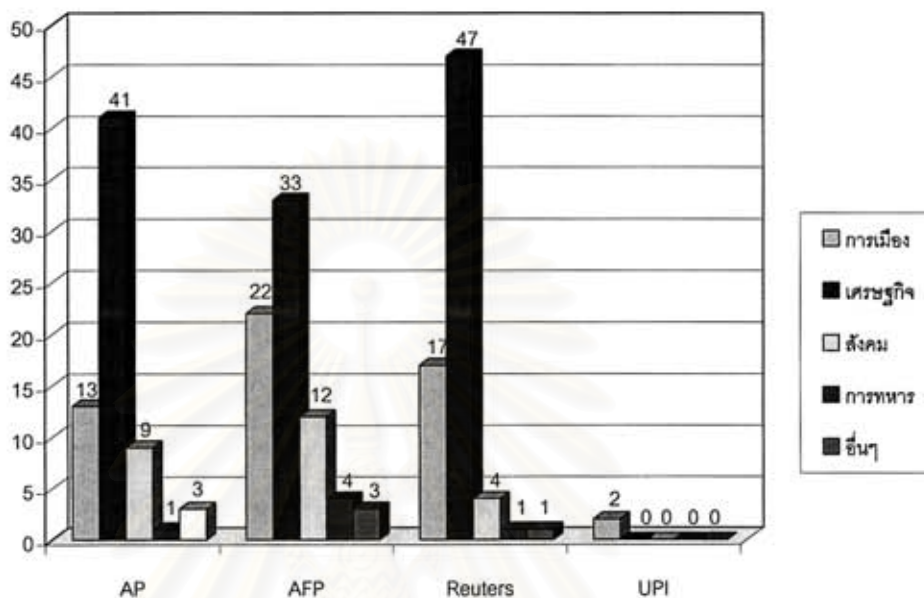
ตารางที่ 13 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four

หน่วย : ครั้ง

สำนักข่าว	หัวข้อข่าว									
	การเมือง		เศรษฐกิจ		สังคม		การทหาร		อื่นๆ	
AP	13	6.10%	41	19.25%	9	4.23%	1	0.47%	3	1.41%
AFP	22	10.33%	33	15.49%	12	5.63%	4	1.88%	3	1.41%
Reuters	17	7.98%	47	22.07%	4	1.88%	1	0.47%	1	0.47%
UPI	2	0.94%	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	54	25.35%	121	56.81%	25	11.74%	6	2.82%	7	3.29%

นอกจากนี้ยังพบว่า การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four มีรูปแบบที่เหมือนกัน คือ เสนอข่าวเศรษฐกิจมากเป็นอันดับหนึ่ง เสนอข่าวการเมืองและข่าวสังคมเป็นอันดับรองลงมาและอันดับสามตามลำดับ ดังแสดงในรูปภาพที่ 6

รูปภาพที่ 6 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข่าวเฉพาะกรณี

เนื่องจากต้องการให้เห็นภาพการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา 3 ข่าวด้วยกัน ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับการรับสินบนการจัดซื้อเรือดำน้ำในสมัยรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (พฤศจิกายน 2538) ข่าวการจัดอันดับสถาบันการศึกษาของไทยโดยเอเชียวีค และข่าวการนำเสนอภาพของประเทศไทยเกี่ยวกับเรื่องเช็กส์และสนามกอล์ฟ

การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยกรณีการรับสินบนจัดซื้อเรือดำน้ำ

เป็นที่น่าสังเกตว่านับตั้งแต่ นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทยได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินของประเทศได้เพียงแค่ 3 เดือน ก็ถูกหนังสือพิมพ์โจมตีอย่างหนักมาโดยตลอดไม่เว้นแต่ละวัน สาเหตุที่ทำให้รัฐบาลถูกโจมตีอย่างหนักเช่นนี้ อาจเป็นเพราะภาพลักษณ์ดั้งเดิมของหัวหน้ารัฐบาลที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรับเหมาก่อสร้างมาก่อนที่จะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งสำคัญนี้ จึงทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย หรือเกิดความไม่มั่นใจว่า นายบรรหารฯ จะวางตัวอย่างไรให้เกิดความโปร่งใสได้มากที่สุด ระหว่างภาพลักษณ์ของเจ้าของธุรกิจที่มุ่งหวังผลกำไรเป็นเป้าหมายสูงสุด กับภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีผู้ซึ่งต้องทำหน้าที่บริหารปกครองประเทศด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

เรื่องราวต่างๆ ที่รัฐบาลถูกโจมตีอย่างหนัก ได้แก่ เรื่องการนำนักการเมืองที่มีภาพลักษณ์ไม่ดีมาเป็นรัฐมนตรี เรื่องของปัญหาความขัดแย้งต่างๆ เช่น การแย่งตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เรื่องการบิดพลิ้วสัญญาประชาคมที่จะส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเมืองตามแนวทางคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย(คปป.) เรื่องนักการเมืองในพรรคร่วมรัฐบาลมีส่วนพัวพันกับปัญหายาเสพติด

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีเรื่องของความไม่โปร่งใสเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายที่จะนำไปใช้ในด้านต่างๆ อาทิ การขอเพิ่มงบฯพัฒนาจังหวัดหรืองบฯส.ส. การจะจัดซื้อปุ๋ยด้วยวิธีพิเศษ เป็นต้น

แต่ดูเหมือนว่า ยิ่งเวลาผ่านไปเท่าไร การบริหารราชการแผ่นดินของนายบรรหารฯ ก็จะถูกสื่อมวลชนชุดคู่ประเด็นต่างๆ ขึ้นมาโจมตีมากขึ้นเท่านั้น ดังเช่นเรื่องของการถูกกล่าวหาว่ารับสินบนจากบริษัทคือคคุมส์แห่งสวีเดนกรณีการจัดซื้อเรือดำน้ำ ซึ่งปรากฏเป็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 เหมือนกับต้องการตอกย้ำภาพลักษณ์ของนายบรรหารฯ ให้แจ่มชัดในด้านลบยิ่งขึ้น เนื่องจากช่วงเวลาข่าวดังกล่าวปรากฏขึ้น เป็นช่วงที่ใกล้เคียงกับช่วงที่รัฐบาลกำลังจะแถลงผลงานการบริหารราชการแผ่นดินมาครบ 3 เดือน

ข่าวดังกล่าวกลายเป็นประเด็นทางการเมืองขึ้นมาทันที เมื่อหนังสือพิมพ์แทบทุกชื่อฉบับได้นำเสนอข่าวนี้ติดต่อกันทุกวัน ซึ่งรวมทั้งบทบรรณาธิการ บทแสดงความคิดเห็น ตลอดจนบทวิเคราะห์ และบทความต่างๆ รวมทั้งคอลัมน์การ์ตูน ต่างก็ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทุกบทความความคิดเห็น บทวิเคราะห์ต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นนั้นล้วนแต่พุ่งเป้าโจมตีอย่างหนักหน่วงไปยังตัวนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคชาติไทยผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้รับสินบน ทั้งสิ้น

ดังเช่น

เตียงชูฟ่อง-ปฏิเสธงามเรือดำน้ำ

นสพ. สวีเดนแจ้ข่าวบนการงานสินบน

(มติชนรายวัน 28 พ.ย. 2538: 1)

เตียงหมกคดีสินบน

อ้างสวีเดนไม่มีข้อมูล

(มติชนรายวัน 13 ธ.ค. 2538: 1)

รัฐบาลพล่านเคลียร์สินบน

(กรุงเทพธุรกิจ 28 พ.ย. 2538: 20)

ชวนรับบริษัทเรือดำน้ำหว่านทุกพรรค

ฝรั่งควมมีหลักฐาน ทำเตียงสูในศาล

(กรุงเทพธุรกิจ 6 ธ.ค. 2538: 16)

ในด้านหนังสือพิมพ์มติชนรายวันได้แสดงความคิดเห็นต่อกรณีการรับสินบนดังกล่าว ไว้ใน
บทบรรณาธิการตอนหนึ่งว่า

พรรครัฐบาลของนายกรัฐมนตรีถูกป้ายสีลาดโคลน
จากต่างประเทศ...นับเป็นการป้ายสีลาดโคลนที่
ชวนให้เกิดความข้องใจและสงสัยขึ้นมา...

...บางทีอาจเป็นเพราะพฤติกรรมของนักการเมือง
ใน เอเชียที่มัวหมองอยู่ในเรื่องของการรับสิน
บนเงินใต้โต๊ะ ทำให้ภาพเหล่านี้แปดเปื้อนไปยัง
ประเทศต่างๆทั่วเอเชีย ตะวันออก...ดังนั้นเมื่อ
เกิดภาพลบขึ้นมาเช่นนี้ ย่อมช่วย ไม่ได้ที่การเมือง
ของไทยจะติดร่างแหถูกจับตามองไปด้วย เพราะ
อดีตที่ผ่านมาเราเองก็มีเรื่องทำนองนี้เกิดขึ้นมา
อย่างปฏิเสธไม่ได้...

(บทบรรณาธิการ, มติชนรายวัน 29 พ.ย. 2538: 30)

นอกจากนี้บรรดาคอลัมน์นิสต์ต่างๆก็ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างคึกคัก อาทิ วิชาค
ฉัพพรรณ ได้เปิดประเด็นอย่างดุเดือดเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ไว้ในคอลัมน์ "จุดป้ายมติชน" ดังนี้

ระเบิด "เรือดำน้ำ"

เส้นทางเงิน 200 ล้าน
จาก "สวีเดน" ถึง "ไทย"

"สินบน" หรือเล่น "หวย"

(จุดป้ายมติชน, มติชนรายวัน 30 พ.ย.2538: 3)

ซึ่งในเนื้อหาของคอลัมน์นี้ ได้ระบุถึงแหล่งข่าวจากกองทัพเรือไว้อย่างน่าสนใจตอนหนึ่งว่า
"...ในช่วงเลือกตั้งมีการจ่ายเงิน 210 ล้านบาทผ่านนายทหาร รสช.คนหนึ่ง นายทหารคนนี้เคยมี
บทบาทสำคัญต่อการเคลียร์ปัญหาการถูกยึดทรัพย์ให้กับนักการเมืองใหญ่พรรคการเมืองหนึ่ง"

(เดลินิวส์, 28 พ.ย. 2538) อย่างไรก็ตาม เจ้าของคอลัมน์นี้ก็ได้อ้างเพียงว่าการจ่ายเงินสินบนที่เกิดขึ้นนั้นมียุ่จริง โดยผ่านนายทหารแห่ง รสช. ไปยังพรรคการเมืองหนึ่ง และในรายงานข่าวที่ระบุถึงนั้นได้ระบุชื่อพรรคการเมืองด้วย

ขณะที่บทวิเคราะห์ของมติชนรายวัน ก็ได้กล่าวถึงประเด็นเดียวกันนี้อย่างน่าสนใจ โดยพาดหัวว่า "โผล่ขึ้นมาแฉ-ด่าลงโปงาบ พิสูจน์สินบนข้ามชาติ วัดศรัทธาการเมืองไทย" ซึ่งมีเนื้อหาเรียกร้องให้นายบรรหารฯ และพรรคชาติไทยเร่งรับดำเนินการพิสูจน์ข้อเท็จจริงจากข้อกล่าวหาโดยเร็วที่สุด ดังข้อความตอนหนึ่งว่า "...ควรอย่างยิ่งที่นายบรรหารจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงออกมาให้คนไทยทั่วไปรวมทั้งสังคมโลกได้รับรู้โดยเร็ว จะด้วยการขอความร่วมมือไปยังรัฐบาลสวีเดน หรือด้วยวิธีการอื่นใดก็ตามที่มีไหวการแก้แค้นเพื่อชายผ้าเอาน้ำรอดไปเท่านั้น หากไม่นายบรรหารและพลพรรคชาติไทยจะแบกหน้าอยู่ในเวทีโลกได้อย่างไร เพราะนี่ไม่ใช่เสียงที่ลุดออกจากห้องประชุมในโรงแรมกลางกรุงว่า การเป็นฝ่ายค้านทำให้อุดอยากปากแห้งแล้ว แต่มันลุดผ่านเอเอฟพี ลุดผ่านรอยเตอร์ ดังไปทั่วโลก..." (มติชนรายวัน, 3 ธ.ค. 2538: 3)

นอกจากการนำเสนอประเด็นข่าวดังกล่าวในลักษณะที่พุ่งเป้าโจมตีนายบรรหารฯ และพรรคชาติไทยอย่างรุนแรงแล้ว ในขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ก็ยังสามารถสร้างแนวร่วมทางความคิด โดยการจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อเรื่องสินบนเรือดำน้าขึ้น โดยได้สุ่มตัวอย่างจากคนกรุงเทพมหานคร และคนสุพรรณบุรี ซึ่งผลการสำรวจปรากฏว่า คนสุพรรณบุรีไม่เชื่อว่านายบรรหารรับสินบน ในขณะที่คนกรุงเทพฯ ร้อยละ 50 ยังไม่แน่ใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ส่วนร้อยละ 37 เชื่อว่าจริง และร้อยละ 13 ไม่เชื่อ (มติชนรายวัน, อ้างแล้ว: 2)

และเป็นที่น่าสนใจที่ว่า ในกลุ่มคนที่เชื่อว่านายบรรหารและพรรคชาติไทยรับสินบนส่วนใหญ่ระบุเหตุผลว่า เนื่องจากมีประวัติและชื่อเสียงที่ไม่ดีอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะภาพพจน์ของความไม่ซื่อสัตย์ ความไม่จริงใจ และการชื่อเสียง ในขณะที่กลุ่มที่ไม่เชื่อว่ามีกรรับสินบนนั้นให้เหตุผลว่าการกล่าวหาไม่มีหลักฐานข้อมูลยืนยันที่ชัดเจน อีกทั้งช่วงเวลาที่ถูกล่าวหา นั้นพรรคชาติไทยยังเป็นฝ่ายค้านอยู่ และไม่แน่ว่าจะได้เป็นรัฐบาลหรือไม่ ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลเพียงพอที่บริษัทผู้ผลิตเรือดำน้าจะให้สินบน

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์มติชนได้ให้ข้อสรุปต่อกรณีการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าว อย่างน่าสนใจว่า “เรื่องสินบนเรือดำน้ำเป็นประเด็นการเมืองที่ประชาชนสนใจ และให้ความสำคัญมาก จากข่าวคราวที่ปรากฏในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เพราะว่าข่าวสารช็อกกล่าวหาและคำชี้แจงยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร.....อย่างไรก็ตาม ด้วยภาพลักษณ์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับรัฐบาลก่อนหน้านี้ ประกอบกับการอธิบายชี้แจงที่ไม่ชัดเจนของผู้เกี่ยวข้อง การป้ายเบี่ยงประเด็นให้ดูเป็นเรื่องไร้สาระ การไม่พยายามดำเนินการเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง (เช่นการตั้งกก.ที่เป็นกลางมาตรวจสอบ การฟ้องร้องเอาผิดกับผู้กล่าวหา การพยายามทำให้คนเลิกสนใจ...ฯลฯ) ทำให้นายบรรหาร พรรคชาติไทย ตลอดจนรัฐบาลถูกมองในแง่ลบ (มติชนรายวัน, อ่างแล้ว)

นอกจากนี้ ประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นยังได้ทำให้เกิดความขัดแย้งในพรรคร่วมรัฐบาลอื่นๆ เช่น พรรคพลังธรรมซึ่งมีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเป็นหัวหน้าพรรคและเป็นรองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เสนอให้สอบสวนหาข้อเท็จจริงต่อกรณีการรับสินบนเรือดำน้ำ เนื่องจากเห็นว่าประเด็นดังกล่าว มีมูลความจริง ซึ่งสอดคล้องกับที่หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอว่า “พลังผักกอกเรือดำน้ำ เชื่อนักการเมืองรับสินบน” (มติชนรายวัน, 12 ธ.ค. 2538: 1) หรืออย่างกรณีที่พรรคความหวังใหม่ซึ่งมี พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นหัวหน้าพรรคและรมต.ว่าการกระทรวงกลาโหม ได้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังเช่น “ชท.ไวจิวหลุดสินบน” (กรุงเทพธุรกิจ, 4 ธ.ค. 2538: 16), “ชท.ปักใจจิว จอมบงการ” (กรุงเทพธุรกิจ, 12 ธ.ค. 2538: 16)

ขณะเดียวกันพรรคฝ่ายค้านอย่างเช่นพรรคประชาธิปัตย์ ก็ได้ใช้ข่าวดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการ discredit รัฐบาลโดยออกมาแสดงการยอมรับต่อกรณีการเสนอให้เงินจากบริษัทคือคคูมส์ว่าเป็นเรื่องจริง และพรรคประชาธิปัตย์เองก็เคยได้รับการเสนอเงินดังกล่าว แต่ในที่สุดแล้วพรรคฯก็ได้ปฏิเสธไป

สอดคล้องกับที่มติชนรายวันได้กล่าวอ้างไว้ในบทบรรณาธิการว่า “กรณีเรือดำน้ำสวีเดน ยิ่งสวยิ่งลึกลับมากขึ้น และใช่ว่าจะเป็นเรื่องที่ไม่มีมูลเมื่อ พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ออกมาเปิดเผยกับหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ เท่ากับเป็นการยืนยันว่ามีความพยายามจากผู้แทนของ บริษัทต่อเรือคือคคูมส์ ของสวีเดนที่จะเข้ามาให้เงินได้โตะแก่พรรคการเมืองของไทยในรูปของเงินบริจาคทางการเมือง พลตรีสนั่นบอกรายละเอียดว่าตัวแทนคือคคูมส์

เสนอที่จะให้เงินบริจาคทางการเมืองช่วยพรรคประชาธิปไตยในช่วงหาเสียงเลือกตั้งที่มีขึ้นในวันที่ 2 กรกฎาคมปีนี้ แต่ว่าทางพรรคประชาธิปไตยปฏิเสธ เพราะรัฐบาลขณะนั้นไม่มีแผนการที่จะซื้อเรือดำน้ำ..." (มติชนรายวัน, 30 พ.ย. 2538: 30)

นอกจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายการเมืองแล้ว ยังได้ลุกลามไปถึงกองทัพซึ่งเป็นเจ้าของโครงการตัวจริงด้วย ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ปรากฏในช่วงนั้น เช่น "ล้างสินบนชนกกองทัพ ขท.ล้มซื้อเรือดำน้ำ" (กรุงเทพธุรกิจ, 9 ธ.ค. 2538: 16) ทหารขับขป.บงการสินบน (กรุงเทพธุรกิจ, 15 ธ.ค. 2538: 20) ทร.แถลงต้องมีเรือดำน้ำ (มติชนรายวัน, 21 ธ.ค. 2538: 1)

จากข่าวที่เกิดขึ้นนั้น จะเห็นได้ว่า แม้จะเป็นเพียงข้อกล่าวหาที่ขาดน้ำหนักในเบื้องต้น ของนายเฮนริก เวสแทนเดอร์ ที่ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ดาเกนส์ ไนฮีเตอร์ (DAGENS NYHETER) ประเทศสวีเดนและสำนักข่าวเอเอฟพีได้นำเสนอเป็นข่าวปรากฏสู่สายตาสาธารณชน ที่ว่ากลุ่มอุตสาหกรรมบริษัทคือคคุมส์จ่ายเงินสนับสนุนให้แก่พรรคชาติไทยเพื่อนำไปใช้ในการเลือกตั้ง แต่หนังสือพิมพ์ไทยก็ได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นข่าวดังกล่าวค่อนข้างมาก โดยสังเกตได้จากการนำเสนอข่าวนี้ติดต่อกันกว่าหนึ่งเดือน ซึ่งล้วนแต่เป็นไปในลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์ และมุ่งโจมตีนายบรรหาร ศิลปอาชา และพรรคชาติไทยแทบทั้งสิ้น ในที่สุดการนำเสนอข่าวดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ไทยก็ได้ทำให้เกิดประเด็นความขัดแย้งจนกระทั่งถึงขั้นฟ้องร้องกันในชั้นศาลระหว่างพรรคชาติไทย และหนังสือพิมพ์สยามโพสต์

ในขณะเดียวกัน ความขัดแย้งต่างๆก็ได้ลุกลามออกไปในวงกว้างทั้งในฝ่ายการเมือง ไม่ว่าจะ เป็นในพรรคชาติไทยเอง หรือพรรคร่วมรัฐบาลอย่างพรรคพลังธรรมและพรรคความหวังใหม่ แม้กระทั่งพรรคฝ่ายค้านอย่างพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับกรณีขัดแย้งดังกล่าว นอกจากนี้ยังปรากฏความขัดแย้งขึ้นในฝ่ายกองทัพ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะเจ้าของโครงการจัดซื้อเรือดำน้ำในครั้งนี้

ในประเด็นสุดท้าย การนำเสนอข่าวการรับสินบนเรือดำน้ำของหนังสือพิมพ์ไทยนี้ ได้ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร) เกิดความไม่พอใจ และไม่ยอมรับรัฐบาลของนายบรรหาร ศิลปอาชา ดังจะเห็นได้จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกรณีการรับสินบนเรือดำน้ำที่เกิดขึ้น

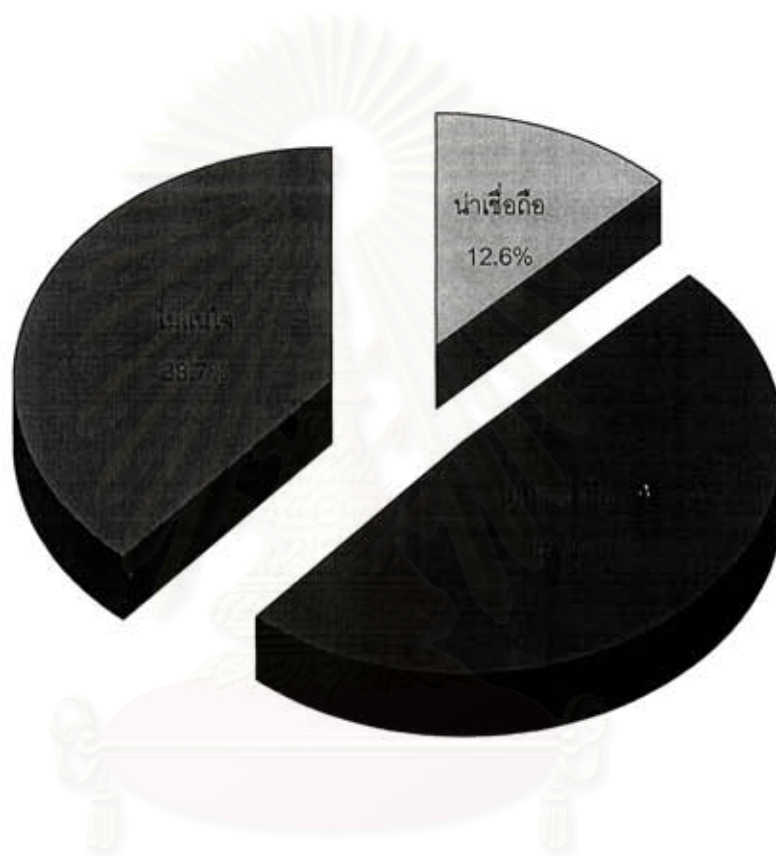
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14
ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชน ต่อกรณี "การตัดสินบนเรือดำน้ำ"
เปรียบเทียบกรุงเทพฯ-สุพรรณบุรี

ความคิดเห็น	กทม.	สุพรรณฯ
1. ความเชื่อว่านายบรรหาร และพรรคชาติไทยรับเงินสินบน		
เชื่อว่าจริง	36.5	9.0
ไม่เชื่อ	13.4	61.8
ไม่แน่ใจ	50.1	29.1
2. ความเชื่อว่าพรรคการเมืองอื่นรับเงินจากบ.ค้อคคุมส์		
เชื่อว่ามี	37.4	25.6
ไม่เชื่อว่ามี	16.0	22.6
ไม่แน่ใจ	46.7	51.8
3. ความเชื่อถือต่อคำชี้แจงของนายบรรหาร/คนในรัฐบาล		
นำเชื่อถือ	12.6	52.3
ไม่นำเชื่อถือ	48.7	12.4
ไม่แน่ใจ	38.7	35.2
4. ความเห็นต่อการมีกก.ติดตามสอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้อง		
ควร	84.6	71.1
ไม่ควร	8.3	17.3
ไม่แน่ใจ	7.1	11.7
5. ความเห็นที่บรรหาร/พรรคชาติไทยจะฟ้องน.ส.พ.สวีเดน		
ควร	65.2	61.6
ไม่ควร	15.2	13.7
ไม่แน่ใจ	19.6	24.7
6. ความต้องการให้สื่อมวลชนติดตาม และเผยแพร่ข่าวเรื่องนี้		
ควร	92.7	81.8
ไม่ควร	3.2	9.1
ไม่แน่ใจ	4.0	9.1
7. ความคิดเห็นต่อการที่สื่อมวลชนไทยติดตามนำข่าวเรื่องไม่ชอบมาพากลจากต่างประเทศมานำเสนอ		
เหมาะสม	83.2	61.1
ไม่เหมาะสม	7.7	23.7
ไม่แน่ใจ	9.1	15.2

ที่มา : สำนักวิจัยมติชน

รูปภาพที่ 7
ความเชื่อถือต่อคำชี้แจงของนายบรรหาร และรัฐบาล
ของประชาชนกทม.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : สำนักวิจัยมติชน

การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยกรณีการจัดอันดับสถาบันการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอข่าวนี้โดยให้ความสำคัญเพียงแค่มหาวิทยาลัยของไทยได้อันดับที่เท่าไรใน 50 อันดับของมหาวิทยาลัยทั่วทั้งเอเชีย โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงอื่นๆจากแหล่งข่าวที่เผยแพร่ข้อมูลนี้ ทั้งที่หนังสือพิมพ์สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนั้นได้จากเอเชียวีคโดยตรง (หากได้ตรวจสอบแล้วจะพบว่าการจัดอันดับในครั้งนี้เป็นกรกระทำไปโดยมีข้อมูลไม่ครบถ้วนจากมหาวิทยาลัยหลายแห่งด้วยกัน และในจำนวนนั้นก็มีมหาวิทยาลัยของไทยทั้ง 2 แห่งคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมอยู่ด้วย) ซึ่งการนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าวนี้เท่ากับเป็นการเจตนาที่จะบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ดังเช่น

"เอเชียวีคจัดมหา'ลัยไทยติดโหล"

(มติชนรายวัน 23 พ.ค.2540: 19)

"ปลัดทบวงไม่หนักใจเอเชียวีคจัดม.ไทยอันดับโหล"

(มติชนรายวัน 27 พ.ค.2540: 19)

"มธ.ปลื้มติดอันดับ36ม.ย่านเอเชีย"

(มติชนรายวัน 29 พ.ค. 2540: 19)

"...ผลของการศึกษาและการจัดอันดับก็พอจะชี้ให้เห็นว่าคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชียด้วยกันยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก"

(มติชนรายวัน 30 พ.ค. 2540: 12)

ในขณะเดียวกันยังพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอดังกล่าวข่าวโดยพยายามสร้างกระแสแห่งความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างนักวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องข้องกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทย ไม่ว่าจะเป็นปลัดทบวงมหาวิทยาลัย หรืออธิการบดีของมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยได้

กล่าวอ้างคำให้สัมภาษณ์ของบุคคลต่างๆที่ได้แสดงความคิดเห็นต่อการเสนอข่าวจัดอันดับมหาวิทยาลัยฯ ดังกล่าว ดังเช่น

"...ไม่ควรตีโพยตีพายว่าไม่จริงหรือมีอคติ เพราะการประเมินฯหากใช้เรื่องบขรายหัวหรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกมาใช้ไทยก็อยู่ในอันดับที่สู้ประเทศอื่นไม่ได้..."

(วันชัย ศิริชนะ, มติชนรายวัน 27 พ.ค.2540: 19)

"...อย่างม.นเรศวร ม.รามคำแหง ชื่อก็ไม่คุ้นหูชาวต่างชาติ อยู่แล้ว ไม่เหมือนจุฬาฯธรรมศาสตร์ เวลาใครว่าอะไรในทางลบเราก็ควรจะตั้งสติรับฟังด้วยเหตุผลและนำมาแก้ไข ไม่ใช่มัวแต่หลงตัวเอง..."

(รังสรรค์ แสงสุข, ไทยรัฐ 28 พ.ค.2540: 15)

"...เอเชียวิกให้จุฬาฯอยู่อันดับที่ 44 นั้นไม่ถูกต้อง เพราะมีเพียงข้อมูลด้านวิชาการ 30% เท่านั้น ในขณะที่ข้อมูลด้านอื่นไม่มี เรื่องนี้จุฬาฯอาจเสียหายได้..."

(เทียนฉาย กิระนันท์, มติชนรายวัน 30 พ.ค.2540: 19)

นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นของหนังสือพิมพ์ไทยยังแสดงให้เห็นถึง ความไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อประเด็นข่าวนี้ เห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการต่างๆบางท่านที่ได้ให้ข้อมูลที่ผิดพลาดต่อหนังสือพิมพ์ อีกทั้งยังได้พยายามเบี่ยงเบนประเด็นข่าวให้กลายเป็นอีกเรื่องหนึ่งอย่างที่ไม่ควรจะเป็น ซึ่งการแสดงความคิดเห็นเช่นนี้จะยิ่งก่อให้เกิดความสับสนต่อประชาชนผู้อ่านข่าวมากยิ่งขึ้นไปอีก ดังเช่น การให้สัมภาษณ์ของนายอเนก เหล่าธรรมทัศน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(มธ.) ที่ว่า "...กรณีที่มีธ.ได้อันดับ 36 และจุฬาฯได้อันดับ 44 นั้น เป็นเพราะมธ.มีบทบาททางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ และอธิการบดีก็เน้นความสัมพันธ์กับต่างประเทศมาก..." (มติชนรายวัน, 29 พ.ค. 40: 19)

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยต่อกรณีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำในเอเชียนี้ เป็นการพยายามสร้างความสับสนให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนด้วยการไม่แจ้งข้อเท็จจริงทั้งหมดจากแหล่งข่าว (เอเชียวีค) ทั้งที่ในความเป็นจริงสามารถทำได้ อีกทั้งหนังสือพิมพ์ไทยยังได้พยายามสร้างกระแสความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างนักวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องในแวดวงการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการอ้างอิงคำให้สัมภาษณ์ของบุคคลเหล่านี้ต่อประเด็นข่าวที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยต่อกรณีที่ถูกกล่าวหาในเรื่องของเช็กส์ และสนามกอล์ฟ

ก่อนที่จะมีข่าวเกี่ยวกับเรื่อง "เช็กส์และสนามกอล์ฟ" ปรากฏขึ้น ดูเหมือนว่าจะเป็นช่วงเวลาทางฝ่ายรัฐบาล ซึ่งนำโดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น กำลังพยายามแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของเศรษฐกิจไทยที่กำลังฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรงเมื่อ 2 ปีก่อนหน้านี้ ทั้งนี้รัฐบาลได้ชี้ให้เห็นถึงการติดตัวขึ้นของดัชนีตลาดหุ้นไทยอย่างคึกคัก หลังจากที่ย้ายเบนไปนานนับปี หรือการแสดงความมั่นใจเกี่ยวกับปัญหาหนี้เสีย (NPL) ในระบบธนาคารว่าดำเนินมาถึงจุดสูงสุดแล้วและกำลังเริ่มลดลง หรือการที่มีเงินทุนจากต่างชาติเริ่มไหลกลับเข้าสู่ประเทศ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นั่นเป็นเพียงภาพด้านเดียวที่ฝ่ายรัฐบาลต้องการจะให้เป็นอย่างนั้น ในขณะที่ภาพความเป็นจริงของเศรษฐกิจไทยก็ยังไม่ดีเท่าที่จะกลับฟื้นคืนเมื่อใด ดังที่ธงชัย สันติวงษ์ (กรุงเทพธุรกิจ, 12 ก.ค. 2542: 17) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า "...การฟื้นตัวของเศรษฐกิจดังกล่าว แท้ที่จริงแล้วเป็นการฟื้นคืนที่เกิดจากการขายหรือถูกยึดกิจการโดยต่างชาติ (ครึ่งหนึ่งเป็นของญี่ปุ่น) ที่นำเงินเข้ามาครองกิจการของคนไทยรุ่นเก่า ซึ่งนอกจากจะมีทุนนำเข้ามาแล้ว ก็ยังมีการดำเนินการผลิตโดยนำวัตถุดิบเข้าและผลิตส่งออกไป ส่วนหนึ่งทำให้ตัวเลขส่งออกดีขึ้นด้วย แต่ในอีกด้านที่สำคัญคือ การปรับโครงสร้างสถาบันการเงินนั้น กลับเป็นไปอย่างเชื่องช้าและไม่ตรงไปตรงมาในสิ่งที่พึงต้องทำ..."

ในขณะเดียวกันนั่นเอง ประเด็นข่าวเรื่องเช็กส์และสนามกอล์ฟก็ปรากฏขึ้นบนหน้าหนังสือพิมพ์ไทย รวบรวมว่าต้องการตอกย้ำให้ฝ่ายรัฐบาลได้ยอมรับกับสภาพความตกต่ำทางเศรษฐกิจที่ยังคงเกิดขึ้นอยู่ และเพื่อให้รัฐเองเร่งริบหามาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อแก้ไขปัญหาล่วงโดยเร็วที่สุด

การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยต่อข่าวเรื่องเช็ทส์และสนามกอล์ฟนี้ ดูเหมือนว่าจะมีแนวทางในการนำเสนออยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. นำเสนอโดยมีการโต้แย้ง หรือไม่เห็นด้วย หรือไม่ยอมรับ ต่อข้อกล่าวหาของนิตยสาร นิวสวีกในประเด็นที่ว่าด้วยเช็ทส์และสนามกอล์ฟ จากฝ่ายรัฐบาลและคอลัมนิสต์บางคน การนำเสนอในลักษณะเช่นนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงความไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งจากคนในฝ่ายรัฐบาล โดยเฉพาะจากพรรคประชาธิปัตย์ที่ต่างก็ออกมากล่าวโจมตีนิตยสารฉบับนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ได้เรียกร้องให้นิตยสารดังกล่าวชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ดังเช่น

“...ถ้านิวสวีกพูดของจริงก็ต้องรับฟัง แต่เมืองไทยมีของดี เยอะ ไม่ใช่ดีเฉพาะเช็ทส์และสนามกอล์ฟ แต่ก็เห็นใจ เพราะถ้าคนเขียนบทความมั่วจมอยู่ในสำนักโสเภณี ก็เห็น แต่เช็ทส์อย่างเดียว ถ้ามั่วอยู่แต่ในสนามกอล์ฟ ก็ไม่เห็นแต่ สนามกอล์ฟ...”

(ไทยรัฐ, 12 ก.ค. 2542: 12)

“...บทความออกไปในแนวดูถูกประเทศไทย โดยเฉพาะ การนำ “วัด” มาเปรียบเทียบกับสถาบันการเงิน มันเป็นคนละส่วนกัน ไม่ใช่การเปรียบเทียบที่ถูกต้อง...”

(ไทยรัฐ, อ้างแล้ว)

“...การที่นักเขียนอย่างนายจอร์จ เฮอร์พิตซ์ และนาย พอล แชนด์ลีย์ บอกคนอ่านทั่วโลกว่า มีนักการทูตให้ความเห็น ถึงประเทศไทยมีเพียง 2 อย่างเท่านั้น ที่ได้เปรียบประเทศ อื่นๆ คือเช็ทส์กับสนามกอล์ฟ ก็น่าเสียใจที่นักการทูตคนที่ ให้ความเห็นแก่นายจอร์จและนายพอลนั้น พอพ้นราชการ งานในสถานทูตแล้ว ก็เอาแต่เข้าช่อง...ออกจากช่องก็ไปตี กอล์ฟ ประเทศไทยใหญ่โตแต่นักการทูตพวกนี้กลับล้มพันธ์

กับสถานที่แค่ 3 แห่งคือ...สถานทูต...ช่องและสนาม
กอล์ฟ..."

(ไทยรัฐ 13 ก.ค. 2542: 3)

'ชวน' สั่งบัวแก้วเรียกนิวสวีคแรง
จนปราคาไทยมีดีแค่ 'เช็ทซ์กับกอล์ฟ'

(กรุงเทพธุรกิจ, 9 ก.ค. 2542: 3)

2. การนำเสนอโดยไม่มีการโต้แย้ง ซึ่งเป็นการยอมรับความจริงและเห็นด้วยต่อข้อกล่าวหา
จากนิตยสารนิวสวีค และได้นำไปใช้ในการวิพากษ์วิจารณ์ เสนอแนะ รวมทั้งตักเตือน ให้รัฐบาลได้
ยอมรับฟังความคิดเห็นจากนิตยสารฉบับนี้พร้อมทั้งเร่งรับหาทางแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องที่เป็นอยู่
ในรัฐฯเอง ดังเช่น ที่ "กาแฟดำ" ได้แสดงทรรศนะที่น่าสนใจไว้ว่า "พอนิตยสารนิวสวีคอ้างคำพูด
ของนักการทูตตะวันตกประจำกรุงเทพฯ บอกว่าไทยได้เปรียบเพื่อนบ้านก็ตรง "เช็ทซ์กับกอล์ฟ"
เท่านั้นก็เกิดอาการเดือดร้อน จะต้องชี้แจงกันเป็นการใหญ่...ความเห็นเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องถูกต้อง
หรือรัฐบาลไทยต้องเห็นด้วย เพราะในบทความเดียวกัน เขาก็ไปถามความเห็นของคนในรัฐบาล
ไทยที่กล่าวถึงความตึงตัวของประเทศไทยอยู่เหมือนกัน ถือว่าได้ดูแลแห่งการเขียนบทความ...ไป
อ่านบทความนั้นเสียใหม่เถอะครับ มันไม่ใช่เรื่อง sex กับ golf แต่เป็นเรื่อง "ความสามารถที่จะ
แข่งขัน" หรือ lack of competitiveness ของไทยในทุกเรื่อง โดยเฉพาะการศึกษาและการไล่ให้ทัน
เรื่องเทคโนโลยี...เราเดือดดาลเพราะคำเตือนจากเพื่อน แทนที่จะกลับบ้านไปวิเคราะห์ปัญหาตัว
เอง...ผมว่ารัฐบาลไทยยังไม่ get จริงๆนะครับ" (กรุงเทพธุรกิจ, 12 ก.ค. 2542: 2)

หรือที่ "ลม เปลี่ยนทิศ" ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในคอลัมน์ "หมายเหตุประเทศไทย" ว่า
"...ผมอยากให้พวกเราคนไทยหันมาสำรวจสภาพสังคมไทยเราเองเสียบ้างครับว่า สิ่งนิตยสาร
นิวสวีคเขียนไว้ในบทความ BEYOND SEX AND GOLF วิพากษ์วิจารณ์เศรษฐกิจประเทศไทยนั้น
ถูกหรือผิด...แม้รัฐบาลและนายกฯชวน จะปฏิเสธว่า "ไม่จริง" แต่ผมขอยืนยันว่า "จริง"...นายกฯ
ชวนครับ หันมายอมรับ "ความจริง" ในสังคมไทยอันน่าพะเสียดี้ และลงมือแก้ไข ไม่ใช่ปล่อยให้
ประชาชนเป็นเหยื่อของความชั่วเหล่านี้...อย่าเอาแต่แก้ตัวปกปิดความชั่วในชาติเลยครับ"
(ไทยรัฐ, 17 ก.ค. 2542: 5)

ผลกระทบที่เกิดจากอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

จากกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี อาจพอสรุปได้ว่า การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ได้ทำให้เกิดผลกระทบ (impact) ต่างๆกันในสังคมหลายประการด้วยกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความขัดแย้ง (conflicting) ของฝ่ายต่างๆ ในสังคม ที่เกิดขึ้นจากการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ความขัดแย้งดังกล่าวนี้ อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งเป็นเพียงความไม่พอใจหรือไม่เห็นด้วยกับอีกฝ่ายหนึ่ง แต่สามารถยุติลงได้โดยการใช้เหตุผลที่ดีกว่า

ดังเช่น การแสดงความเห็นที่แตกต่างกันของนักวิชาการจากสองสถาบัน ในเรื่องของการนำเสนองานวิชาการจัดอันดับ 50 มหาวิทยาลัยชั้นนำในเอเชีย ซึ่งจัดโดยหนังสือพิมพ์เอเชียวีค ที่นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเป็นเชิงยอมรับโดยนัยว่า "กรณีที่มีธ.ได้อันดับ 36 และจุฬาฯได้อันดับ 44 นั้น เป็นเพราะมธ.มีบทบาททางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ และอธิการบดีก็เน้นความสัมพันธ์กับต่างประเทศมาก" (มติชนรายวัน, 29 พ.ค. 2540: 19)

ขณะที่ นายเทียนฉาย กีระนันทน์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับการจัดอันดับดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า "เอเชียวีคให้จุฬาฯอยู่อันดับ 44 นั้นไม่ถูกต้อง เพราะมีเพียงข้อมูลด้านวิชาการ 30% เท่านั้น ในขณะที่ข้อมูลด้านอื่นไม่มี เรื่องนี้จุฬาฯอาจเสียหายได้" (มติชนรายวัน, 30 พ.ค. 2540: 19)

ส่วน นายจีระ หงส์ลดารมภ์ อดีตผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ได้ออกมากล่าวว่า "...คิดว่ามหาวิทยาลัยไทยคงไม่ติดใน 1 ใน 20 อันดับแรก..." (มติชนรายวัน, 12 มิ.ย. 2540: 19)

ความขัดแย้งในอีกลักษณะหนึ่ง คือ ความขัดแย้งทางด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นความขัดแย้งในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน แต่มักจะใช้อารมณ์เข้ามามีส่วนในการยุติปัญหาที่เกิดขึ้น สำหรับผลที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งในลักษณะดังกล่าวนี้ ชั้นเล็กน้อยอาจเพียงแต่ทำให้เกิดความโกรธอีกฝ่ายหนึ่ง กระทั่งอาจจะต้องหาคนกลางมายุติปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ฟ้องร้องต่อศาลให้เป็นผู้ตัดสิน หรืออาจถึงขั้นรุนแรงกว่านั้น คือ ใช้กำลังเข้าตัดสินปัญหาทั้งหมด

สำหรับกรณีการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ เท่าที่ผ่านมามีปรากฏความขัดแย้งในลักษณะดังกล่าวเพียงแค่ถึงขั้นการฟ้องร้องต่อศาลให้เป็นผู้ตัดสินเท่านั้น

ดังเช่น การรายงานข่าวเกี่ยวกับการรับสินบนจากบริษัทคือคคุมส์ ที่ได้มีสมาชิกพรรคชาติไทยจำนวนหนึ่งตัดสินใจแจ้งความดำเนินคดีฐานหมิ่นประมาท กับหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ ซึ่งได้กล่าวหาว่านายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย และนายรัฐมนตรีในขณะนั้น ตลอดจนผู้ใกล้ชิดในคณะรัฐมนตรี มีส่วนในการทุจริตคอร์รัปชันกรณีการประมูลจัดซื้อเรือดำน้ำของกองทัพเรือ

2. ความสับสน (confusing) ที่เกิดขึ้นกับผู้รับสารและประชาชนเนื่องมาจากการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ จากการสังเกตพบว่าหนังสือพิมพ์มักมีเจตนาละเอียดที่จะเปิดเผยข้อเท็จจริงให้ผู้รับสารได้ทราบ ทั้งที่สามารถตรวจสอบความถูกต้อง (accuracy) ของข้อมูลเหล่านั้นได้ คงเสนอแต่เฉพาะในส่วนที่สอดคล้องกับความคิดความเชื่อของตน หรือเสนอเพียงเพื่อสร้างสถานการณ์ต่างๆขึ้นมาเท่านั้นเอง

ดังเช่น การนำเสนอข่าวการจัดอันดับ 50 มหาวิทยาลัยชั้นนำในเอเชีย ซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดอยู่ในอันดับ 36 และ 44 นั้น หนังสือพิมพ์ไทยได้แสดงเจตนาที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้รับสารอย่างเห็นได้ชัด ทั้งที่ทราบเป็นอย่างดีว่า นิตยสารดังกล่าวได้ชี้แจงไว้แล้วว่า การจัดอันดับในครั้งนี้ทำไปโดยมีข้อมูลไม่ครบถ้วน แต่ข่าวที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ไทยนั้น กลับไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นดังกล่าวเลยแม้แต่น้อย ยิ่งไปกว่านั้นยังได้พูดถึงอันดับที่เอเชียไว้ค้ำจี้ให้อยู่บ่อยครั้ง เหมือนกับต้องการตอกย้ำว่า นั่นคืออันดับที่แท้จริงของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งของไทย

ในขณะที่เนื้อหาข่าวบางส่วนได้กล่าวถึงคำให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการจากสถาบันต่างๆ ที่ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นข่าวที่เกิดขึ้น ยิ่งเท่ากับว่าได้เพิ่มความลับสนแก่ผู้รับสารและประชาชนให้มากขึ้นไปอีก (เว้นแต่เพียงกลุ่มผู้รับสารที่ได้อ่านนิตยสารเอเชียวีคโดยตรง) เพราะบรรดานักวิชาการเหล่านี้ต่างก็แสดงความเห็นกันไปคนละทิศทาง

อาทิ นายธนู กุลชล อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ กล่าวว่า "...เชื่อว่ามหาวิทยาลัยของไทยไม่เลวขนาดนั้น อยู่ในข่ายที่ได้มาตรฐาน..." (มติชนรายวัน, 29 พ.ค. 2540: 19)

ด้าน ภรดาประทีป ม.โกมลมาศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้แสดงความเห็นว่า "...อย่างมหิดลมีคุณภาพดีกว่าบางแห่งที่ปรากฏชื่ออยู่ 50 อันดับ เช่น ฟิลิปปินส์ หรือจีน เนื่องจากมีผลงานด้านการศึกษามากมาย มีคณาจารย์และสถานที่พร้อมมูล แต่ทางผู้ประเมินไม่ทราบว่ามีมหาวิทยาลัยมหิดล..." (มติชนรายวัน, ช่างแล้ว)

ลักษณะของการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยดังกล่าวนี้ มองลึกลงไปได้ว่า แท้จริงแล้วหนังสือพิมพ์ไทย(ซึ่งรวมทั้งสังคมไทย) มีค่านิยมในการเชื่อถือ และยอมรับในชาวต่างชาติ อยู่แล้ว จึงถือโอกาสนำข่าวที่แหล่งข่าวต่างประเทศรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประเทศไทย มาเป็นเครื่องมือในการสร้างสถานการณ์ต่างๆ ขึ้นมา

3. มีการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการโจมตีระหว่างกันของนักการเมือง โดยปกติแล้ว นักการเมืองมักต้องพึ่งพาเวทีของสื่อมวลชนเป็นสถานที่สำหรับแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ เพื่อให้ตนเองได้มีโอกาสเป็นข่าวอยู่เสมอ ทำให้บ่อยครั้งที่สื่อมวลชนได้ตกอยู่ท่ามกลางสงครามแห่งการกล่าวหา สาดโคลน กันอย่างดุเดือดของนักการเมืองฝ่ายต่างๆ โดยที่ต่างฝ่ายต่างก็พยายามหาข้อมูลเพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม

แหล่งข้อมูลที่สำคัญส่วนใหญ่ก็มาจากสื่อมวลชนนั่นเอง ที่เป็นผู้จุดค้นประเด็นต่างๆ ออกมานำเสนอเป็นข่าวในแต่ละวัน เหตุนี้เองที่นักการเมืองมักนำข้อมูลตามที่ปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการโจมตีฝ่ายตรงข้าม ยิ่งข้อมูลข่าวสารมีความน่าเชื่อถือหรือมีน้ำหนักมากเพียงใดก็ยิ่งทำให้โอกาสในการทำลายคู่ต่อสู้มีมากยิ่งขึ้น จึงไม่น่าแปลกใจนักที่การ

ช่างชาวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ได้ถูกนักการเมืองนำไปใช้โจมตีฝ่ายตรงข้าม เพื่อหวังผลทางการเมืองอยู่เสมอ

ดังเช่น การเสนอข่าวการรับสินบนเรือดำน้ำจากบริษัทคือคคุมส์ ที่นักการเมืองฝ่ายค้าน ได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกล่าวหารัฐบาลของนายบรรหาร ศิลปอาชา อาทิ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้ออกมาเปิดเผยว่า "ตัวแทนของบริษัทค้าเรือดำน้ำจากสวีเดน ได้เสนอเงินสนับสนุนทางการเมืองให้กับพรรคประชาธิปัตย์ ก่อนการเลือกตั้ง 2 ก.ค. ที่ผ่านมา แต่ทางพรรคได้ตอบปฏิเสธไป เนื่องจากรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์ ไม่สนับสนุนแผนการจัดซื้อเรือดำน้ำ" (Bangkok Post, 28 November 1995)

ขณะเดียวกัน นายชัชวาลย์ ชมภูแดง ส.ส. ร้อยเอ็ด พรรคชาติไทย และเลขาธิการคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ได้กล่าวว่า "...ที่ปรึกษากรรมมาธิการประจำรัฐสภาคณะหนึ่งเล่าให้ฟังถึงที่มาของข่าวนี้ว่า...อาจจะมาจากนักการเมืองของฝ่ายค้านพรรคใหญ่พรรคหนึ่ง" (สยามโพสต์, 30 พ.ย. 2538: 12)

4. มีการนำไปเปิดประเด็นข่าวอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ยังได้ส่งผลให้มีการนำข่าวเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางในการขุดค้นหาประเด็นข่าวอื่นที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่ได้นำเสนอไปแล้ว ซึ่งการเปิดประเด็นข่าวอื่นนั้น อาจเกิดขึ้นโดยความตั้งใจที่จะสืบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากรายงานที่ได้รายงานอยู่ หรืออาจเป็นความบังเอิญที่ได้พบเจอแง่มุมบางประการที่น่าสนใจ และหนังสือพิมพ์เห็นว่าน่าจะนำไปขยายผลต่อเนื้อได้ จึงได้ค้นหาข้อมูลเหล่านั้นเพื่อนำมารายงานในลำดับต่อไป

ดังเช่นกรณีการนำเสนอข่าวการรับสินบนเรือดำน้ำจากบริษัทคือคคุมส์ ที่หนังสือพิมพ์ได้ใช้ข่าวดังกล่าว เป็นช่องทางในการเปิดประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้อง นั่นคือการเปิดโปงพฤติกรรมของบริษัทแมทช์ครอสส์ (Match Cross International) ของอดีตกลุ่มที่ปรึกษาบ้านพิษณุโลก (ในสมัยรัฐบาลพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ) ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนให้แก่บริษัทต่างชาติ ที่ต้องการติดต่อทำการค้ากับรัฐบาลไทย บริษัทดังกล่าวมักจะต้องจะหาผลตอบแทนในลักษณะของค่าคอมมิสชันจากงานใหญ่ๆ เช่น การจัดซื้อเครื่องบินหลายชนิด หรือการเจรจาไม่ให้เกิดการทางพิเศษแห่ง

ประเทศไทยฟ้องบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมในโครงการก่อสร้าง สะพานพระราม 9

หนังสือพิมพ์พยายามชี้ให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลที่เป็นรัฐมนตรีในรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา กับบริษัทดังกล่าว โดยได้พาดพิงถึง ดร.เอส (น่าจะหมายถึง ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะที่ปรึกษาบ้านพิษณุโลก และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลังในรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา) และมิสเตอร์วี (นายวีรศักดิ์ โควรสุรัตน์ รองเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี ในรัฐบาลพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ) เพื่อทวงถามถึงจริยธรรมของ นักวิชาการที่ เข้ามารับใช้บ้านเมือง แต่กลับใช้การเมืองเป็นเรื่องบังหน้าเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว (สยาม โพลส์, 7 ธ.ค. 2538: 1)

จะเห็นได้ว่าปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ที่อ้างข่าวจาก แหล่งข่าวต่างประเทศนั้น มีอยู่หลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความขัดแย้ง ความ สับสน กระทั่งทำให้นักการเมืองนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการโจมตีระหว่างกัน แม้แต่หนังสือพิมพ์ เองก็ได้นำข่าวดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางในการสืบหาประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

ความเชื่อถือของผู้รับสาร

สำหรับการศึกษาในส่วนนี้มุ่งตอบคำถามที่ว่า ผู้รับสารมีความเชื่อถือการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศในระดับใด โดยที่ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 100 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน จากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างอ่านข่าวซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากหนังสือพิมพ์ไทยที่นำเสนอข่าวในลักษณะที่มีการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของข่าว ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่

คำคุณศัพท์คู่	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.36	2.63	2.63	2.56	1.99*
เชี่ยวชาญ	3.47	2.64	2.57	2.53	2.46**
มีประสบการณ์	3.40	2.66	2.67	2.60	1.96*
เล่าความจริง	3.11	2.65	2.60	2.38	1.43
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.17	2.46	2.44	2.23	2.20*
ครบถ้วน	2.85	2.47	2.48	2.27	1.10
มีความสามารถ	3.29	2.53	2.59	2.37	2.02*
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.16	2.43	2.65	2.34	1.51
ซื่อสัตย์	3.17	2.48	2.60	2.42	1.65*
มีความรู้	3.20	2.49	2.53	2.38	1.95*
เป็นมิตร	2.76	2.25	2.29	2.11	1.52
ไม่ก้าวร้าว	3.16	2.47	2.62	2.43	1.56

ยอมรับ	3.27	2.55	2.46	2.21	2.40**
สมเหตุผล	3.17	2.58	2.45	2.26	2.10*
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	3.14	2.55	2.80	2.59	0.94
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.50	2.83	3.03	2.86	1.17
เป็นกลาง	3.01	2.46	2.51	2.25	1.49
น่าสนใจ	3.64	2.87	2.46	2.40	3.15**
มีสาระ	3.31	2.61	2.56	2.33	2.14*
พอใจ	3.14	2.53	2.47	2.28	1.96*
ยุติธรรม	3.14	2.55	2.46	2.25	2.00*
สำคัญ	3.52	2.84	2.68	2.54	2.21*
เปิดกว้าง	3.26	2.77	2.56	2.49	1.87*
กล้าแสดงความเห็น	3.85	3.10	2.94	2.85	2.16*
น่าเชื่อถือ	2.97	2.42	2.38	2.13	1.83*
ชอบ	2.84	2.43	2.33	2.08	1.60
ไม่มีอคติ	2.54	2.49	2.29	2.21	0.75
เห็นด้วย	2.92	2.54	2.31	2.12	1.85*

* $p < .05$

** $p < .01$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 8 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าว
โดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่

	1	2	3	4	5	
(2.63) ไม่ถูกต้อง						ถูกต้อง (3.36)*
(2.57) ไม่เชี่ยวชาญ						เชี่ยวชาญ (3.47)*
(2.67) ไม่มีประสบการณ์						มีประสบการณ์ (3.40)*
(2.60) ไม่เล่าความจริง						เล่าความจริง (3.11)
(2.44) ไม่เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง						เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง (3.17)*
(2.48) ไม่ครบถ้วน						ครบถ้วน (2.85)
(2.59) ไม่มีความสามารถ						มีความสามารถ (3.29)*
(2.65) มีโอกาสผิดพลาด						ไม่มีโอกาสผิดพลาด (3.16)
(2.60) ไม่ซื่อสัตย์						ซื่อสัตย์ (3.17)*
(2.53) ไม่มีความรู้						มีความรู้ (3.20)*
(2.29) ไม่เป็นมิตร						เป็นมิตร (2.76)
(2.62) ก้าวร้าว						อ่อนแอ (3.16)
(2.46) ไม่ยอมรับ						ยอมรับ (3.27)*
(2.26) ไม่สมเหตุผล						สมเหตุผล (3.17)*
(2.59) แบ่งเป็นฝักฝ่าย						ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย (3.14)
(2.86) สร้างความตื่นเต้น						ไม่สร้างความตื่นเต้น (3.50)
(2.25) ลำเอียง						เป็นกลาง (3.01)
(2.40) ไม่น่าสนใจ						น่าสนใจ (3.64)**
(2.33) ไม่มีสาระ						มีสาระ (3.31)*
(2.28) ไม่พอใจ						พอใจ (3.14)*
(2.25) ไม่ยุติธรรม						ยุติธรรม (3.14)*
(2.54) ไม่สำคัญ						สำคัญ (3.52)*
(2.49) ไม่เปิดกว้าง						เปิดกว้าง (3.26)*
(2.85) ไม่กล้าแสดงความเห็น						กล้าแสดงความเห็น (3.85)*
(2.13) ไม่น่าเชื่อถือ						น่าเชื่อถือ (2.97)*
(2.08) ไม่ชอบ						ชอบ (2.84)
(2.21) มีอคติ						ไม่มีอคติ (2.54)
(2.12) ไม่เห็นด้วย						เห็นด้วย (2.92)*

* $p < .05$

** $p < .01$

————— หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ

..... หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ

จากตารางที่ 15 และรูปภาพที่ 8 เมื่อได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคำคุณศัพท์จนครบทุกคู่โดยใช้สถิติ t-test ปรากฏว่า ผลการวิจัยได้สนับสนุนสมมติฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารให้ความเชื่อถือต่อหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ สูงกว่าหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในหลายด้านด้วยกัน คือ ถูกต้อง ($t=1.99, p<.05$) เชื่อชาญ ($t=2.46, p<.01$) มีประสบการณ์ ($t=1.96, p<.05$) เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง ($t=2.20, p<.05$) มีความสามารถ ($t=2.02, p<.05$) เชื่อสัตย์ ($t=1.65, p<.05$) มีความรู้ ($t=1.95, p<.05$) ยอมรับ ($t=2.40, p<.01$) สมเหตุผล ($t=2.10, p<.05$) น่าสนใจ ($t=3.15, p<.01$) มีสาระ ($t=2.14, p<.05$) พอใจ ($t=1.96, p<.05$) ยุติธรรม ($t=2.00, p<.05$) สำคัญ ($t=2.21, p<.05$) เปิดกว้าง ($t=1.87, p<.05$) กล้าแสดงความคิดเห็น ($t=2.16, p<.05$) น่าเชื่อถือ ($t=1.83, p<.05$) และเห็นด้วย ($t=1.85, p<.05$)

และเมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายมิติ ผลการวิจัยก็ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารมีความเชื่อถือการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ สูงกว่าการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ไม่อ้างแหล่งข่าวฯ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในมิติความเชื่อชาญ ($t=1.92, p<.05$) มิติความกระตือรือร้น ($t=2.30, p<.05$) และมิติการยอมรับ ($t=2.01, p<.05$) ขณะที่มิติของความน่าไว้วางใจ และมิติของความเป็นกลางนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ($t=1.43, p<.05$) และ ($t=1.57, p>.05$) ตามลำดับ นั่นคือ การประเมินความเชื่อถือของผู้รับสารที่อ่านหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวทั้งที่อ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ ไม่มีความแตกต่างกัน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าว โดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมิติ

มิติ	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ความเชี่ยวชาญ	3.22	2.54	2.55	2.38	1.92*
ความน่าไว้วางใจ	3.04	2.55	2.54	2.37	1.43
ความกระตือรือร้น	3.55	2.81	2.67	2.56	2.30*
ความเป็นกลาง	3.14	2.59	2.58	2.40	1.57
การยอมรับ	3.14	2.58	2.45	2.25	2.01*

ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยยังได้เปรียบเทียบการประเมินความน่าเชื่อถือของผู้รับสารที่มีต่อข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยทั้งที่อ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความเชื่อถือของผู้รับสารภายในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ

1.1 แบ่งตามเพศ

1.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารทั้งชายและหญิงที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ได้ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวและการรายงานข่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศแบ่งตามเพศ

คำคุณศัพท์คู่	เพศชาย		เพศหญิง		ค่า t-test
	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.31	3.47	3.41	3.54	-0.14
เชี่ยวชาญ	3.45	3.59	3.49	3.60	-0.05
มีประสบการณ์	3.35	3.53	3.45	3.61	-0.14
เล่าความจริง	3.02	3.09	3.20	3.33	-0.29
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.08	3.25	3.27	3.43	-0.28
ครบถ้วน	2.92	3.02	2.78	2.88	0.25
มีความสามารถ	3.31	3.46	3.27	3.48	0.07
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.04	3.22	3.29	3.41	-0.37
ซื่อสัตย์	3.24	3.39	3.10	3.23	0.20
มีความรู้	3.31	3.42	3.08	3.20	0.35
เป็นมิตร	2.94	3.08	2.57	2.73	0.64
ไม่ก้าวร้าว	3.12	3.26	3.20	3.40	-0.13
ยอมรับ	3.22	3.39	3.33	3.50	-0.16
สมเหตุผล	3.08	3.24	3.27	3.41	-0.28
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	3.29	3.44	2.98	3.13	0.48
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.41	3.55	3.59	3.68	-0.25
เป็นกลาง	3.06	3.22	2.96	3.15	0.16
น่าสนใจ	3.59	3.69	3.69	3.83	-0.14
มีสาระ	3.14	3.29	3.49	3.63	-0.51
พอใจ	2.94	3.08	3.35	3.55	-0.61
ยุติธรรม	3.04	3.22	3.24	3.43	-0.31
สำคัญ	3.47	3.54	3.57	3.68	-0.14

เปิดกว้าง	3.18	3.25	3.49	3.45	-0.47
กล้าแสดงความเห็น	3.75	3.82	3.96	4.01	-0.27
น่าเชื่อถือ	2.88	3.00	3.06	3.13	-0.29
ชอบ	2.78	2.92	2.90	3.03	-0.19
ไม่มีอคติ	2.59	2.85	2.49	2.63	0.18
เห็นด้วย	2.84	3.00	3.00	3.15	-0.26

* $p < .05$

** $p < .01$

1. 2 แบ่งตามวุฒิการศึกษา

1.2.1 การศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า และผู้รับสารกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ได้ประเมินความเชื่อถือของข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ แบ่งตามวุฒิการศึกษา

คำคุณศัพท์คู่	ปริญญาตรีและสูงกว่า		ต่ำกว่าปริญญาตรี		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.37	3.34	3.33	3.44	0.44
เชี่ยวชาญ	3.54	3.48	3.25	3.27	0.37
มีประสบการณ์	3.41	3.40	3.38	3.42	0.04
เล่าความจริง	3.07	3.08	3.25	3.30	-0.24
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.22	3.19	3.00	3.13	0.30

ครบถ้วน	2.80	2.80	3.00	3.07	-0.28
มีความสามารถ	3.29	3.27	3.29	3.39	-0.002
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.20	3.20	3.04	3.15	0.21
ซื้อสัตย์	3.18	3.20	3.13	3.19	0.08
มีความรู้	3.22	3.17	3.13	3.15	0.13
เป็นมิตร	2.70	2.78	2.96	3.04	-0.37
ไม่ก้าวร้าว	3.20	3.21	3.04	3.15	0.21
ยอมรับ	3.25	3.22	3.33	3.44	-0.11
สมเหตุผล	3.13	3.15	3.29	3.36	-0.21
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	3.17	3.13	3.04	3.17	0.18
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.47	3.47	3.58	3.61	-0.13
เป็นกลาง	3.04	3.10	2.92	3.00	0.17
น่าสนใจ	3.68	3.65	3.50	3.55	0.22
มีสาระ	3.37	3.30	3.13	3.27	0.32
พอใจ	3.11	3.12	3.25	3.36	-0.19
ยุติธรรม	3.14	3.20	3.13	3.24	0.03
สำคัญ	3.50	3.47	3.58	3.60	-0.10
เปิดกว้าง	3.22	3.23	3.13	3.39	0.13
กล้าแสดงความเห็น	3.86	3.77	3.83	3.80	0.03
น่าเชื่อถือ	3.03	2.94	2.79	2.83	0.35
ชอบ	2.86	2.87	2.79	2.90	0.09
ไม่มีอคติ	2.53	2.71	2.58	2.71	-0.09
เห็นด้วย	3.04	3.03	2.54	2.67	0.77

* $p < .05$

** $p < .01$

2. เปรียบเทียบความเชื่อถือของผู้รับสารระหว่างกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ

2.1 แบ่งตามเพศ

2.1.1 เพศชาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้รับสารเพศชายในกลุ่มที่อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ได้ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวและการรายงานข่าว สูงกว่าเพศชายในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดย ไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศในด้านต่างๆ คือ ความถูกต้อง ($t=1.72, p<.05$) ความเชี่ยวชาญ ($t=1.91, p<.05$) ความน่าสนใจ ($t=2.00, p<.05$) และความเชื่อถือ ($t=1.65, p<.05$) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 19 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ (เพศชาย)

คำคุณศัพท์คู่	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.31	3.47	2.18	2.35	1.72*
เชี่ยวชาญ	3.45	3.59	2.18	2.33	1.91*
มีประสบการณ์	3.35	3.53	2.36	2.49	1.46
เล่าความจริง	3.02	3.09	2.50	2.66	0.78
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.08	3.25	2.39	2.47	1.05
ครบถ้วน	2.92	3.02	2.50	2.56	0.66
มีความสามารถ	3.31	3.46	2.50	2.54	1.19
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.04	3.22	2.64	2.70	0.58
ซื่อสัตย์	3.24	3.39	2.71	2.81	0.73

มีความรู้	3.31	3.42	2.43	2.56	1.30
เป็นมิตร	2.94	3.08	2.39	2.45	0.87
ไม่ก้าวร้าว	3.12	3.26	2.68	2.81	0.63
ยอมรับ	3.22	3.39	2.61	2.66	0.88
สมเหตุผล	3.08	3.24	2.54	2.60	0.81
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	3.29	3.44	2.79	2.87	0.70
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.41	3.55	2.71	2.77	0.97
เป็นกลาง	3.06	3.22	2.64	2.69	0.61
น่าสนใจ	3.59	3.69	2.21	2.41	2.00*
มีสาระ	3.14	3.29	2.68	2.72	0.66
พอใจ	2.94	3.08	2.57	2.69	0.56
ยุติธรรม	3.04	3.22	2.50	2.57	0.81
สำคัญ	3.47	3.54	2.50	2.56	1.40
เปิดกว้าง	3.18	3.25	2.68	2.75	0.72
กล้าแสดงความเห็น	3.75	3.82	2.54	2.67	1.65*
น่าเชื่อถือ	2.88	3.00	2.89	3.02	-0.02
ชอบ	2.78	2.92	2.89	3.02	-0.16
ไม่มีอคติ	2.59	2.85	2.50	2.68	-0.14
เห็นด้วย	2.84	3.00	2.79	2.99	-0.08

* $p < .05$

** $p < .01$

ในขณะที่ผลการประเมินความน่าเชื่อถือของเพศชายเมื่อแบ่งเป็นรายมิติ ปรากฏว่า การประเมินความน่าเชื่อถือในส่วนนี้ เพศชายทั้งสองกลุ่มประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวที่ได้อ่านไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าว
โดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมิติ
(เพศชาย)

มิติ	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	
ความเชี่ยวชาญ	3.18	3.32	2.48	2.57	1.05
ความน่าไว้วางใจ	3.05	3.20	2.56	2.66	0.72
ความกระตือรือร้น	3.48	3.59	2.48	2.63	1.42
ความเป็นกลาง	3.14	3.28	2.65	2.72	0.71
การยอมรับ	3.05	3.18	2.67	2.78	0.55

2.1.2 เพศหญิง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า ผู้หญิงในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ได้ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวสูงกว่าผู้หญิงกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศในด้านต่างๆ คือ ความเชี่ยวชาญ ($t=1.74, p<.05$) เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง ($t=2.12, p<.05$) ยอมรับ ($t=2.36, p<.01$) สมเหตุสมผล ($t=2.18, p<.05$) น่าสนใจ ($t=2.75, p<.01$) มีสาระ ($t=2.48, p<.01$) พอใจ ($t=2.41, p<.01$) ยุติธรรม ($t=2.09, p<.05$) สำคัญ ($t=1.82, p<.05$) เปิดกว้าง ($t=1.93, p<.05$) กล้าแสดงความคิดเห็น ($t=1.68, p<.05$) น่าเชื่อถือ ($t=2.31, p<.05$) ชื่นชอบ ($t=2.04, p<.05$) และเห็นด้วย ($t=2.19, p<.05$)

และเมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายมิติผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้หญิงกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่มีการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ยังได้ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวสูงกว่าผู้หญิงในกลุ่มที่อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ ในมิติของความเชี่ยวชาญ ($t=1.66, p<.05$) ความกระตือรือร้น ($t=1.94, p<.05$) และการยอมรับ ($t=2.15, p<.05$) ดังแสดงในตารางที่ 21 และ ตารางที่ 22

ตารางที่ 21 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ
(เพศหญิง)

คำคุณศัพท์คู่	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.41	1.83	2.81	2.92	1.39
เชี่ยวชาญ	3.49	1.97	2.72	2.87	1.74*
มีประสบการณ์	3.45	1.81	2.79	2.92	1.53
เล่าความจริง	3.20	1.89	2.64	2.81	1.32
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.27	1.61	2.46	2.58	2.12*
ครบถ้วน	2.78	1.66	2.47	2.59	0.78
มีความสามารถ	3.27	1.58	2.63	2.73	1.63
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.29	1.94	2.65	2.81	1.47
ซื่อสัตย์	3.10	1.70	2.56	2.74	1.35
มีความรู้	3.08	1.69	2.57	2.68	1.29
เป็นมิตร	2.57	1.39	2.25	2.46	0.91
ไม่ก้าวร้าว	3.20	1.70	2.60	2.81	1.48
ยอมรับ	3.33	1.73	2.40	2.58	2.36**
สมเหตุผล	3.27	1.73	2.42	2.56	2.18*
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	2.98	1.77	2.81	3.00	0.40
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.59	2.06	3.15	3.34	0.89
เป็นกลาง	2.96	1.48	2.46	2.62	1.34
น่าสนใจ	3.69	1.84	2.56	2.70	2.75**
มีสาระ	3.49	1.70	2.51	2.64	2.48**
พอใจ	3.35	1.57	2.43	2.61	2.41**
ยุติธรรม	3.24	1.58	2.44	2.63	2.09*

สำคัญ	3.57	2.00	2.75	2.97	1.82*
เปิดกว้าง	3.35	1.91	2.51	2.84	1.93*
กล้าแสดงความเห็น	3.96	2.37	3.10	3.28	1.68*
น่าเชื่อถือ	3.06	1.74	2.18	2.45	2.31*
ชอบ	2.90	1.82	2.11	2.43	2.04*
ไม่มีอคติ	2.49	1.71	2.21	2.61	0.72
เห็นด้วย	3.00	1.92	2.13	2.47	2.19*

* $p < .05$

** $p < .01$

ตารางที่ 22 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าว โดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมิติ (เพศหญิง)

มิติ	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ความเชี่ยวชาญ	3.26	1.75	2.58	2.72	1.66*
ความน่าไว้วางใจ	3.04	1.75	2.54	2.76	1.21
ความกระตือรือร้น	3.62	1.97	2.75	2.93	1.94*
ความเป็นกลาง	3.13	1.68	2.56	2.78	1.42
การยอมรับ	3.23	1.81	2.36	2.61	2.15*

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. 2 แบ่งตามวุฒิการศึกษา

2.2.1 การศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ได้ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าว สูงกว่าผู้รับสารในกลุ่มที่อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศในหลายด้านด้วยกัน คือ ความถูกต้อง ($t=1.91, p<.05$) เชื่อว่าข่าวยุติธรรม ($t=2.37, p<.01$) มีประสบการณ์ ($t=1.91, p<.05$) เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง ($t=2.23, p<.05$) มีความสามารถ ($t=1.80, p<.05$) มีความรู้ ($t=1.85, p<.05$) ยอมรับ ($t=2.02, p<.05$) สมเหตุสมผล ($t=1.74, p<.05$) น่าสนใจ ($t=3.17, p<.01$) มีสาระ ($t=2.34, p<.01$) พอใจ ($t=1.81, p<.05$) ยุติธรรม ($t=2.30, p<.05$) สำคัญ ($t=1.94, p<.05$) เปิดกว้าง ($t=1.91, p<.05$) กล้าแสดงความคิดเห็น ($t=1.86, p<.05$) น่าเชื่อถือ ($t=1.68, p<.05$) และเห็นด้วย ($t=1.99, p<.05$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ (การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี)

คำคุณศัพท์คู่	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.37	2.81	2.58	2.31	1.91*
เชื่อข่าวยุติธรรม	3.54	2.98	2.53	2.27	2.37**
มีประสบการณ์	3.41	2.87	2.60	2.34	1.91*
เล่าความจริง	3.07	2.53	2.58	2.27	1.26
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.22	2.60	2.37	2.12	2.23*
ครบถ้วน	2.80	2.26	2.50	2.20	0.84
มีความสามารถ	3.29	2.78	2.55	2.27	1.80*
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.20	2.62	2.58	2.27	1.57

ซื่อสัตย์	3.18	2.69	2.58	2.33	1.50
มีความรู้	3.22	2.59	2.50	2.25	1.85*
เป็นมิตร	2.70	2.32	2.23	1.99	1.34
ไม่ก้าวร้าว	3.20	2.60	2.60	2.34	1.49
ยอมรับ	3.25	2.61	2.46	2.21	2.02*
สมเหตุผล	3.13	2.60	2.45	2.24	1.74*
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	3.17	2.60	2.74	2.47	1.05
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.47	2.91	3.05	2.76	0.92
เป็นกลาง	3.04	2.52	2.42	2.17	1.63
น่าสนใจ	3.68	3.02	2.35	2.14	3.17**
มีสาระ	3.37	2.70	2.45	2.15	2.34**
พอใจ	3.11	2.51	2.42	2.16	1.81*
ยุติธรรม	3.14	2.60	2.28	2.01	2.30*
สำคัญ	3.50	2.91	2.67	2.40	1.94*
เปิดกว้าง	3.22	2.68	2.45	2.33	1.91*
กล้าแสดงความเห็น	3.86	3.18	2.97	2.67	1.86*
น่าเชื่อถือ	3.03	2.44	2.40	2.21	1.68*
ชอบ	2.86	2.48	2.28	2.14	1.53
ไม่มีอคติ	2.53	2.23	2.38	2.34	0.39
เห็นด้วย	3.04	2.61	2.27	2.16	1.99*

* $p < .05$

** $p < .01$

และเมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายมิติพบว่า ผู้รับสารที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ยังได้ประเมินความเชื่อถือข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ สูงกว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่ได้อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในมิติของความเชี่ยวชาญ ($t=1.86, p<.05$) มิติ

ความกระตือรือร้น ($t=1.17, p<.05$) มิตិความเป็นกลาง ($t=2.71, p<.05$) และมิติการยอมรับ ($t=1.86, p<.05$) ขณะที่มิติของความน่าไว้วางใจนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารได้ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ($t=1.19, p<.05$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าว โดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมิติ (การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี)

มิติ	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	
ความเชี่ยวชาญ	3.25	2.66	2.51	2.24	1.86*
ความน่าไว้วางใจ	3.01	2.55	2.55	2.32	1.19
ความกระตือรือร้น	3.58	2.93	2.64	2.39	2.17*
ความเป็นกลาง	3.15	2.60	2.47	2.25	1.71
การยอมรับ	3.15	2.62	2.42	2.21	1.86*

2.2.1 การศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้รับสารที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่มีการรายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวและการรายงานข่าวไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 แสดงคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ไทย
ที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าวและไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ
(การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี)

คำคุณศัพท์คู่	นสพ.ที่มีการอ้างข่าวฯ		นสพ.ที่ไม่มีการอ้างข่าวฯ		ค่า t-test
	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	
ถูกต้อง	3.33	3.44	2.82	2.96	0.55
เชี่ยวชาญ	3.25	3.27	2.73	2.84	0.58
มีประสบการณ์	3.38	3.42	2.91	3.05	0.49
เล่าความจริง	3.25	3.30	2.68	2.83	0.63
เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง	3.00	3.13	2.68	2.72	0.37
ครบถ้วน	3.00	3.07	2.41	2.46	0.72
มีความสามารถ	3.29	3.39	2.73	2.79	0.62
ไม่มีโอกาสผิดพลาด	3.04	3.15	2.91	2.99	0.15
ซื่อสัตย์	3.13	3.19	2.68	2.83	0.50
มีความรู้	3.13	3.15	2.64	2.73	0.56
เป็นมิตร	2.96	3.04	2.50	2.63	0.55
ไม่ก้าวร้าว	3.04	3.15	2.68	2.86	0.41
ยอมรับ	3.33	3.44	2.45	2.67	0.97
สมเหตุผล	3.29	3.36	2.45	2.52	0.96
ไม่แบ่งเป็นฝักฝ่าย	3.04	3.17	3.00	3.15	0.04
ไม่สร้างความตื่นเต้น	3.58	3.61	2.95	3.11	0.63
เป็นกลาง	2.92	3.00	2.82	2.90	0.11
น่าสนใจ	3.50	3.55	2.86	2.92	0.67
มีสาระ	3.13	3.27	2.95	2.97	0.19
พอใจ	3.25	3.36	2.64	2.75	0.68
ยุติธรรม	3.13	3.24	3.09	3.12	0.04

สำคัญ	3.58	3.60	2.73	2.75	0.91
เปิดกว้าง	3.38	3.39	2.95	3.15	0.44
กล้าแสดงความเห็น	3.83	3.80	2.82	2.98	1.01
น่าเชื่อถือ	2.79	2.83	2.32	2.56	0.60
ชอบ	2.79	2.90	2.50	2.79	0.35
ไม่มีอคติ	2.58	2.71	1.95	2.37	0.84
เห็นด้วย	2.54	2.67	2.45	2.81	0.11

* $p < .05$

** $p < .01$

ในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้รับสารที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศรวมทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ท่านเชื่อถือข่าวที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ได้รายงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ข้อ 2. ท่านชอบข่าวที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ได้รายงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ข้อ 3. ท่านคิดว่า การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีอคติหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ข้อ 4. ท่านเห็นด้วยกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้รับสารในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ (กลุ่ม 1) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อถือ ชอบ และเห็นด้วยในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้รับสารอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้อ่านข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ (กลุ่ม 2) อย่างเห็นได้ชัด และเพื่อให้เห็นทิศทางของการแสดงความคิดเห็นของผู้รับสารต่อคำถามข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำเหตุผลที่ได้มาจัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. กลุ่มที่ให้เหตุผลในเชิงบวก ได้แก่ กลุ่มที่มีความเชื่อถือต่อข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ อีกทั้งยังมีความชื่นชอบและเห็นด้วยกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยในลักษณะดังกล่าว ตัวอย่างเช่น

- ตรงไปตรงมา กล่าววิพากษ์วิจารณ์ กล่าวแสดงความคิดเห็น
 - ข้อมูลต่างๆส่วนใหญ่มีการอิงหลักความจริง และได้จากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ
 - ที่เชื่อเพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง และยังมีนิตยสารต่างประเทศรายงานด้วยแล้วยิ่งเพิ่มความน่าเชื่อถือขึ้นไปอีก เขาคงไม่กล้าโกหกแน่นอน เพราะถ้าโกหกก็ต้องถูกประจานไปทั่วโลกเช่นกัน
2. กลุ่มที่ให้เหตุผลในเชิงลบ ได้แก่ กลุ่มที่แสดงความไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่เชื่อถือข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ อีกทั้งยังพาดพิงไปถึงแหล่งข่าวต่างประเทศที่เสนอข่าวนี้ในทำนองว่าไม่รายงานข้อเท็จจริงทั้งหมด ดังตัวอย่างเช่น
- เนื้อหาบางส่วนมีการอ้างข้อมูลที่เป็นตัวเลข เป็นสถิติ แต่ไม่สามารถจะบอกได้ว่าแหล่งข้อมูลเหล่านั้นมาจากที่ใด ทำให้ดูไม่น่าหนักที่ควร
 - ไม่ชอบเลยที่มองว่าประเทศเราเป็นบ้านป่าเมืองเถื่อนที่เพิ่งจะเริ่มพัฒนา เหมือนกับเป็นการดูถูกกันมากเกินไป ขอถามหน่อยว่าสิ่งที่นิตยสารนิวสวีค รายงานมาทั้งหมดนี้ มีข้อเท็จจริงมากน้อยแค่ไหนกัน
 - เป็นการเขียนข่าวที่มีความรุนแรงเสียหายมาก โดยเฉพาะเมื่อผู้ที่ไม่ค่อยจะรู้ข้อเท็จจริงได้อ่านข่าวเหล่านี้จะยิ่งทำให้เรื่องร้ายแรงมากยิ่งขึ้น
3. กลุ่มที่ให้เหตุผลในเชิงเป็นกลาง ได้แก่ กลุ่มที่มองการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศอย่างยอมรับสภาพความจริงที่เป็นอยู่ และรวมถึงกลุ่มที่ไม่ต้องการแสดงความคิดเห็นใดๆ เช่น
- ไม่คิดว่าจะเป็นอคติ แต่เป็นการวิเคราะห์ที่ไม่ต้องแท้ของนิวสวีคมากกว่า และเห็นว่าสิ่งต่างๆมันย่อมจะมีสองด้านด้วยกัน คือ ในขณะที่ประเทศไทยมีจุดเด่นในด้านการท่องเที่ยว ก็เป็นไปได้ว่าอาจจะมีจุดด้อยในด้านอื่นดังเช่นที่นสพ.ฉบับนี้ได้นำเสนอ

- เป็นหน้าที่ของนักข่าวที่จะต้องหาข่าว เพื่อนำไปเขียนข่าว ดังนั้นการที่นักข่าวได้รับทราบข้อมูลมาอย่างไรก็นำเสนอไปอย่างนั้น จึงไม่น่าจะเสียหายอะไร แต่ไม่ได้หมายความว่าทั้งหมดเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริง เพราะบางอย่างที่นำเสนอก็ต้องวิเคราะห์ให้ต้องแท้ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข่าว และการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าว และไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

ทิศทาง ของเหตุผล	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2	
	จำนวนข้อ	ร้อยละ	จำนวนข้อ	ร้อยละ
บวก	236	59.0%	154	38.5%
กลาง	62	15.5%	28	7.0%
ลบ	102	25.5%	218	54.5%
รวม	400	100%	400	100%

หมายเหตุ

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

จากตารางดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศได้ให้เหตุผลในด้านบวกสูงถึง 59% ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีความเชื่อถือ ยอมรับ และเห็นด้วย ต่อข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

ส่วนในกลุ่มที่อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่รายงานข่าวโดยไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเชื่อถือ ยอมรับ และเห็นด้วย โดยให้เหตุผลในเชิงบวกเพียงแค่ 38.5% เท่านั้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ และความเชื่อถือของผู้รับสาร" ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ตอนด้วยกัน คือ ในตอนที่หนึ่งได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากข่าว รวมทั้งบทความ และบทวิเคราะห์ที่หนังสือพิมพ์ไทยได้นำเสนอในลักษณะที่มีการอ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ เพื่อศึกษาว่าการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศมีปริมาณมากน้อยเพียงใด มีการเสนอข่าวที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศในลักษณะที่มีการโต้แย้งแหล่งข่าวต่างประเทศเหล่านั้นบ้างหรือไม่ และมีเป้าหมายในการนำข่าวเหล่านั้นไปใช้เพื่ออะไร รวมทั้งได้ศึกษาทิศทางการเสนอข่าว และผลกระทบที่เกิดจากการอ้างข่าว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาคือ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2538 ถึงเดือนธันวาคม 2540 หนังสือพิมพ์ไทยมีการรายงานข่าวโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 399 ข่าวด้วยกัน และในส่วนของลักษณะการเสนอข่าวนั้นพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศในลักษณะที่ได้แย้งต่อการเสนอข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศน้อยกว่าการเสนอข่าวในลักษณะที่ไม่โต้แย้งอย่างเห็นได้ชัด จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าหนังสือพิมพ์ไทยเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศในลักษณะที่ไม่โต้แย้งหรือยอมรับและเห็นด้วยต่อการเสนอข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศมากกว่าการเสนอข่าวในลักษณะที่ได้แย้งหรือไม่ยอมรับและไม่เห็นด้วย

และเมื่อเปรียบเทียบเป้าหมายในการนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยได้นำข่าวไปใช้เพื่อการวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าการนำข่าวที่อ้างไปใช้ในด้านอื่นๆ

ได้แก่ การดักเตือน การเสนอแนะ และการชื่นชม ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2 คือ หนังสือพิมพ์ไทยนำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้เพื่อการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุด

ในส่วนของการเสนอทิศทางข่าว ผลการวิจัยปรากฏว่า เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 นั่นคือ หนังสือพิมพ์ไทยเสนอข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศในทิศทางลบมากกว่าทิศทางบวก และกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่า การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นการเสนอในลักษณะที่แทบจะไม่ได้แย้งแหล่งข่าวเหล่านั้นเลย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเห็นด้วยหรือยอมรับความจริงต่อกรรณการงานของแหล่งข่าวต่างประเทศ และนำประเด็นข่าวที่ได้อ้างมาไปใช้เป็นเครื่องมือในการโจมตีหรือวิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งการดักเตือนและเสนอแนะความคิดเห็น ต่อวิธีการปฏิบัติงานของฝ่ายรัฐบาลในเรื่องต่างๆ ดังเช่น การวิพากษ์การปฏิบัติงานของรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหาโสเภณี และความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ซึ่งมีที่มาจากกรรณการเปิดประเด็นของนิตยสารชื่อดัง คือ นิวส์วีคในประเด็นข่าวเรื่องเซ็กส์และสนามกอล์ฟ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยในลักษณะที่ไม่ได้แย้งหรือเห็นด้วยหรือยอมรับนั้น หนังสือพิมพ์มักจะนำประเด็นข่าวที่ได้จากแหล่งข่าวต่างประเทศ มาใช้เพิ่มน้ำหนักในการรายงานข่าวเพื่อให้ดูมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หนังสือพิมพ์ไทยได้นำข่าวที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการปฏิบัติงานของรัฐบาล(รวมทั้งฝ่ายที่เกี่ยวข้อง) ในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นสำคัญ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาลนั้น เป็นไปในลักษณะที่เป็นปรปักษ์ต่อกัน (adversary model) กล่าวคือ เป็นความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างทำงานในลักษณะที่แตกต่างกัน นั่นคือ ในขณะที่รัฐบาลทำหน้าที่บริหารและปกครองประเทศ สื่อมวลชนซึ่งในที่นี้คือหนังสือพิมพ์ ก็ทำหน้าที่ตรวจสอบกรรณการทำหน้าที่ของรัฐบาล

ซึ่งหน้าที่ตั้งกล่าวนี้เองที่เปรียบหนังสือพิมพ์เป็นเสมือน “ฝ่ายค้าน” นอกเวทีรัฐสภา (ดรุณี คำสุข, 2540) ด้วยเหตุนี้เองการที่หนังสือพิมพ์ไทยได้นำประเด็นข่าวที่ได้อ้างมาจากแหล่งข่าวต่างประเทศไปใช้ในลักษณะดังที่ได้กล่าวแล้ว จึงถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งที่หนังสือพิมพ์ไทยจะต้องปฏิบัติ

สอดคล้องกับที่ Seymour-Ure (1968, อ้างถึงใน พรภิรมย์ เขียมธรรม, 2520) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือพิมพ์ควรต้องวางตัวเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน โดยการเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล (watchdog of the government) ซึ่งก็คือการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองให้กระทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง มิฉะนั้นแล้วหนังสือพิมพ์จะใช้วิธีการเปิดโปงพฤติกรรมอันทุจริตของนักการเมืองให้ประชาชนทราบ และให้ประชาชนวินิจฉัยว่าบุคคลเหล่านี้ ได้ทำหน้าที่ในการเรียกร้องและรักษาสีทธิผลประโยชน์ของประชาชนมากน้อยเพียงใดด้วย

ผลการวิจัยในส่วนของการเสนอทิศทางข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศซึ่งส่วนมากจะเป็นทิศทางลบนั้น เนื่องจากข่าวที่อ้างมาจากแหล่งข่าวต่างประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นข่าวที่มีเนื้อหาด้านลบอยู่แล้ว จึงไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงหรือบิดเบือนเนื้อหาข่าวและทิศทางข่าวให้เป็นอย่างอื่นไปได้ อีกทั้งเมื่อพิจารณาไปถึงวิธีการคัดเลือกข่าวของแหล่งข่าวต่างประเทศจะพบว่าแหล่งข่าวต่างประเทศให้ความสำคัญกับคุณค่าข่าวในด้านลบ (negative) รวมทั้งความขัดแย้ง (conflict) เป็นเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือกข่าว

สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Gultung และ Ruge (1973, อ้างถึงใน ปารณีย์, 2541) ที่ว่า ข่าวลบมีคุณสมบัติเหนือกว่าข่าวบวกหลายประการ เช่น เป็นที่ถูกใจของผู้อ่าน ผู้คนมักจะคล้อยตามได้ง่ายเพราะไม่กำกวม ไม่ต้องตีความ อีกทั้งข่าวลบบยังเป็นสิ่งที่คาดไม่ถึง

เช่นเดียวกับที่ Harris (1997) กล่าวไว้ว่า “ข่าวร้ายคือข่าวดี ส่วนข่าวดีคือข่าวที่ขายไม่ออก” (Bad news is 'Good news', good news is a non-sell)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังได้แสดงให้เห็นถึง ลักษณะสำคัญในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ นั่นคือ หนังสือพิมพ์ชอบนำเสนอความขัดแย้ง

(conflicting) ของฝ่ายต่างๆที่ตกเป็นข่าว รวมทั้งได้สร้างความสับสน (confusing) ให้เกิดแก่ประชาชนผู้รับสาร ดังเช่น การละเลยที่จะเปิดเผยข้อเท็จจริงให้กับผู้รับสารได้ทราบ ในกรณีการเสนอข่าวการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำในเอเชีย ซึ่งลักษณะเช่นนี้กล่าวได้ว่าเป็นการบิดเบือนข่าวสารประการหนึ่ง

ปรากฏการณ์การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นนั้น หากมองในมิติธรรมดาจะพบว่า การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยฯเป็นเรื่องทั่วไปที่สามารถเกิดขึ้นได้ในกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ที่โลกทั้งโลกได้เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายด้วยระบบเทคโนโลยีทางการสื่อสารอันทันสมัย ทำให้เราได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทั่วทุกมุมโลกภายในระยะเวลาเพียงชั่วพริบตา

นอกจากนี้การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ยังเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยเอง (ตั้งแต่รัฐบาลพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นต้นมา) ได้พยายามผลักดันนโยบายเสรีด้านต่างๆ อาทิ ด้านการค้าเสรีกับต่างชาติที่จะเปลี่ยนนามรบให้เป็นนามการค้า จนมาถึงนโยบายเสรีด้านการสื่อสาร ที่เป็นเหตุให้มีการไหลของข่าวสารจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

แต่หากมองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในมิติทางด้านอุดมการณ์ (Ideology) หรือระบบความคิด ความเชื่อต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศนี้ เป็นลักษณะหนึ่งของการตกเป็นอาณานิคมทางด้านสื่อ (media imperialism) ของประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอเมริกาและยุโรป ดังที่ศาสตราจารย์เจอร์มีทันสตอลล์ (Jeremy Tunstall, 1977 อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา, 2537: 31) ได้ศึกษาระบบการสื่อสารมวลชนทั่วโลกและสรุปว่า "...การสื่อสารมวลชนในโลกถูกครอบงำโดยความเป็นอเมริกันอย่างโจ่งแจ้ง ทั้งด้านเทคโนโลยี เนื้อหา การศึกษา และอุดมการณ์ทางวิชาชีพ..."

การตกเป็นอาณานิคมทางด้านสื่อนี้ ชิลเลอร์ (Schiller, อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2540) ได้กล่าวว่า เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของระบบจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม (Cultural Imperialism)

ดังเช่นที่ Golding (1977, อ้างถึงใน Reeves, 1993) กล่าวไว้ว่า การครอบงำทางวัฒนธรรม (Cultural dominant) และอาณานิคมทางวัฒนธรรม (Cultural imperialism) เป็นเรื่องของการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเทคโนโลยี ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง และความสัมพันธ์ด้านความคิดและวัฒนธรรมระหว่างประเทศทุนนิยมหรือประเทศอุตสาหกรรม กับประเทศส่วนใหญ่ในแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา

ดังจะเห็นได้จาก วิธีการในการทำข่าวของสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่ยึดตามแบบอย่างประเทศตะวันตก ดังเช่น การกำหนดเกณฑ์ตัดสินความมีคุณค่าของข่าว (Newsworthy) ที่ให้ความสำคัญกับข่าวลบ (Negative) หรือความขัดแย้ง (Conflict) เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าว หรืออย่างกรณีของการปฏิบัติตนเป็นเสมือนผู้วิพากษ์และหมาเฝ้าบ้าน (critic and watchdog) ที่คอยทำหน้าที่สอดส่องดูแลปกป้องผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ

การที่เราได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณานิคมทางวัฒนธรรมของประเทศตะวันตกนี้เอง ทำให้หนังสือพิมพ์ไทยไม่ได้ตระหนักถึงผลเสียหายหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย (ในด้านไม่ดี) ที่อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ เช่น การใช้หนังสือพิมพ์ไทย เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารที่ไม่ดีเหล่านี้ เพื่อมุ่งหวังโจมตีหรือทำลายภาพลักษณ์รวมทั้งชื่อเสียงของประเทศไทย จากนั้นก็อาศัยขงจ้งหวะที่เกิดความเสียหายนั้นเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ต่างๆ หรือเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของประเทศ

สอดคล้องกับที่ Riffe (1983: 142-143) ได้กล่าวถึงผลที่ตามมาจากการอ้างข่าวว่า รัฐบาลในหลายประเทศได้ใช้ประโยชน์จากสื่อของรัฐและสื่อเอกชน ตลอดจนแหล่งข่าวต่างๆ เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร หรือยิ่งกว่านั้นรัฐอาจใช้เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อ ดังนั้นเมื่อสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) ได้อ้างข่าวมาจากประเทศเหล่านั้น อาจทำให้สื่อมวลชนเองตกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารโดยไม่รู้ตัวก็เป็นได้

ผลการวิจัยในตอนที่ 2 ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่า ผู้รับสารมีความเชื่อถือข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรายงานโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศในระดับใด

ผลการวิจัยได้สนับสนุนสมมติฐานข้อ 4 ที่คาดว่า ผู้รับสารมีความเชื่อถือข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรายงานโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศสูงกว่าข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยรายงานโดยไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยได้ประเมินความน่าเชื่อถือในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความถูกต้อง ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ เข้าใจเรื่องลึกซึ้ง มีความสามารถ เชื่อสัจย์ มีความรู้ การยอมรับ สมเหตุสมผล ความน่าสนใจ ความมีสาระ น่าพอใจ ความยุติธรรม ความสำคัญ เปิดกว้าง กล้าแสดงความคิดเห็น น่าเชื่อถือ และเห็นด้วย

เมื่อนำไปทดสอบความเชื่อถือในรายมิติอีกครั้ง ผลการวิจัยก็ยังคงยืนยันเช่นเดียวกันว่า ผู้รับสารมีความเชื่อถือการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ สูงกว่าการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่ได้อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ ในมิติของความเชี่ยวชาญ ความกระตือรือร้น และการยอมรับ ส่วนในมิติของความน่าไว้วางใจ และมิติของความเป็นกลางนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารมีความเชื่อข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยเสนอโดยมีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ในมิติดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้แยกรายละเอียดการประเมินความเชื่อถือของผู้รับสารที่มีต่อข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยเสนอโดยมีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ตามแต่ละตัวแปรที่ได้ศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างผู้รับสารทั้งในกลุ่มเดียวกันและต่างกลุ่มกัน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

เมื่อแบ่งตามเพศ และวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารทั้งเพศชายและเพศหญิง รวมทั้งผู้รับสารที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า กับผู้รับสารที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเชื่อถือข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยเสนอโดยมีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้รับสารสองกลุ่มที่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยที่เสนอข่าวโดยมีการอ้างแหล่งข่าวและไม่ได้อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ผลการวิจัยปรากฏว่า เพศหญิงในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวที่เสนอโดยมีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ สูงกว่าเพศหญิงในกลุ่มที่อ่านข่าวที่เสนอโดยไม่มีแหล่งข่าวต่างประเทศ

ในส่วนของวุฒิการศึกษาพบว่า ผู้รับสารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวที่เสนอโดยมีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ มีความเชื่อถือข่าวดังกล่าวสูงกว่าผู้รับสาร

ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีในกลุ่มที่ได้อ่านข่าวซึ่งเสนอโดยไม่มีการอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ในขณะที่ผู้รับสารที่มีการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี พบว่ามีการประเมินความเชื่อถือไม่แตกต่างกัน

การที่ผู้รับสารได้เลือกประเมินความน่าเชื่อถือต่อการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศในระดับที่สูงนี้เอง (ซึ่งความจริงก็คือได้ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวต่างประเทศนั่นเอง) ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารได้ประเมินความน่าเชื่อถือที่มีต่อแหล่งข่าวต่างประเทศในฐานะองค์กรผู้ผลิตสื่อที่มีความสามารถ เชื่อวชาญ ไม่แบ่งฝักฝ่าย รวมทั้งเปิดกว้าง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศนี้ โดยภาพรวมได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการเสนอข่าวที่ได้อ้างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ นั่นคือ การเสนอข่าวในลักษณะที่ไม่มีการโต้แย้ง ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงการยอมรับการรายงานของแหล่งข่าวต่างประเทศที่เปิดประเด็นข่าวต่างๆขึ้นมา นอกจากนี้ยังได้แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายในการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิพากษ์วิจารณ์ ตักเตือน เสนอแนะ นโยบายการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ของฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่เกิดขึ้น

ในขณะเดียวกันผลการวิจัยนี้ ยังพบอีกว่า การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศ ได้สร้างความขัดแย้ง และความสับสนให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนในสังคม

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังได้ชี้ให้เห็นถึงการประเมินความน่าเชื่อถือของผู้รับสารที่มีต่อข่าวซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยเสนอโดยอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศในระดับที่สูง ซึ่งเท่ากับเป็นการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวต่างประเทศในระดับที่สูงนั่นเอง

ยิ่งไปกว่านั้น งานวิจัยนี้ยังได้แสดงให้เห็นถึงการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่อ้างแหล่งข่าวต่างประเทศว่า เป็นลักษณะหนึ่งของการถูกครอบงำทางวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอเมริกาและกลุ่มประเทศในยุโรป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะในด้านของตัวสาร และผู้รับสาร เพียง 2 ด้านเท่านั้น หากจะมีการทำวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในด้านของผู้ส่งสาร ได้แก่ นักข่าว หรือ นักหนังสือพิมพ์ รวมทั้งแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยเฉพาะสำนักข่าวต่างประเทศ ด้วย เพื่อจะได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องอ้างแหล่งข่าวต่างประเทศในการเสนอข่าวเพื่อเสนอภาพพจน์หรือภาพความซื่อสัตย์ของผู้ที่ตกเป็นข่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ, บรรณาธิการ. โลกของสื่อ. โครงการหนังสือเล่มชุดความรู้ ลำดับที่ 1.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อินฟินิตี้เพรส, 2540.

กาญจนา แก้วเทพ, บรรณาธิการ. โลกของสื่อ. โครงการหนังสือเล่มชุดความรู้ ลำดับที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เค.ซี.พริ้นท์แอนด์แอด, 2541.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อส่งวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง, 2539.

กรุงเทพธุรกิจ (28 พฤศจิกายน 2538).

กรุงเทพธุรกิจ (4 ธันวาคม 2538).

กรุงเทพธุรกิจ (6 ธันวาคม 2538).

กรุงเทพธุรกิจ (9 ธันวาคม 2538).

กรุงเทพธุรกิจ (12 ธันวาคม 2538).

กรุงเทพธุรกิจ (15 ธันวาคม 2538).

กรุงเทพธุรกิจ (8 ตุลาคม 2539).

กรุงเทพธุรกิจ (12 มีนาคม 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (2 มิถุนายน 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (4 มิถุนายน 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (10 มิถุนายน 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (12 มิถุนายน 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (22 มิถุนายน 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (28 มิถุนายน 2540).

กรุงเทพธุรกิจ (9 กรกฎาคม 2542).

กรุงเทพธุรกิจ (12 กรกฎาคม 2542).

คมสัน รัตนะสิมากุล. รูปแบบของสื่อกับความน่าเชื่อถือที่มีต่อแหล่งสารเปรียบเทียบ
สื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ซิลเลอร์, เฮอริเบิร์ต ไอ. การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรม. แปลโดย อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์.
 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

จอตปายมติชน. มติชนรายวัน (30 พฤศจิกายน 2538): 3.

ดร.ณิ คำสุข. สัมพันธภาพระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้งในช่วงต้มยำกุ้ง
พระจันทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

เดลินิวส์ (28 พฤศจิกายน 2538).

ไทยรัฐ (28 พฤษภาคม 2540).

ไทยรัฐ (12 กรกฎาคม 2542).

ไทยรัฐ (17 กรกฎาคม 2542).

ถาวร บุญปวัฒน์. หลักการหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มติชน, 2538.

นิติภูมิ นวรัตน์. พัฒนาการของคนเขียนนิวส์วีก. ไทยรัฐ (13 กรกฎาคม 2542): 3.

ไนท์บิตต์, จอห์น; และ แพทริเซีย อเบอร์ดีน. อภิแนวโน้มโลก ค.ศ. 2000. แปลโดย
สันติ ตั้งรพีพากร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โกลบอล เบรน
พับลิเคชั่น, 2534.

บทบรรณาธิการ. มติชนรายวัน (29 พฤศจิกายน 2538): 30.

บุญรักษ์ บุญยะเขตมาลา. การสื่อสารระหว่างประเทศ : อดีตของอนาคต. ฐานันดรที่สี่
จากระบบโลกถึงรัฐไทย. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, 2537.

ปารณีย์ จันทรงกุล. การเสนอข่าวโลกตะวันตกและโลกตะวันออกของสำนักข่าวต่างประเทศ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

พรภิรมย์ เขียมธรรม. บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย (2475-2488).

กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

พิทยา ว่องกุล, บรรณาธิการ. ไทยยุควัฒนธรรมทาส. โครงการวิถีทรรศน์ชุดโลกาภิวัตน์ ลำดับที่ 4.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2541.

พิทยา ว่องกุล, บรรณาธิการ. วิกฤติสื่อมวลชน. โครงการวิถีทรรศน์ชุดโลกาภิวัตน์ ลำดับที่ 8.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2541.

มติชนรายวัน (28 พฤศจิกายน 2538).

มติชนรายวัน (30 พฤศจิกายน 2538).

มติชนรายวัน (3 ธันวาคม 2538).

มติชนรายวัน (12 ธันวาคม 2538).

มติชนรายวัน (13 ธันวาคม 2538).

มติชนรายวัน (21 ธันวาคม 2538).

มติชนรายวัน (23 พฤษภาคม 2540).

มติชนรายวัน (27 พฤษภาคม 2540).

มติชนรายวัน (29 พฤษภาคม 2540).

มติชนรายวัน (30 พฤษภาคม 2540).

มติชนรายวัน (12 มิถุนายน 2540).

แมคไบรด์, ฅอง. การสื่อสารกับสังคมสำหรับปัจจุบันและอนาคต: หลายสำเนียงจากโลกเดียวกัน.
แปลโดย วีรนุช พลนิกร และคณะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ, 2528.

สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ฝ่ายข้อมูล. วันนักข่าว (5 มีนาคม 2542).

สยามโพสต์ (27 พฤศจิกายน 2538).

สยามโพสต์ (30 พฤศจิกายน 2538).

สยามโพสต์ (7 ธันวาคม 2538).

เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศด้อยพัฒนา.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ภาษาอังกฤษ

Austin, Erica Weintraub., and Qingwen Dong. Source V. Content Effects on Judgments of News Believability. Journalism Quarterly 71 (Winter 1994) : 973-983.

Babbie, Earl. The Practice of Social Research. 7th ed. California : Wadsworth Publishing, 1989.

Bangkok Post (8 November 1995).

Bangkok Post (28 November 1995).

Beaton, R. W. cited in Riffe, Daniel. Views on news-borrowing. Grassroots Editor (Fall 1984) : 9.

Bettinghaus, Erwin P. Persuasive Communication. 2nd ed. United States of America : Holt, Rinehart and Winston, 1973.

Dennis, Everette E. Of Media And People. California : Sage Publications, 1989.

Gaziano, Cecilie., and Kristin McGrath. Measuring the Concept of Credibility. Journalism Quarterly 63 (Autumn 1986) : 451-462.

Grossberg, Lawrence., et al. Media Making: Mass media in a popular culture. California : Sage Publications, 1998.

Harris, P. Communication and global security: The challenge for the next millennium.
 cited in P. Golding, and P. Harris, eds. Beyond Cultural Imperialism.
 London : Sage, 1997.

Holsti, Ole R. Content Analysis for the Social Sciences and Humanities.
 Addison-Wesley Publishing, 1969.

Johnson, Thomas J., and Barbara K. Kaye. Cruising is Believing? : Comparing Internet
 and Traditions Sources on Media Credibility Measures. Journalism &
 Mass Communication Quarterly 75 (Summer 1998) : 325-340.

Lacy, Stephen., Kay Robinson., and Daniel Riffe. Sample size in Content Analysis of
 Weekly Newspapers. Journalism & Mass Communication Quarterly 72
 (Summer 1995) : 336-345.

Mattelart, Armand. Multinational Corporations and the Control of Culture:
The Ideological Apparatuses of Imperialism. New Jersey : Humanities
 Press, 1977. อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. การสื่อสารระหว่างประเทศ :
 อดีตของอนาคต. ฐานันดรที่สี่จากระบบโลกถึงรัฐไทย. กรุงเทพมหานคร :
 โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2537.

Meyer, Philip. Defining and Measuring Credibility of Newspapers: Developing an Index.
Journalism Quarterly 65 (Autumn 1988) : 567-574, 588.

Nordenstreng, K. The Mass Media Declaration of UNESCO. New Jersey : Ablex Publishing Corporation, 1984. อ้างถึงใน เสถียร เศษประทีป. การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศด้อยพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

Ravault, René Jean. International information: Bullet or boomerang?. cited in Graber, D. A. Media Power in Politics. 1989.

Reeves, G. Communication and the 'Third World.' London : Routledge, 1993.

Riffe, Daniel., et al. Gatekeeping and the Network News Mix. Journalism Quarterly 63 (1986) : 315-321.

Riffe, Daniel., et al. International News and Borrowed News in the New York Times: An Update. Journalism Quarterly 70 (Autumn 1993) : 638-646.

Riffe, Daniel. International News Borrowing: A Trend Analysis. Journalism Quarterly 61 (Spring 1984) : 142-148.

Riffe, Daniel. Newsgathering Climate and News Borrowing Abroad. Newspaper Research Journal 6 (Winter 1985) : 19-29.

Riffe, Daniel. Second-hand news risky?. Grassroots Editor (Summer 1980) : 3-4, 17.

Riffe, Daniel. Views on news-borrowing. Grassroots Editor (Fall 1984) : 9-13.

Seymour-Ure, Colin. The political impact of mass media. California : Sage, 1974.

Singleary, Michael W. Components of Credibility of Favorable News Sources.

Journalism Quarterly 53 (summer 1976) : 316-319.

Stanton, Frank. "Will They Stop Our Sattelites?", The New York Times (22 October

1972) : 23, 29. อ้างถึงใน ซิลเลอร์, เฮอ์เบิร์ต ไอ. การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรม. แปลโดย อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

Stevenson, R. L. Communication, development, and the Third World: The global

Politics of information. New York : Longman, 1988.

Strabuharr, Joseph., and Robert LaRose. Communications Media in the Information

Society. California : Wadsworth, 1996.

Tunstall, Jeremy. The Media Are American: Anglo-American Media in the World.

New York: Columbia University Press, 1983 อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. การสื่อสารระหว่างประเทศ : อดีตของอนาคต. ฐานันดรที่ดีจากระบบโลกถึงรัฐไทย. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, 2537.

Wimmer, Roger D., and Joseph R. Dominick. Mass Media Research an Introduction.

California : P.R. Donnelley & Sons, 1994.

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอ่านข่าวของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คำตอบในแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด และจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ ชาย
 หญิง

อายุ ปี

วุฒิการศึกษา

อาชีพ

กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมายกากบาทลงในข้อความตามที่เป็นจริง

1. ปกติท่านอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งแค่ไหน

- อ่านทุกวัน
- อ่านทุก 2-3 วัน
- อ่านทุก 4-5 วัน
- อ่านสัปดาห์ละครั้ง
- อื่นๆ (ระบุ)

2. ปกติท่านใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละครั้งนานเท่าใด (โดยประมาณ)

- ไม่เกิน 5 นาที
- มากกว่า 5 นาที แต่ไม่เกิน 10 นาที
- มากกว่า 10 นาที แต่ไม่เกิน 20 นาที
- มากกว่า 20 นาที แต่ไม่เกิน 30 นาที
- อื่นๆ (ระบุ)

3. ท่านชอบอ่านข่าวประเภทใดมากที่สุดอันดับหนึ่ง และอันดับสอง (ใส่หมายเลข 1 และ 2 หน้าข้อความที่ต้องการ)

- การทหารและการป้องกันประเทศ
- การเมือง
- กีฬา
- ต่างประเทศ
- บ้านเกิด
- เศรษฐกิจ
- สังคม
- สิ่งแวดล้อมและมลภาวะ
- อื่นๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2 หลังจากท่านอ่านข่าวจบแล้ว กรุณาทำเครื่องหมายกากบาทลงบนช่องสี่เหลี่ยมด้านขวามือ ที่ตรงตามความรู้สึกของท่าน โดยทำเครื่องหมายในแต่ละข้อเพียงช่องเดียวเท่านั้น

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐
2. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความเชี่ยวชาญในการรายงานข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
3. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีประสิทธิภาพในการรายงานข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
4. ท่านคิดว่าแหล่งข่าวที่ถูกอ้างถึงในเรื่องนี้บอกเล่าความจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐
5. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้รายงานข่าวโดยเข้าใจเรื่องอย่างลึกซึ้ง	☐	☐	☐	☐	☐
6. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้สามารถบอกเล่าเรื่องราวที่ท่านต้องการรู้ได้อย่างครบถ้วน	☐	☐	☐	☐	☐
7. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความสามารถที่ดีในการรายงานข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
8. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีโอกาสได้รับข้อเท็จจริงบางส่วนผิดพลาด	☐	☐	☐	☐	☐
9. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้รายงานข่าวด้วยความซื่อสัตย์	☐	☐	☐	☐	☐
10. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความรู้ในการรายงานข่าวเป็นอย่างดี	☐	☐	☐	☐	☐
11. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้รายงานข่าวในลักษณะที่เป็นมิตร	☐	☐	☐	☐	☐
12. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความก้าวร้าว	☐	☐	☐	☐	☐
13. ท่านยอมรับการรายงานของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้	☐	☐	☐	☐	☐
14. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้สมเหตุสมผล	☐	☐	☐	☐	☐
15. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้แบ่งเป็นฝักฝ่าย	☐	☐	☐	☐	☐
16. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้รายงานข่าวในลักษณะที่สร้างความตื่นเต้น	☐	☐	☐	☐	☐
17. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความเป็นกลาง	☐	☐	☐	☐	☐
18. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีความน่าสนใจ	☐	☐	☐	☐	☐
19. ท่านคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้รายงานข่าวอย่างมีสาระ	☐	☐	☐	☐	☐
20. ท่านพึงพอใจการรายงานของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้	☐	☐	☐	☐	☐
21. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้แสดงภาพของบุคคลหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องอย่างยุติธรรม	☐	☐	☐	☐	☐
22. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวเรื่องนี้มีผลสำคัญ	☐	☐	☐	☐	☐
23. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้เปิดกว้าง	☐	☐	☐	☐	☐
24. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้กล้าแสดงความคิดเห็น	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 3 กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องสี่เหลี่ยมที่ตรงตามความรู้สึกของท่าน และกรุณาให้เหตุผลประกอบให้ครบทุกข้อ (การให้เหตุผลของท่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้)

1. ท่านเชื่อถือการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้หรือไม่

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ไม่เชื่อถือ เชื่อถือ

เพราะ

.....

.....

2. ท่านชื่นชอบการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้หรือไม่

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ไม่ชอบ ชอบ

เพราะ

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีอคติหรือไม่

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ไม่มีอคติ มีอคติ

เพราะ

.....

.....

4. ท่านเห็นด้วยกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้หรือไม่

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ไม่เห็นด้วย เห็นด้วย

เพราะ

.....

.....

5. ท่านให้ความเชื่อถือข่าวแต่ละประเภทที่หนังสือพิมพ์รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

5.1 ท่านให้ความเชื่อถือข่าวประเภทใดมากที่สุด

5.2 ท่านให้ความเชื่อถือข่าวประเภทใดรองลงมา

เพราะ

.....

.....

ขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แฉงพท.

แฉงพท. - บรรณาการ งามสึนหมพส่วเคน มัดจำชื้อเรอคำนำ

สต็อกโฮล์ม,เฮเอ่ฟพี • กลุ่มเวียกร้องสันติภาพของ
สวีเดนเปิดเผยว่า กลุ่มค็อกคุมส์ ซึ่งเป็นกลุ่ม
อุตสาหกรรรมของสวีเดนได้ให้สินบนกับรัฐบาลไทย
เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทมีโอกาขายเรอคำ
นำให้กับกองทัพไทยมากขึ้น

หนังสือพิมพ์สวีเดนกล่าว
แต่กบลาคีต (Svenska Dagbladet)
ของสวีเดน ได้ลงตีพิมพ์บทความ
ของนายเฮนริก เวสตันเคอร์ นัก
วิจัยด้านการส่งออกอาวุธขององค์
กรสันติภาพแห่งสวีเดน (the
Swedish Peace Organization) ระบุว่า
"บริษัทค็อกคุมส์ เรือ บริษัท
ตัวแทนของค็อกคุมส์ ได้จ่ายเงิน
จำนวนมากให้กับรัฐบาลไทย"

เวสตันเคอร์ เปิดเผยว่า
"การจ่ายเงินในครั้งนี้ เกิดขึ้นเมื่อปี
ที่ผ่านมา โดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะ
เปิดโอกาสให้กับค็อกคุมส์ ที่จะ
ชนะสัญญาประมูลเรอคำนำของ
กองทัพเรือไทยจำนวน 2 ลำ"

บริษัทค็อกคุมส์เกือบจะ

ชนะการประมูลเรอคำนำของ
กองทัพเรือไทยอยู่แล้ว แต่ต่อมา
ได้เกิดปัญหาคำนำงบประมาณขึ้น
เรื่องการจัดเรอคำนำของกองทัพ
เรือไทยจึงถูกพับเก็บไป

บทความของเวสตันเคอร์

ระบุว่า นายกรัฐมนตรีบรรหาร
กิตติปอชา เรือ พรรคชาติไทย ได้
รับเงินจากค็อกคุมส์เรอตัวแทน
ท้องถิ่นในระหว่างการประชุม
เสียงเลือกตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคมที่
ผ่านมา โดยหลังจากการเลือกตั้ง
ทางกองทัพเรือไทยได้ประกาศให้
บริษัทต่างๆ จำนวน 6 บริษัท ซึ่ง
รวมถึงค็อกคุมส์ ให้ยื่นขอ

□ อ่านต่อหน้า 16

ประมูลราคาเรอคำนำที่
กองทัพไทย

ทางบริษัทค็อกคุมส์ 1
ประมาณเมื่อวันที่ 27 กันยายน
ที่ผ่านมา ทางบริษัทได้ยื่นขอ
สมัครราคาเรอคำนำต่อกองทัพเรือ
ไทย เป็นจำนวนเงินประมาณ
พันล้านโครนอร์ (285 ล้านเหรียญ
สหรัฐฯ) เรือประมาณ 7,125 ลำ
177

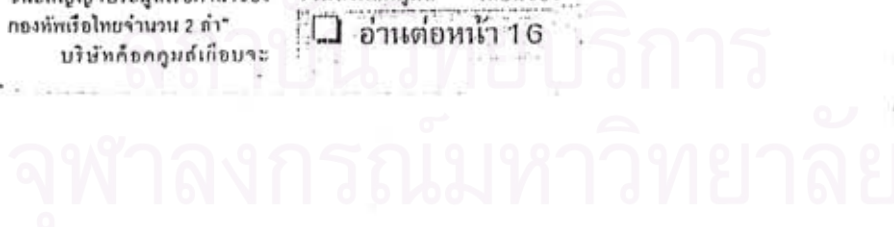
เวสตันเคอร์อ้างว่า รัฐบาล
สวีเดนเป็นผู้ค้าประทุกันสัญญา
บริษัทค็อกคุมส์ และทางสภา
องค์กรราชทูตสวีเดนในประเทศไทย
ได้ส่งเรื่องไปยังรัฐบาลไทย
เมื่อวันที่ 15 กันยายน ระบุ
ค็อกคุมส์มีสิทธิโดยสมบูรณ์ใน
คำสัญญาที่รัฐบาลไทย ในรา
ตัวแทนของรัฐบาลสวีเดน

ในจดหมายฉบับดังกล่าว
ระบุว่า "รัฐบาลสวีเดน
เจ้าของบริษัทค็อกคุมส์" ถึงแม้
บริษัทเซลเซียส (Celsius) ซึ่ง
บริษัทแม่ของค็อกคุมส์ จะเป็
มาดำเนินการโดยเอกชนตั้งแต่
1994 แล้วก็ตาม

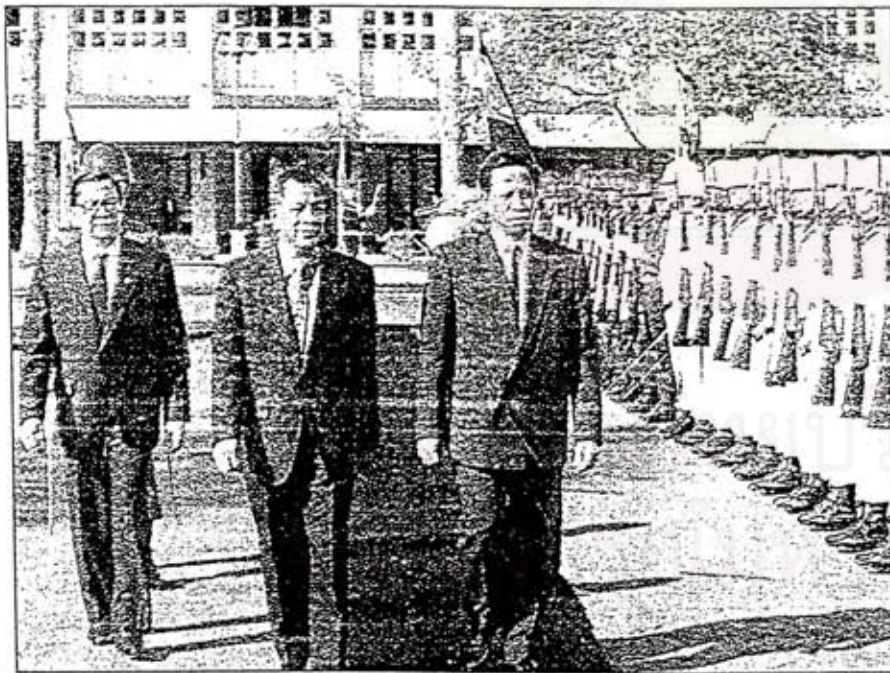
ด้านผู้อำนวยการ
ข้อมูลของค็อกคุมส์ โธมัส
เซลเซียส ได้ออกมาแก้ชื้อกล่าว
ขอเวสตันเคอร์ว่า ชื้อกล่าว
ขอเวสตันเคอร์นั้นไม่เป็นความจริง
"ค็อกคุมส์ ไม่ได้จ่ายเงิน
แม้แต่บาทเดียวทั้งสิ้น เราทำธุรกิจ
ทุกเกณฑ์ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็น
สวีเดนหรือที่ไหนก็ตาม
ลโรเซอริก กล่าว

ส่วนรัฐมนตรีความร่วมมือ
ของสวีเดน งาน โนกรน ซึ่ง
ผู้รับผิดชอบด้านการส่งออก
ของสวีเดนปฏิเสธที่จะแสดง
ความคิดเห็นของเวสตันเคอร์

ในขณะเดียวกัน กระทรวง
กลาโหมของสวีเดนได้ประกาศ
ยกเลิกการเดินทางเยือนประ
เทศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมของสวีเดน ถึงจ
ไตเซอร์สัน โนเดอตันต้นวาคมนี่
ให้เหตุผลว่า เนื่องจากรัฐ
บาลไทยตีความกึ่งในการตัดสินใจ
เกี่ยวกับความดำเนินการของ
จำต้องมาโต โดยการสร้างสรรค
ภาพในมอชณีย์

ชาวแห้วรับสินบนมีมล จับบริหารเคลียร์จูดยัน

ภาพรวมเหตุการณ์ : รัชชีย์ ดิมมิตาจิลา

ตรวจแถว - พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ รองนายกรัฐมนตรี และรมว.กลาโหม พร้อมด้วยพล.อ.เดโช นันท์ รมช.กลาโหม ของกัมพูชา กำลังเดินตรวจแถวกองทหารเกียรติยศ ที่กระทรวงกลาโหม เนื่องในโอกาสเสด็จงานมาร่วมประชุมคณะ

ปทป. เชื่อข้อกล่าวหารัฐบาลรับสินบนมีมูล "ชาว" แฉอาจให้ทุกพรรคที่คิดว่าได้เป็นรัฐบาล "จี" บรรหาร สอบข้อเท็จจริง "สุเทพ" ยกกฎหมายอ้าง รับเงินจากต่างประเทศ ผิดกฎหมายพรรคการเมือง ด้านแกนนำรัฐ กระทุ้ง "เตียง" ฟ้องหนังสือพิมพ์สวีเดน

ทำเนียบรัฐบาล - วันที่ 29 พฤศจิกายน แกนนำพรรคร่วมฝ่ายค้าน ยอมรับกรณีหนังสือพิมพ์ DAGENS NYHETER ในประเทศสวีเดน ซึ่งได้นำเสนอความเกี่ยวข้องกับบริษัทอุตสาหกรรมต่อเรือคือคูลมส์ ได้จ่ายเงินสินบนให้กับรัฐบาลไทย เพื่อปูทางให้ชนประมุขจัดซื้อเรือดำน้ำของกองทัพเรือจำนวน 2 ลำ มูลค่ากว่า 7,125 ล้านบาท โดยระบุว่าผู้ที่รับเงินคือ นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี และพรรคชาติไทย เพื่อนำไปใช้ในการหาเสียงในครั้งที่ผ่านมา น่าจะเป็นความจริงตามที่ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้พูดว่าในสมัยที่ ปตป. เป็นแกนนำรัฐบาลได้มีการติดต่อเข้ามา แต่ทางรัฐบาล

สมัยนั้นได้ปฏิเสธไปโดยสิ้นเชิง โดยนายบรรณ หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ แกนนำพรรคร่วมฝ่ายค้านในรัฐบาล กล่าวปฏิเสธว่าไม่ทราบเรื่องการจัดซื้อเรือดำน้ำ พร้อมทั้งชี้แจงว่าในสมัยที่เขาดำรงตำแหน่ง ขั้นตอนการจัดซื้อเรือดำน้ำยังไม่ถึง ครม. โดยอยู่ที่กระทรวงกลาโหมในการจัดสรรงบประมาณ แลส่งตัวรองการจัดความสำคัญ และระงับเรือดำน้ำยังไม่อยู่ในลำดับที่จะพิจารณาเรื่องเงินมาให้รัฐบาล แต่ก็ทราบความพยายามที่จะบรรจุเรื่องซื้อเรือดำน้ำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 25 แต่อาจไม่ทันเพราะการศึกษายังไม่เสร็จและไม่มีความพร้อม ผู้สื่อข่าวถามว่ามีการตั้งข้อสงสัยว่า มีการลอบบีในการพิจารณา + อ่านต่อหน้า 17

ข้อกล่าวหา 'แนวทาง' ข้ามชาติ 'คือคณบดีตัดสินบนนายกรัฐมนตรี'

คือคณบดี หรือบริษัทมหาชนในกรุงเทพฯ, ได้จ่ายเงิน "จำนวนมากพอสมควร" ให้กับ นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของไทย การจ่ายเงินดังกล่าวนี้กระทำกันเมื่อปี 2538 เป็นจำนวนหนึ่งเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับบริษัท คือคณบดีที่มีบรรษัท เชลลิจูด เป็นเจ้าของในอันที่จะได้สัญญาสำคัญในการก่อสร้าง 2 ลำน้ำกับไทย

ข้อมูลดังกล่าวนี้ ได้รับของหมหลังข่าวซึ่งอยู่ในโอกาสของกรมและสามารถเข้าถึงการทำควมตกลงหรือเรื่องอื่นใดได้โดยทวง
รัฐบาลสวีเดนกำลังทำหน้าที่เป็นผู้ที่ประกันไม่ให้ความตกลงดังกล่าว, ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้น ความตกลงดังกล่าวก็มีความเป็นไปได้ว่าความตกลงดังกล่าว

การเจรจาเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นต้นเมื่อตุลาคมปี 2537 คู่แข่งสำคัญในการประมูลก็คือคณบดีและเชลลิจูดแล้ว (โวลต์คัสตอร์เว-คอสซึช เวร์ท) บริษัทผู้ผลิตเรือลำน้ำของเยอรมนี

เรื่องของการกล่าวหาและการตัดสินบนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดมาและจะยังคงมีต่อไปในประเทศไทยเช่นเดียวกับที่เรือฟาร์จิสต์เรือลำน้ำครั้งนี้ ระหว่างการประชุมเมื่อเดือนกรกฎาคม 2538 นายสุภชัย พงษ์ศักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ โดยให้ผู้บัญชาการทหารเรือไว้ระมัดระวังเกี่ยวกับตัวเขาและคณบดีและ พลเรือเอกประจักษ์ (กวีวิฑ) ผู้บัญชาการทหารเรือโดยอ้อมว่ามีกรพหกับคนเหล่านี้เป็นจำนวนมากแต่เมื่อครั้งข่าวการซื้อเรือรบถูกคัดค้านจะเป็นกรณีแรก

แหล่งข่าวที่ทราบเรื่องคือคณบดีเชลลิจูด คารกคินิน นายของคณบดี เดิมซึ่งแล้วคือคณบดีคนใหม่
คือคณบดี มีผู้ที่ทำหน้าที่แทนคนในกรุงเทพฯ โดยที่คนพวกนี้คือ (เวโร) ดูปรีร์ ศรีภุม และ บริษัท กคม กวีนิพนธ์ เวโรดูปรีร์ เป็นหนึ่งในจำนวนคนไทยที่เข้ารับการศึกษาที่วิทยาลัยอเมริกา เมื่อตอนต้นทศวรรษ 1960 และรู้จักกันกับเจ้าหน้าที่อาวุโสส่วนใหญ่ในประเทศไทย แหล่งข่าวระบุว่านี่ทำให้คณบดีได้เปรียบอย่างลึกซึ้ง

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2538 คือคณบดีก็มอบให้รับสัญญาดังกล่าวนี้ ราชอาณาจักรไทยได้ไปให้เชื่อใจและมีความไว้วางใจในชื่อของคณบดี
เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ พลเรือโทวิฑ วิถีภูมิประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของไทยเน้นย้ำในระหว่างที่จัดการปล่อยเรือลำน้ำ รุ่น คอสแตนด กลาส ว่า กองทัพเรือไทยได้ตัดสินใจแล้ว, ขณะนี้ เพียงรอการอนุมัติจากรัฐบาล แต่ถึงตอนสามสี่ปีข้างหน้า เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ คือคณบดีก็ต้องจบความผิดแล้ว เมื่อ พลเรือวิฑ (สุภมาท) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ย้ำว่าการซื้อเรือลำน้ำเข้าเป็นข้อตกลงของคณบดี เนื่องจากเงินดังกล่าวนี้ประมาณครึ่งหนึ่งของกองทัพเรือ กองทัพเรือต้องการให้มีการจัดทำงบประมาณผูกพันในระยะ 7 ปี แต่ทางสำนักงบประมาณของไทยไม่มีการจัดทำงบประมาณผูกพันเพียงกว่าระยะเวลา 5 ปีเท่านั้น ซึ่งหมายความว่าข้อตกลงดังกล่าวไม่อาจดำเนินการได้จนกว่าถึงประมาณปีค.ศ. 2000

เมื่อรัฐบาลนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ย้ายในเดือนพฤษภาคม โอกาสที่จะได้รับสัญญาดังกล่าวของคณบดี

หมายเหตุ 'มติชน' - บรรณาธิการ 'คือคณบดีตัดสินบนนายกรัฐมนตรี' เขียนโดย เสนีย์ เวณทนทอร์ แห่งสมาคมที่สนับสนุนกิจการและประเพณีระบอบ สมเด็จพระเจ้า (สมเด็จพระเจ้า) ของสวีเดน นั้น ตีพิมพ์เป็นภาษาสวีดิชครั้งแรกในนิตยสาร สมเวทรา ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ของสมาคมเอง ต่อมาหนังสือพิมพ์ คชนกซ์ ในสวีเดน ฉบับประจำวันที่ 28 พฤศจิกายนนี้นำมา โดยนำมาตีพิมพ์เพิ่มเติมในภาษาสวีดิชเช่นกัน 'มติชน' ได้วิพากษ์ข้อความดังกล่าวของบรรณาธิการโดย เสนีย์ เวณทนทอร์ นักวิเทศนศาสตร์ แห่ง สวีเดน ต่อไปก็ถือว่าความขัดแย้งของบรรณาธิการดังกล่าว

เพิ่มดูราย
การเลือกตั้งที่มีขึ้นก่อนช่วงต้นนั้น โดยเห็นฐานเดิมว่ามีเพียง 2 พรรคการเมืองใหญ่ที่ต่อสู้เพื่อวงเงินงบประมาณ คือ พรรคประชาธิปไตย นำโดยคณบดี นายกรัฐมนตรี และ พลเรือเอกประจักษ์ ซึ่งยังมีกลุ่มเล็กที่รวมบรรณาธิการประชาชนเป็นหัวหน้าพรรค

นักวิเคราะห์ของนิตยสาร ฟร็อมตีลิ่งน สวีเดนเรียก วิฑ เขียนไว้ว่า นายบรรหารเคยเรียกเขาว่าคนที่มั่งคั่งไปในการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ขณะเขาเชื่อว่านี่คือโอกาสสุดท้ายที่จะได้เป็นนายกรัฐมนตรี
และคือคณบดี หรือบริษัทมหาชนของคณบดี เป็นผู้จ่ายเงินให้กับ ตัวนายบรรหารเองหรือไม่พรรคของนายบรรหารเป็น "จำนวนมากพอสมควร" ระหว่างการรวมกันหลังเลือกตั้ง

นายบรรหารชนะเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม และได้ พลเรือวิฑมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในวันที่ 11 ธันวาคม กองทัพเรือไทยคือคณบดี และบริษัทผู้ผลิตเรือลำน้ำ อย่างไรก็ตามข้อเสนอให้ซื้อเรือลำน้ำครั้งนั้นจำนวน 2 ลำอย่างช้าในเดือนวันที่ 16 กันยายน
รัฐบาลสวีเดนพยายามหาข้อจำกัดที่ชัดเจนที่สุดเกี่ยวกับคณบดีเมื่อวันที่ 15 กันยายน ตกลงบทสรุปคือจะประนีประนอมโดยที่นางลือ 'อริยาและโทเทิลกับทัก' ได้แจ้งรัฐบาลไทยให้ยกเลิกดังกล่าวไว้ด้วยตัวเองซึ่งการยกเลิกครั้งนี้จะเกิดขึ้นในวันที่ 28 ตุลาคมที่สวีเดนซึ่งมีทั้งคณบดีและบรรษัทเชลลิจูด ตกลงเอกสารให้ไว้สแต็คคอปเปินเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคมของสภาชวเร่ที่ว่า 'คือคณบดี เผล...เป็น

ต้นแจ้ซ่าสอง นายกฯสั่งฟ้อง 'นสพ.สวีเดน'

ที่ประชุมแกนนำรัฐบาล 7 พรรค ลงมติเป็นเอกฉันท์ ยกให้พรรคชาติไทยฟ้อง นสพ.สวีเดน หัวถึงกลางพรรคกลางบลิบน "สุปรีดี" ตอกย้ำตัวแทนในไทยมีคนเดียว "ปิด" แจกสิบบน "เตียง" ขณะที่นายกฯได้ฤกษ์ออกแถลงการณ์ สกัดสิบบนภาค 2 แจงละเอียดยับหวังพ้นข้อครหา แจม็ชบวณการจ้องล้มล้าง

ทำเนียบรัฐบาล - วันที่ 4 ธันวาคม แกนนำพรรคร่วมรัฐบาล เห็นเป็นเอกฉันท์มอบหมายให้พรรคชาติไทย ฟ้องหนังสือพิมพ์ SVENSKA DEGBIEDET หนังสือพิมพ์รายวันของประเทศสวีเดน เพิ่มขึ้นอีก 1 ฉบับ หลังจากที่ส่งตัวแทนไปแจ้งความดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์ สยามโพสต์ ไปก่อนหน้านี้พร้อมทั้งได้ยื่นบัญชีชื่อนักหนังสือพิมพ์ไทยที่นำเสนอล่วงหน้าอีกหลายฉบับ

โดยการประชุมแกนนำพรรคร่วมรัฐบาลทั้ง 7 พรรคครั้งนี้ได้เริ่มขึ้นเมื่อเวลา 11.00 น. และเสร็จสิ้นลงในเวลาประมาณ 14.00 น. โดยใช้

เวลาประชุมประมาณ 2 ชั่วโมง สำหรับเรื่องที่นำมาพูดคุยกันในวันนี้ประกอบไปด้วยแนวทางในการปฏิรูปการเมือง และกรณีหนังสือพิมพ์สวีเดนได้ลงบทความพาดพิงว่า นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี รวบรวมชาติไทย และพรรคชาติไทยรับสินบน จากโครงการจัดซื้อเรือดำน้ำของกองทัพเรือ จากบริษัทอุตสาหกรรมต่อเรือคือคคุม์ โดยมีหัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรค เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคชาติไทย นายเสนาะ เทียนทอง รวบรวมชาติไทย

เลขาธิการพรรคชาติไทย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร รองนายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคพลังธรรม นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รวบรวมชาติไทย เลขาธิการพรรคพลังธรรม

นายอำนาจ วีรวิมล รองนายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคเพื่อไทย นายสมัคร สุนทรเวช รองนายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง รวบรวมชาติธรรม หัวหน้าพรรคมวลชน ส่วนพล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ รองนายกรัฐมนตรี และ รวบรวมชาติใหม่ และนายมนตรี พงษ์พาณิชย์ รวบรวมชาติและสหกรณ์ หัวหน้าพรรคกิจสังคม ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

นายเสนาะ บอกว่าเขายังไม่ทราบว่าจะมีการฟ้องหนังสือพิมพ์สวีเดนและผู้เขียนบทความหรือไม่ แต่ได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญไปพิจารณาเพื่อตัดสินใจอีกครั้งและหากจะฟ้องก็ยังไม่ทราบว่าจะฟ้องในนามของใครด้วย

• อ่านต่อหน้า 18

ชท.ปักใจ 'จิว' จอมบงการ

- ป้อนข้อมูล รสช. แซะรัฐ
- พธ. รู้ทันแผนคัวนายกฯ

"จิว" ผกก. ขบวนการ ยิงกรานชื่อเรือดำน้ำ ส่วน "บรรหาร" แฉผ่านที่ปรึกษาให้ "ล้มกระดาน" ขณะที่ทีมงานที่ปรึกษา ระบุคนในรัฐบาลพูดข่าวสาวไส้ "สินบนสวีเดน-คนใกล้ชิดทักษิณ" เชื่อฝ่ายค้านต้องทำลาย-ทุบทุ่น

ทำเนียบรัฐบาล - วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ นายกรัฐมนตรี และรมว.กลาโหม ยืนยัน ให้ตัดสินบริษัทคือคุณต์ บริษัทขายเรือดำน้ำของสวีเดน ออกจากการประมูลโครงการจัดซื้อเรือดำน้ำของกองทัพเรือ หากไม่สามารถหาเรือที่จริง ในอีกสัปดาห์ ให้เงินสนับสนุนแก่นายกรัฐมนตรี และพรรคชาติไทย ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อปกป้องศักดิ์ศรีของประเทศ

ถ้าเขาหาซื้อเท็จจริงมาได้ เราก็จะต้องรับผิดชอบในเรื่องนี้ไป และถ้ามีประเทศอื่นที่ยื่นโครงการมาแล้วมีปัญหาในเรื่องนี้ อีก เราก็ติดต่อไปอีก นอกจากนี้ประเทศไทยที่ไม่มีความโปร่งใสในเรื่องนี้ เราคิดว่ามันไม่ดี เราคิดว่ามันไม่ดี เราคิดว่ามันไม่ดี เราคิดว่ามันไม่ดี

สนใจ ชิวของมีเยอะเยอะ พ.อ. ชาลิตกล่าว

รมว.กลาโหม ยังปฏิเสธข่าวที่ระบุว่า มีนายหน้าค้าอาวุธ มารับเงินกับเราหลายรายด้วย โดยบอกว่า หากจะมารี้งเดินกับรัฐมนตรีไม่มีประโยชน์ เพราะการจัดซื้อจัดจ้างเป็นเรื่องของกองทัพ ที่ต้องมีการตั้งคณะกรรมการหลายชุดขึ้นมาพิจารณา

สำหรับกรณีของ นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่มีปัญหาว่า เคยตั้งบริษัท ประสานประโยชน์ในโครงการใหญ่ๆ ของรัฐบาล หรือลือขบปี่ฮัดนั้น พ.อ.ชาลิต กล่าวว่า จะต้องใช้เวลาในการตรวจสอบข้อมูล เพราะเอกสารบางครึ่งก็ไว้ใจไม่ได้ จึงไม่ขอวิจารณ์

ชาลิต ยิงยุทธ

ข่าวที่มีข่าวว่าวีระชัย ไม่พอใจสเปคเรือที่กองทัพไทยกำหนด รมว.กลาโหม ซึ่งเขาว่า เขายังไม่ได้จับหนังสือดังกล่าว และเรื่องสเปคก็ต้องถามทหารเรือเพราะเขาไม่รู้เรื่องด้วย

ส่วนที่ฝ่ายค้านออกมาเสนอให้ตัดสิทธิ์คือคุณต์ด้วย รมว.กลาโหม กล่าวว่า คงจะเป็นการหวังดี เกรงว่ารัฐบาลจะถูกฟ้องเรื่องซึ่งความจริงยังไม่มีการประมูลเกิดขึ้นด้วยซ้ำ จะอนุมัติได้อย่างไร และสำหรับเขาแล้ว คำนี้ถึงความเสียหายของบ้านเมือง

เป็นหลัก และต้องการปกป้องชื่อเสียงและเกียรติยศของคนไทยและประเทศไทย

พรรคฝ่ายค้านคงจะใจร้อนไปหน่อยเมื่อออกมาวิพากษ์วิจารณ์ว่า จะเกิดความเสียหายต่อบ้านเมือง เพราะในความเป็นจริง การที่ฝ่ายค้านออกมาพูดนั้น คงจะหมายถึงความเสียหายของบริษัมากกว่า แต่ก็ได้ถือว่า เป็นความปรารถนาดีของฝ่ายค้าน ซึ่งเมื่อรัฐบาลเห็นว่าเรื่องที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบและความเสียหายต่อบ้านเมือง ก็ต้องเร่งแก้ไขและทำให้โปร่งใส ทั้งนี้หากเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้นกับประเทศอื่นที่นอกเหนือจากสวีเดน ก็ต้องตัดสิทธิ์ออกไปเช่นกัน เพราะยังมีประเทศต่างๆ ยื่นดีที่จะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเราอีกมาก" พ.อ.ชาลิตกล่าว

สำหรับกรณีที่มี ส.ส.พรรคชาติไทย เห็นว่าเรื่องดังกล่าวควรยุติได้แล้วนั้น พ.อ.ชาลิต กล่าวว่า ยังไม่มีการพูดว่าจะซื้อเลยหรือไม่และยังไม่มีการอนุมัติเกิดขึ้น วิถีทางต่อสู้ในขณะนี้ คือต้องให้ทางสวีเดน พิสูจน์ข้อเท็จจริงออกมาให้ได้ ว่าเป็นอย่างไร

พ.อ.ชาลิต ปฏิเสธด้วยว่า เขา

ยัวะข่าว 'นายหน้า' อาวุธ วีระศักดิ์ ฟ้องสยามโพสต์

'สยามโพสต์' อ่วม วีระศักดิ์ โควสุรัตน์ เหลืออดจัดการเรือดำน้ำฟ้อง นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัทสยามโพสต์ และนายอรุณ สานเหลือ บรรณาธิการ นสพ.สยามโพสต์ เป็นจำเลยที่ 1, 2 ในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา สืบเนื่องจากกรณีที่ นสพ.สยามโพสต์ ตีพิมพ์ข่าวกล่าวหาว่า เขามีส่วนพัวพันกับบริษัทนายหน้าค้าอาวุธ และเร่งเดินในการเจรจาไม่ให้นำยามของรัฐบาลดำเนินการฟ้องร้องเอกชนที่ทำโครงการของรัฐที่มี

ปัญหา โจทก์บรรยายในคำฟ้องสรุปความว่า เมื่อวันที่ ๘ ธ.ค. จำเลยได้บังอาจหมิ่นประมาทใส่ความโจทก์ในฐานะรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยตีพิมพ์ลงใน นสพ.สยามโพสต์ มีข้อความว่า "นายหน้า" "ข่าวว่า "เปิดโปงปมหลังเรือดำน้ำ DR-๙" "นายหน้าใหญ่อย่างรัฐบาลสวีเดน - ยกทีมเคียงข้างตั้ง" จากนั้นได้ตีพิมพ์ภาพโจทก์ไว้ใต้หัวข้อข่าวดังกล่าว พร้อมทั้งมีข้อความว่า "นายหน้า" และเนื้อข่าวว่า มีการเปิดเผยข้อมูลบางประการกล่าวหาว่า บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในรัฐบาลชุดนี้มีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจนัก มีความกังวลอย่างมากต่อเบื้องหลังในอดีตที่สอดคล้องต่อจริยธรรมในการทำงานของโจทก์รวมทั้งระบุด้วยว่า โจทก์ทำหน้าที่เป็นนายหน้าติดต่อบริษัทเอกชนต่างชาติ โดยมีพฤติกรรมส่วนที่

ทหารซิปซิป.บงการสีนบน

● เป้าหลักโค่น 'เต็ง' สกัด 'จิว' ● ชท.โล่งคือคคมุสส์ตี๊กในสวีเดน

ผศ.ดร. ชัชฉัตรมีชัยคำณ ปล่อยข่าวลือบงการสีนบนหรือค่าน้ำกล่ม
รัฐบาล หน่วยงานราชการจับตา 'ประชาธิปไตย' อยู่เบื้องหลัง
'มัน ทัชชิตชัย' วิชาข้อมูลสวีเดนแผนหนควัดล้อมคอกศึกษาใน
'บรรหาร' รัฐวิโธไม่ยอมบคนสนิทแล้ว

กรุงเทพมหานคร - วันที่ 14
ธ.ค. พล.ท.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ
อยุธยา ผู้บัญชาการศูนย์รักษาความ
ปลอดภัยแห่งชาติ (ศรภ.) เชื่อว่า
พรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล
เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการปล่อยข่าว
พรรคชาติไทยพัวพันกับการรับสิน
บนจัดซื้อเรือดำน้ำของบริษัทคือค
มุต ของประเทศสวีเดน

เรื่องเรือดำน้ำเป็นการเล่นแกม
การเมืองของนักการเมืองด้วยกันเอง
ในที่นี้ผมเชื่อว่า น่าจะเป็นฝ่ายตรง
ข้ามกับรัฐบาล เพราะฝ่ายรัฐบาลคง
ไม่ทำกันเองนะ ผศ.ดร. กล่าว
พล.ท.ธรรมรักษ์ ยังเรียกร้อง
ด้วยว่า นักการเมืองไม่ควรจะออกม
เล่นการเมืองกันอย่างรุนแรงเช่น
นี้ เพราะจะส่งผลกระทบต่อ
ภาพพจน์ของประเทศ และทำให้
ประเทศชาติเกิดความเสียหาย

ผมว่าไม่น่าจะเอาปัญหาบ้าน
เมืองมาล้อเล่นกันอย่างนี้ โดยเฉพาะ
ช่วงนี้อยู่ระหว่างการประชุมอาเซียน
ต่างชาตก็จะได้ภาพที่ไม่ดีที่มาจาก

เรื่องที่ไม่เป็นเรื่องของเราไป'
พล.ท.ธรรมรักษ์ กล่าว
ผศ.ดร. กล่าวด้วยว่า การ
ออกมาให้สัมภาษณ์ของเขาคงจริงนี้
เพื่อปกป้อง ศรภ. ไม่ให้ตกเป็นข้อ
กล่าวหาว่า เข้าไปยุ่งกับการเมือง

"เมื่อเช้าท่าน พล.อ.ชาลิต
(ชาลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี
และรมว.กลาโหม) ก็โทรมาถามผม
และให้กำลังใจว่าอย่าให้ตกอยู่กับข่าว
ที่เกิดขึ้นในเมื่อเราไม่ได้เป็นอย่างนั้น
ก็ควรทำงานของเราให้ดีที่สุดอย่า
ไปห่วงไหวกับเหตุการณ์ ถึงตรงนี้
ผมยังยืนยันว่า ชั่วระยะแค่เดือน
เดียว ผมจะทำเรื่องใหญ่โตขนาดนี้
ได้" ผศ.ดร.กล่าว

อย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ระดับสูง
จากหน่วยข่าวกรองของกองทัพ ได้
วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้โดยมุ่ง
เป้าไปที่พรรคประชาธิปัตย์ว่า
มีความเป็นไปได้สูงที่จะเข้ามามีส่วน
พัวพันต่อการปล่อยข่าวลือบงการสีนบน
นี้ รวมทั้งให้ข้อมูลในกรณีของนาย
สุรเกียรติ์ เสถียรไทย รมว.คลัง

ประมณฑ์ ผลาสินธุ์

และนายวีระศักดิ์ ไล้วสุรัตน์ รอง
เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตั้งบริษัท
ลือบป้อติดต่อกองทัพ.

หน่วยข่าวกรองของกองทัพ ได้
ตั้งข้อสังเกตว่า ในกรณีสีนบนเรือดำ
น้ำมีรายงานเข้ามาว่า สมาชิกของ
พรรคคนหนึ่ง ซึ่งเคยลงสมัคร
ส.ส.ในนามพรรคแต่สอบตก เคย
เป็นนักเรียนอยู่ในประเทศสวีเดน
นานนับ 10 ปีและมีความสัมพันธ์ลึก
ซึ่งกับกลุ่มเอ็นจีโอในประเทศนั้น
อาจมีการประสานเพื่อมอบข้อมูล
เหล่านี้โดยหวังผลประโยชน์ทางการ

เมืองร่วมกัน
"ชาตินัดในการอิงข่าวจากต่าง
ประเทศเข้ามาในประเทศ" แหล่งข่าว
ตั้งข้อสังเกต

แหล่งข่าว อธิบายต่อว่า การนำ
เสนอข้อมูลเรือดำน้ำนั้นนอกเหนือ
เป็นการติลเครดิตรัฐบาลแล้ว ยัง
กระทบไปถึงคน 3 คน คือ นายบรร
หาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี
พล.อ.ชาลิต และนายไกรศักดิ์
ชูดะหวัด บุตรชายของพล.อ.ชาติ
ชาย เพื่อให้ นายบรรหาร มัดใจว่าข่าว
เรื่องสีนบนเรือดำน้ำ หรือกรณีการ
ให้ข้อมูลแก่นสพ.ในกรณีของนายสุร
เกียรติ์ และนายวีระศักดิ์ มาจาก
พล.อ.ชาลิต ที่มุ่งหวังโค่นล้มรัฐบาล
เพื่อไปสู่อำนาจนายกรัฐมนตรี
ขณะที่ในกรณีของนายไกรศักดิ์
เป็นการเบนประเด็นเพื่อให้หัวหน้าคน
ของบ้านพิษณุโลกสาวิไลก์เอง

"เรื่องของนายสุรเกียรติ์ กับ
นายวีระศักดิ์ เป็นแค่กับแกลุ่ม
เท่านั้น เพราะบททั้งหมดเราหวังผล
เพื่อดีให้กระทบนายบรรหาร ให้
รัฐบาลต้องล้ม แหล่งข่าวกล่าว
ขณะเดียวกัน นายทหารระดับ
สูงจาก กรมทหารราบที่ 11 รักษา
พระองค์ ให้สัมภาษณ์ว่า ในวันที่
♦ *อ่านต่อหน้า 11*

‘ทหาร’อัครัฐเล่นเกมกันเอง ประเวศจีเติงสอบ 2 คนสนิท

ทหาร เดือดการเมืองแทรก ซัด เล่นเกมกันเองอย่าดึงกองทัพมาปุง ผบ.ทพ.ทูปโต๊ะล้มเรือดำน้ำคุยกัน ยาว ‘ประเวศ วัชสีวอนนายกา’ ตั้ง ชุดสอบ DR.SMR.WEE ขณะที ปชป. สบถลับ‘บรรหาร-บรรลัษย์’ แฉรัฐบาลทุจริต เตรียมยื่นซักฟอก ก่อน 10 มี.ค.แน่

กรุงเทพฯ - วันที่ 18 ธ.ค. นาย ทหารระดับสูงคนสำคัญของกองทัพ หลายคนได้แสดงความไม่พอใจที่ ฝ่ายการเมืองหยิบยกปัญหาการรั่ว สิ้นเบนนัดซื้อเรือดำน้ำ มาหัวพันกับ กองทัพ

พล.อ.วิโรจน์ แสงสนิท ผบ.ตส. ถึงกับระบุในระหว่างให้สัมภาษณ์ ต่อผู้สื่อข่าว ที่ศูนย์ทหารปืนใหญ่ จ.ลพบุรีว่า “เขาเล่นเกมกันเอง เราไม่ เล่นกับเขา เราก็ว่าของเราไปเรื่อยๆ ทหารมีหน้าที่อะไรก็ทำไป เราไม่เล่น เกมด้วย”

ผู้สื่อข่าวถามต่อว่า แต่ทหารได้ รับผลกระทบต่อเรื่องนี้โดยตรง

ประเวศ วัชสี

ผบ.ตส. ย้อนถามกลับไปว่า รับ กระทบอะไร

“เขาไม่ให้ (ไม่อนุมัติโครงการ ซื้ออาวุธ) ก็แค่นั้น จะไปกลัวอะไร ถึงเวลาประเทศชาติจะเป็นอะไรก็ เป็นไป ทุกคนก็ต้องรับผิดชอบด้วย

กันเมื่อทหารทำแล้วไม่ยอมก็ไม่ยอม ดันเขาไม่ให้แล้วจะไปเอาที่ไหนแต่ถ้า ความมั่นคงน้อยลงไปก็ช่วยไม่ได้” ผบ.ตส.กล่าว

เมื่อถามว่า ชาวสิ้นเบนนัดซื้อ ดำน้ำจะส่งผลกระทบต่อรัฐบาลอย่างไร พล.อ.วิโรจน์ กล่าวอย่างไม่สนใจว่า ไม่หรอก ช่างเขาอย่าไปห่วงเลย เรา เป็นทหารเราดูภาพพจน์ของทหารให้ ดีพอ เรื่องของรัฐบาลรัฐบาล ก็รับผิดชอบไป ใครจะเป็นรัฐบาลก็ได้ แต่ ทหารมีหน้าที่ดูแลความมั่นคงและ ช่วยพัฒนาประเทศ

“เราไม่รู้อะไรจะไปห้ามเขาอย่างไร ถ้าเขามีอำนาจเมื่อเราต้องการงบประมาณ เราก็เสนอขอไป ถ้ารัฐบาล จะเล่นเกมการเมืองเราก็ไม่ว่าอะไร ทุกคนรับผิดชอบประเทศร่วมกัน รวมถึงความมั่นคงและผลประโยชน์ ของประเทศชาติด้วย แต่อะไรก็ตาม ที่ประเทศชาติจะเสียประโยชน์และความมั่นคง ก็ไม่เอาจะนำมาเล่น เกมกัน” พล.อ.วิโรจน์ กล่าว

ส่วนกรณีที พล.อ.ชวลิต ยงใจ- บุษธ รองนายกา และร.ว.กลาโหม เคยเสนอให้ตัดสินบริษัทคือคคูมส์ นั้น ผบ.ตส. บอกว่า เป็นเรื่องของ กองทัพเรือที่จะพิจารณาเอง ขณะนี้ ยังไม่มีการนำเสนอขึ้นมา แต่หากมี การเสนอขึ้นมาแล้วเกิดความไม่เป็น ธรรม มีบริษัทหรือเรียนมาก็ต้อง ทบทวน

ส่วนกรณีที นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ อดีตที่ปรึกษาบ้านพิษะ- ญโลก เสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบการจัดซื้ออาวุธนั้น พล.อ.วิโรจน์ ตอบว่า สบายมาก ตรวจสอบเมื่อไหร่ก็ตรวจสอบได้ เพราะทหาร มีชั้นตอนอยู่แล้ว

“ถ้าเรื่องเปิดเผยมาตรวจสอบ ได้เลย ถ้าการเมืองโผล่เข้ามา และถ้า มีอำนาจก็เอา ไม่ได้ว่าอะไร ถ้ารัฐบาล มีอำนาจต้องการมาตรวจสอบก็เชิญ ทหารไม่มีปัญหาอะไรหรอก” พล.อ. วิโรจน์ กล่าว

♦ อ่านต่อหน้า 17

เอเชียวิกัจคมหา'ลัยไทยติดโหล เร่งดึงนักวิชาการสมองไหลกลับ

ทบวงฯ ตะลึงพัฒนาการไทยถอยหลัง "ทองอินทร์ วงศ์โสธร" เผยเอเชียวิกัจคอันดับมหาวิทยาลัยไทยเกือบโหลจาก 50 สถาบัน มธ.ติดอันดับ 39 จุฬาฯ อยู่ที่ 44 ขณะที่สิงคโปร์มาที่ 4 เตรียมเสนอรัฐมนตรีเร่งดึงสมองไหลจากสหรัฐกลับ

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม นายทองอินทร์ วงศ์โสธร รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ให้สัมภาษณ์ถึงความคืบหน้าโครงการสมองไหลกลับว่า เมื่อเร็วๆ นี้ นิตยสารเอเชียวิกัจคมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในเอเชีย 50 อันดับ ปรากฏว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(มธ.) ติดอันดับที่ 39 และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดอันดับ 44 ในขณะที่มหาวิทยาลัยของสิงคโปร์อยู่อันดับ 4 และได้หวัน อันดับ 8 เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดอันดับประเทศต่างๆ ทั่วโลกของเว็ลด์ อีโคโนมิก โฟรัม จำนวน 53 อันดับ ก็ปรากฏว่า อันดับ 1 ได้แก่ สิงคโปร์ ตามด้วยฮ่องกง สหรัฐอเมริกา แคนาดา นิวซีแลนด์ สวีเดน เซอร์แลนด์ อังกฤษ ได้หวัน มาเลเซีย นอร์เวย์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ ซิลิโคน อินโดนีเซีย ส่วนไทยอยู่อันดับที่

18 ลดลงจากปีที่ผ่านมามีอันดับ 14 ในขณะที่มาเลเซียขึ้นจากอันดับ 10 เป็น 9 และอินโดนีเซีย จากอันดับ 30 เป็น 15 นายทองอินทร์กล่าวว่า การจัดอันดับดังกล่าว จะเห็นว่าไทยอยู่ในอันดับที่ลดลงเรื่อยๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี อันดับที่ 40 การบริหารงาน อันดับ 34 แรงงาน อันดับ 24 และความสามารถในการบริหารงานองค์กร อันดับ 43 เป็นต้น ในขณะที่สิงคโปร์มีเทคโนโลยีอยู่ในอันดับ 1 มาเลเซียอยู่อันดับ 23 และอินโดนีเซียอยู่อันดับ 29 ซึ่งเห็นได้ว่าประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้กลับพัฒนาก้าวหน้าไปกว่าไทยมากขึ้น ขณะที่ไทยถอยหลังลงกำลังจะศึกษาว่าเกิดจากเหตุใด อาจเป็นเพราะถึงยุคที่ไทยมาถึงที่สุดสายป่านแล้วก็ได้ ฉะนั้นโครงการสมองไหลกลับจึงต้องการให้นักวิชาการไทยในสหรัฐมาช่วย

เพราะพบว่ามีปัญหาเรื่องนำความรู้ในโลยีที่ได้เรียนรู้จากสหรัฐมาเผยแพร่กับอาจารย์ และปัญหาการวิจัยให้ การเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งที่ผ่านการดึงนักวิชาการกลับมาเป็นอาจสอนในระยะสั้นๆ นั้นไม่ค่อยได้ผล ควร ถ้าได้นำนักวิชาการไทยจากส มาเป็นเชื้อและให้เกิดความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมระหว่างหน่วยของรัฐและเอกชน จะเป็นประโยชน์

นายทองอินทร์กล่าวต่อว่า สำ เรื่องการพัฒนาวิชาการนั้น เป็นไ หรือไม่ว่าจะดึงนักวิชาการไทยในส มาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในศ วิชาต่างๆ เช่น แพทย์ วิศวะ วิทยาศาสตร์ เพราะบุคคลเหล่านี้สามารถ ถึงปัญหาได้ดีกว่า อีกทั้งมหาวิทยาลัย สหรัฐจะมีแผนพัฒนาอย่างมียุทธศา จึงอยากให้นักวิชาการไทยกลับมาช่ว ว่า ไทยจะก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ะ มันคงได้อย่างไร ทั้งนี้ จะนำเรื่องนี้ นายมนตรี ค่านไพบุลย์ รัฐมนตรีว่ ทบวงฯ และนายวันชัย ศิริชนะ ทบวงฯ ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปลัดทบวงฯ ไม่หนักใจเอเชียวิกจัดม.ไทยอันดับโหล่

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม นายวันชัย สิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ให้สัมภาษณ์กรณี นิตยสารเอเชียวิกจัดอันดับ 50 มหาวิทยาลัยในเอเชีย ปรากฏว่า ไทยติดอันดับเพียง 2 แห่งคือ ธรรมศาสตร์ ติดอันดับ 39 และจุฬาลงกรณ์ติดอันดับ 44 ว่า ต้องดูว่าอะไรเป็นเกณฑ์ประเมิน ข้อมูลที่ได้รับถูกต้องหรือไม่ และเกณฑ์การพิจารณาของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันมาก ฉะนั้นจะใช้บรรทัดฐานของประเทศใดประเทศหนึ่งเพราะข้อมูลที่ได้จะไม่ถูกต้องทั้งหมด ทั้งนี้ ตั้งข้อสังเกตว่า สถาบันอุดมศึกษาในไทยต้องทบทวนบทบาทตัวเองเพื่อเทียบกับทั่วโลกว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำดัชนีบ่งชี้ที่ได้มาปรับปรุง เรื่องนี้ไม่หนักใจเป็นสิทธิ์ของผู้ประเมินและหากให้ผู้อื่นประเมินข้อมูลที่ได้จะเปลี่ยนไปอีก

“ไม่ควรตีโทษตีพ่ายว่าไม่จริงหรือมีอคติ เพราะการประเมินหากใช้เรื่องบขรราชทัณฑ์ หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกมาใช้ ไทยก็อยู่ในอันดับที่มีประเทศอื่นไม่ได้ แต่หากนำเรื่องคุณภาพมาพิจารณาไทยสู้ประเทศอื่นได้แน่นอน ส่วนที่นักวิชาการบางคนวิจารณ์ว่าเป็นเพราะระบบของมหาวิทยาลัยไทยตายไปแล้วนั้นคงไม่เลวร้ายขนาดนั้น เพียงแต่

อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน” นายวันชัยกล่าว

นายรังสรรค์ แสงสุข อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง (มร.) กล่าวว่า ต้องดูว่าใครประเมิน แต่เมื่อผลออกมาจะต้องเคารพและมองตัวเองว่าจริงหรือไม่ เพราะเปรียบเทียบเสมือนสัญญาณเตือนที่ธรรมชาติและจุฬาลงกรณ์ติดอันดับนั้นเป็นเพราะชื่อเสียงที่มีมาเกือบ 100 ปี เพราะคนมักยึดติด ทำให้นักวิชาการรุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัยใหม่น้อยใจ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาที่จบจากมหาวิทยาลัยของไทยได้รับความเชื่อถือเมื่อไปเรียนต่อยังต่างประเทศ และเมื่อผลเป็นเช่นนั้นก็ไม่ใช่ว่าจะทำให้มหาวิทยาลัยไทยล่มจมหรือล่มสลาย

นายสุจินต์ จินายน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร (มน.) กล่าวว่า ที่สงสัยคือไม่ทราบว่าการประเมินเห็นประเมินจากอะไร เพราะไม่ได้รับการติดต่อขอข้อมูล แต่เมื่อนักศึกษาที่จบจาก มน.และไม่เรียนต่อต่างประเทศยังได้รับการยินยอมจากทั่วโลก คิดว่าปัญหาต่างๆ เกิดจากการขาดแคลนงบประมาณที่ต้องรอรัฐสนับสนุนและไม่ได้ตามต้องการ ระบบบริหารยังยึดติดแบบราชการ รวมถึงการบริหารงานบุคคลทำให้ระบบไม่คล่องตัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มธ.ปลื้มติดอันดับ36ม.ย่านเอเชีย คุมบทบาทศก.-การเมืองเป็นเลิศ

เอนก เหล่าธรรมทัศน์' เผย มธ.ติดอันดับ 36 ของ 50 มหาวิทยาลัยในเอเชีย เพราะมีบทบาททางเศรษฐกิจ-การเมือง ด้านอธิการบดี ม.เอกชนแอ๊ดเอเชียวิกใช้เกณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ประเมินแบบไร้ข้อมูลจริง ข้องใจมหิตลคุณภาพสูงเข้าขั้นตึกกว่าจีน-ฟิลิปปินส์แต่กลับถูกเมิน

เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(มธ.) ให้สัมภาษณ์กรณีดัชนีการเอเชียวิกจัดอันดับ 50 มหาวิทยาลัยในเอเชีย ว่า หากสังเกตจะพบว่ามหาวิทยาลัยที่อยู่ในอันดับที่อุปเท่ห์ส่วนใหญ่ออยู่ในประเทศที่สอนภาษาตัวเองเป็นหลัก อย่าง เช่น ญี่ปุ่นที่มหาวิทยาลัยได้อันดับ 1 และ 2 รวมทั้งฮ่องกงได้อันดับ 3 และมหาวิทยาลัยของปักกิ่งและไต้หวันที่ได้อันดับ 7 และ 8 ซึ่งเป็นประเทศที่อยู่ทางเอเชียตะวันออก ส่วนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีออสเตรเลียประเทศเดียว ที่อยู่ในอันดับ 6 และ 9 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าประเทศที่อยู่แถบเอเชียตะวันออกเหล่านั้น มีคุณภาพด้านวิชาการมากกว่าที่คิดไว้ เดิมผู้ปกครองไม่คิดจะลงทุนครุสถานไปเรียนแต่ต่อไปก็ควรพิจารณาเสียใหม่ ขณะนี้การศึกษาไทยกำลังถูกนำไปเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ข้อมูลก็จะเป็ประ โยษแก่ค่อนักธุรกิจต่างชาติที่

คิดมาลงทุน นายเอนกกล่าวว่า กรณีที่ มธ.ได้ อันดับ 36 และจุฬาฯได้อันดับ 44 นั้น เป็นเพราะ มธ.มีบทบาททางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ และอธิการบดีก็เห็นความสัมพันธ์กับต่างประเทศมาก แต่รู้สึกแปลกใจว่าทำไมมหิตลจึงไม่คิด ทั้งที่มีคณาจารย์พร้อมและมีชื่อเสียง มีความเข้มแข็งทางการเงิน แต่หากคนเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการทรวงมหาวิทยาลัยคงไม่พอใจ และกลัวหาวิธีที่จะได้อันดับสูงกว่านี้ แต่ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาในอนาคตจะมีการแข่งขันเหมือนกับด้านเศรษฐกิจ ซึ่งทรวงฯต้องสร้างให้มหาวิทยาลัยไทยแข่งขันกับตลาดวิชาการทั่วโลกให้ได้ นายธนู กุลชล อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ กล่าวว่า ผู้ประเมินไม่เคยสัมผัสหาเรื่องข้อมูลมหาวิทยาลัยในไทยทั้งของรัฐและเอกชน จึงไม่ทราบว่ามีเบื้องหน้าเบื้องหลังอย่างไร เชื่อว่ามหาวิทยาลัยของไทยไม่เลว

ขนาดนั้น อยู่ในข่ายที่ได้มาตรฐาน แต่ต้องพัฒนาเพื่อให้ทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ไม่เช่นนั้นจะแย่งเรือๆ สิ่งที่จะชี้ว่ามหาวิทยาลัยใดมีคุณภาพคือบัณฑิตมีงานทำหรือไม่ รวมทั้งการไปเรียนต่อต่างประเทศ ส่วนผลกระทบนั้นคงไม่มีเพราะชาวต่างประเทศเข้ามาเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาของไทยน้อยมาก ขณะที่คนไทยไปเรียนต่อในระดับปริญญาโทและเอกจำนวนมาก และส่วนใหญ่ได้รับการรับรองคุณภาพ กวาดาประทีป น.โกมลมาศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กล่าวว่า เป็นเรื่องที่อธิการบดีของมหาวิทยาลัยในเอเชียที่รู้จักกันประเมินกันเอง เพราะจากรายชื่อมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ถูกจัดอันดับนั้นมีบางแห่งที่มีสภาพแย่มากๆ แต่กลับติด ในขณะที่บางแห่งที่มีชื่อเสียงกลับไม่ติดถ้วนเกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีเพียง 3-4 เกณฑ์เท่านั้น เช่น ใช้แผนการรับนักศึกษาที่เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยนั้นๆ มีมากน้อยเพียงใด และจำนวนรับต่อจำนวนสมัครเป็นอย่างไร อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีของญี่ปุ่น ซึ่งเป็น

มหาวิทยาลัยเอกชน เช่น ีนาสมัคร 10 คน แต่รับ 6. ว่าเกรดค่า จะต้องรับ 1 คนในเกรดสูง และการพิจารณาครูอาจารย์มีวุฒิปริญญาเอก ไม่ได้คิด แต่มหาวิทยาลัยใดอาจารย์ปริญญาเอกน้อยกอันดับ 1 และพิจารณาจากทางการเงินถ้ามีฐานะทางโอกาสติดอันดับ ภาคาราประทีปกล่าวอีก มหิตลมีคุณภาพดีกว่าบางกฎชื่ออยู่ 50 อันดับ เช่น หรือจีน เนื่องจากมีผลงานวิจัยมากมายมีคณาจารย์พร้อมมูล แต่ทางผู้ประเมินว่ามีมหาวิทยาลัยมหิตล ีมี FAX จากทางเอเชียวิจุหาฯ และเจ้าหน้าที่กรเฉพาะที่รู้เท่านั้นเมื่อจัดอันดับจึงอยู่ในอันดับที่ต่ำ เชื่อว่ามูลที่พร้อมกว่านี้อันดับส่วนอัสสัมชัญที่ไม่ถูกประเมินจากผู้ประเมินไม่ทราบเข่มหาวิทยาลัยที่อยู่ในไทย

มหาวิทยาลัย

'เทียนฉาย'คุยคุณภาพต้องเป็นหนี ติงเอเชียวีกตัดสินเอาใจ'ส่องก

เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม นายวันชัย สิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ให้สัมภาษณ์กรณีมติของสภารเอเชียจัดอันดับ 50 มหาวิทยาลัยในเอเชีย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(มธ.) ติดอันดับ 36 ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในอันดับที่ 44 ว่าทางผู้ประเมินได้หลักเกณฑ์ 9 ข้อ ดังนี้ ชื่อเสียง ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการ ระบบการคัดเลือกนักศึกษา งบที่ใช้คุ้มค่าในการลงทุน อัตราสัดส่วนระหว่างนักศึกษาคืออาจารย์ สัดส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษากว่าปริญญาตรี ค่าตอบแทนอาจารย์และประโยชน์อื่นๆ และค่าเล่าเรียน สำหรับจุฬามีข้อมูลที่ใช้ประเมินเพียง 2 ข้อคือ ชื่อเสียงของสถาบันติดอันดับ 15 และสัดส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษากว่าปริญญาตรี ติดอันดับ 26 หากมีข้อมูลครบทั้ง 9 ข้อ อันดับของจุฬาจะขึ้นไปสูงกว่านี้มาก ส่วน มธ.ใช้ 8 ข้อ ยกเว้นข้อสัดส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษากว่าปริญญาตรี ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่ใส่ประเมินนั้นไม่ครบถ้วนและไม่ตรงกับความเป็นจริง เรื่องนี้คงไม่ประท้วง แต่ทบวงกำลังรวบรวมข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาให้สถาบันก้าวหน้า

นายวันชัยกล่าวว่า กรณีที่มหาวิทยาลัยโคเกียติดอันดับ 1 นั้น เมื่อดูข้อมูลที่ประเมินปรากฏว่าชื่อเสียงของสถาบันติดอันดับ 1 งบที่ใช้ติดอันดับ 1 ความคุ้มค่าในการลงทุนติดอันดับ 1 เช่นกัน นอกจากนี้ จากผลการสำรวจของเวิลด์อีโคโนมิกส์ ฟอรัม ปรากฏว่าไทยอยู่ในอันดับที่

18 รัฐบาล อันดับที่ 4 การเปิดประเทศ อันดับที่ 8 แคนในเรื่องของเทคโนโลยีอันดับที่ 41 ดังนั้น ทบวงฯจะจัดเสวนาปัญหาบทบาทอุดมศึกษาไทยกับปัญหาเศรษฐกิจ โดยจะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาแสดงความคิดเห็น เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาคือ

นายสุรพล อิศรโกศล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า เอเชียวิกไม่ได้ขอข้อมูลที่ผ่านมาผลการสำรวจที่ได้รับการเชื่อถือมากคือ ผลการสำรวจมหาวิทยาลัยในอเมริกา และยุโรป อาทิ การสำรวจสถาบันที่สอนด้านการแพทย์ของเบส แกรดดูเอ็ด สกูล จะใช้เกณฑ์ดังนี้ ความเป็นที่ยอมรับของผลงานทางวิชาการ ความนิยมของนักศึกษา การเรียนการสอน ผลงานการวิจัย คะแนนการสอนเข้าเฉลี่ยเท่าไร เปอร์เซนต์การรับสมัครนักศึกษาจำนวนเท่าไร งบประมาณการวิจัย จำนวนอาจารย์คือนักศึกษา และค่าเล่าเรียน

นายสุรพลกล่าวว่า ในส่วนของมหิดลนั้นเคยได้รับการวิจัยในด้านต่างๆ เทียบกับมหาวิทยาลัยในประเทศ ผลการวิจัยล่าสุดของ นางพินทิพย์ รื่นเวศา เรื่องการวิเคราะห์สิ่งตีพิมพ์จากมหาวิทยาลัยในไทยของรัฐ ระหว่างปี 2528-2537 ดังนี้ สิ่งตีพิมพ์ในมหาวิทยาลัยไทยเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มี 5,509 เรื่อง เฉลี่ยปีละ 550 เรื่อง ปรากฏว่ามหิดลติดอันดับ 1 มีผลงานถึง 51% จุฬาฯ 18% เชียงใหม่ 9.5% เกษตรศาสตร์ 6.3% ขอนแก่น 5.9% และสงขลานครินทร์ 5.5% ส่วนด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ปรากฏ

ว่า มหิดลติดอันดับ 1 มีผลงานถึง จุฬาฯ 32% มช. 12% และมธ. 9% จากนั้น การอ้างอิงผลงานการวิจัยที่มีและนำศึกษา พบว่าระหว่างปี 2524-มีผู้อ้างอิงผลงานการวิจัยของมหิดลถึง 54% และนักวิจัยที่มีผู้อ้างอิงสูงๆคนแรกเป็นอาจารย์ของมหิดลถึง 5- อีกทั้งนักวิจัยที่มีตำแหน่งศาสตรา(ศ.) ระดับ 11 เมื่อสิ้นปีงบฯ 2536 คน เป็นนักวิจัยของมหิดล 29 คน แลแห่ง ศ.ระดับ 10 จำนวน 318 คน นักวิจัยของมหิดล 126 คน

ด้าน นายเทียนฉาย กิระนันทการบดีจุฬาฯ กล่าวว่า เอเชียวิกให้อยู่อันดับที่ 44 นั้น ไม่ถูกต้อง เพเพียงข้อมูลด้านวิชาการ 30% เท่านั้น ขณะที่ข้อมูลด้านอื่นไม่มี เรื่องนี้จุฬายืนยันได้ แต่หากประชาชนอ่านรายละเอียดจากนิตยสารฉบับนี้คงเข้าใจ ได้ชี้แจงรายละเอียดไว้ว่าได้รับข้อมูลจุฬาไม่ครบทั้งหมด อย่างไรก็ตามคา-อนาคคจุฬาจะคงอยู่ในอันดับ 1 ทั้งนี้ นำสังเกตว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้อันดับต้นๆ นั้นอยู่ในฮ่องกง เป็นนิตยสารนี้ออกที่ฮ่องกง หลายคนเรื่องข้อมูล เพราะไม่รู้ว่ามีจากที่ใด มหาวิทยาลัยฯ ทำไม่ได้ไม่คิดอย่างเคโอะ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ดี ผู้ไม่ การจัดอันดับเป็นสิ่งดี ชี้ให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงอย่างไร แต่ต้องไปและเป็นธรรม ที่สำคัญต้องบอกทีมข้อมูลและวิธีคิด คำนึงต่างๆ

นายเกษม สุวรรณกุล

นายกสภาฯของกรมมหาวิทยาลัย

"การเข้ามาของวิทยาลัยศึกษาศาสตร์เอเซียวิก...
เพราะเป็นเครื่องนำประหลาดใจที่มหาวิทยาลัย
ไทยไม่ได้อยู่ในอันดับที่ดีเท่าที่คิด ถ้าไปไทย
ควรจะต้องจัดอันดับเองบ้าง ที่ผ่านมามีอะไรคิด
หรือวัน การจัดอันดับก็มีประโยชน์เพราะทำให้
ให้รัฐบาลเห็น ว่ามหาวิทยาลัยไทยเป็นอย่างไร
เมื่อเทียบกับภูมิภาค เพราะที่ผ่านมามีว่ามหา
วิทยาลัยจะทำอะไรไม่ได้วิเคราะหฺกับสถาบัน
ที่ควร แต่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐบาลก็ไม่ได้
ความสนใจก็ยังไม่เพียงพอ ตัวนายเกษม
จะลี้ภัยด้วย ปัจจุบันมหาวิทยาลัยไทยอยู่
ในระบบราชการระบบที่เก็บค่าเล่าเรียน
ได้ไม่ดี เพราะไม่ได้มีการปฏิบัติเหมือน
แล้วจึงอยู่ไม่ได้ มีอาจารย์เพียง 1 ใน 3 ที่รับ
ค่าตอบแทนที่รับได้ชอบ คือ 1 ใน 3 ส่วน
ทั้งระบบมหาวิทยาลัย ที่เหลืออีก 1 ใน 3
ไม่ค่าและไม่รับค่าชอบ ถ้าเอาประเภทนี้ออก
มหาวิทยาลัยจะดีขึ้น"

นายมิเชก แซก

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเอเซียวิก

"การจัดอันดับจะดูจากข้อมูลที่ได้รับ ได้ส่ง
แฟกซ์ข้อมูลไปยังจุฬาฯ อรรถศาสตร์ และ
มทสธ โดยจะเน้นมหาวิทยาลัยที่เป็นสาขา
การ แต่ไม่ได้รับข้อมูลทั้งหมด ชอบรับว่า
การจัดอันดับก็ค่อนข้างน่าทึ่ง เพราะเพิ่งทำ
เป็นครั้งแรก แต่การจัดอันดับมหาวิทยาลัยนั้น
ทำกันทั่วโลก ไม่คิดว่าผลออกมาจะเป็นเรื่อง
เสีย"

นายพงศ์ศักดิ์ พัทธวิเชียร

ผู้อำนวยการบริหารวิทยาลัยเอเซียวิก

"การประเมินค่าดูจากผู้ประเมินยอมรับ
หรือไม่ เราขอข้อมูลก่อนเป็นระบบไม่ใช่
แค่ส่งแฟกซ์กันไปให้ดูคนที่เป็นที่ถกเถียง

มหาวิทยาลัยไทย ใช้คุณภาพจริงหรือ?

เกษม สุวรรณกุล

พงศ์ศักดิ์ พัทธวิเชียร

●หมายเหตุ "มติชน" - เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ(สทศ.) มีกาจัดอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในวงการศึกษาน
หัวข้อ "มหาวิทยาลัยไทยกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย" ซึ่งมีผู้เข
ยอยู่ในวงการศึกษามากมายได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจดังนี้

ชนคักงานถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ปัญหา
การศึกษานี้เสื่อมลงจนให้ความมั่นใจมา
ตลอด แต่รัฐบาลกลับไม่ให้ความสนใจจนต้อง
ให้คนภายนอกมาตั้งจะฟังและคำคิดๆ ถูกๆ
ด้วย หากได้ไปดูมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ
จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยไทยเข้มาด แม้แต่
เรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา มีกา
ว่ามหาวิทยาลัยเรารักษาภาพและปรัชญา
อะไร มหาวิทยาลัยเอกชนหรือเรากฎนั้น
เรียนการสอนอยู่ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยได้
หรือมี มีโครงการวัดคุณภาพของสถาบัน
ศึกษาน่าจะมีบ้าง เราจะมีมหาวิทยาลัยเอกชน

กลายเป็นธุรกิจ และมหาวิทยาลัยของรัฐก็
กลายเป็นธุรกิจของอาจารย์ ที่ผูกครองส่วน
ใหญ่มีส่งออกไปเรืตแต่ต่างประเทศตั้งแต่
ก็เพราะไม่มั่นใจการจัดการศึกษาของไทย
ฉะนั้นสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรร่วมมือ
กันพัฒนาการศึกษา เพราะผลพวงของการศึกษา
ในปัจจุบันเกิดจากเรื่กแบบมีแค่ 30-40 ปี
ก่อน และมีการเมืองที่ใหม่มาหนึ่งที่มาจาก
ระบบการศึกษาใหม่

นายจีระ หงส์ลดารมภ์
อดีตนายกสภาฯมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"เอเซียวิกเป็นการจุดประเด็นให้การศึกษา
ไทย ที่อธิการบดีของจุฬาฯ กล่าวว่าจุฬาฯ เป็น
มหาวิทยาลัยอันดับหนึ่งนั้นไม่จริง คิดว่ามหา
วิทยาลัยไทยคงไม่คิดใน 1 ใน 20 อันดับแรก
จะตั้งยอมรับสภาพเพราะมหาวิทยาลัยไทยอยู่
ในระบบราชการมานาน สทศ.ควรมีบทบาทใน
การพัฒนาการศึกษาตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการ
และทบวงมหาวิทยาลัย

น.ส.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่

รองเลขาธิการ สทศ.

"ถึงเวลาแล้วที่ไทยควรมีองค์กรกลางในการ
ประเมินและควบคุมคุณภาพมหาวิทยาลัย เช่น
ที่เกาหลีมี "เกชียูที" ทำหน้าที่ประเมินและจัด
อันดับมหาวิทยาลัยทุกปี เพื่อทำให้เกิดการค
ตัว ที่เอเซียวิกระบุว่าข้อมูลมหาวิทยาลัยไม่
ครบ ทำให้แสดงให้เห็นว่าการจัดเก็บข้อมูลไม่
ดีพอ เรื่องนี้ สทศ.และทบวงฯ จะต้องช่วยกัน
และกาจัดอันดับควรดูข้อมูลแค่การวิจัยค
ไม่เช่นนั้นจะไม่เป็นธรรมกับบางแห่งเช่น
มหิดลที่ สทศ.จัดอันดับว่าเป็นมหาวิทยาลัยอัน
ดับหนึ่งของไทย"

นายแพทย์สิทธิพร จิตรมิตรภาพ

ผู้อำนวยการบดีฝ่ายกิจการวิชาการ จุฬาฯ

"ข้อมูลของเอเซียวิกส่วนใหญ่มาจากสื่อ
ต่างๆ ที่ไม่ใช่คำตอบ เช่น อันดับตั้งแต่ 44 ถึง
50 เป็นมหาวิทยาลัยที่ให้ข้อมูลไม่ครบ จึงถูก
จัดอยู่ในอันดับท้าย สำหรับไทยเวลานี้ไม่เห็น
ด้วยที่จะให้มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัย เพราะ
อยู่ระหว่างเริ่มใช้การประกันคุณภาพ มหา
วิทยาลัยที่มีข้อมูลมีองค์ประกอบต่างกันมาก และ
หากจัดอันดับอาจทำให้เกิดขัดแย้งกันเองได้

yaon@internetksc.th.com

กรุงเทพธุรกิจ, 12 กรกฎาคม 2542

พอนิตยสารนิวสวีกอ้างคำพูดของนักการทูตตะวันตกประจำ กรุงเทพฯ บอกว่าไทยได้เปรียบเพื่อนบ้านก็ตรง "เช็ชท์กับกอล์ฟ" เท่านั้น ก็เกิดอาการเดือดร้อน จะต้องชี้แจงกันเป็นการใหญ่

ข่าวบอกว่ากระทรวงต่างประเทศไทย จะเชิญผู้บริหารของนิตยสารแห่งนี้มาให้ข้อเท็จจริง เพราะ (ตามคำบอกกล่าวของคุณ อรรถพล สรสุชาติ โฆษกรัฐบาล) "เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เกินความเป็นจริง ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยเสื่อมเสียชื่อเสียง" และเสริมต่อว่า ท่านนายกรัฐมนตรีเป็นห่วงเรื่องนี้มาก

คุณปริตธา หงสกุล ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม บอกว่ายังไม่ได้อ่านบทความเรื่องนี้ (ทีหลังถ้ารัฐมนตรีคนไหนยังไม่ได้รับรายงานหรือยังไม่ได้อ่านอะไรที่เกี่ยวกับข่าว นักข่าวก็ไม่ควรจะถาม ควรขอให้ท่านได้อ่านเสียก่อนเพราะเป็นการเปลืองเนื้อที่ข่าวโดยใช่เหตุ) แต่ก็ยังอดสอ่สอ่แสดงความเห็นว่ามีปัญหาใส่ภาคนี้เป็นเรื่องทั่วโลก รัฐบาลไทยไม่ได้มีเงินนอนใจและกำลังแก้ไขปัญหานี้อยู่

ยังไม่ได้อ่านข่าวนี้แต่ท่านรัฐมนตรีช่วยก็ยังมีความเห็นว่าข่าวที่ออกมาเช่นนี้ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทย ดังนั้น ก็จะได้ทำหนังสือไปยังกระทรวงต่างประเทศ ขอให้ดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป อย่างนี้ฝรั่งชอบบอกว่าเราไม่ get

ผมจะบอกให้ก็ได้ ถ้าเรียกผู้บริหารของ Newsweek มาที่กระทรวงต่างประเทศ เราจะต้องอย่างไร? อย่าไปเสียเวลา "นักข่าว" ที่อาจจะถูกมองว่า "นักดี" เสีย เพราะจะไม่เกิดประโยชน์ภาคผลทางด้านกาณ์ภาพลักษณ์ของประเทศ

ฝรั่งนิวสวีกเขาก็จะตอบว่า บทความนั้นเป็นการวิเคราะห์ และประโยชน์

ตีกะหรีแล้วทีออฟ - รัฐบาลไทยไม่ get จริง ๆ

ที่ว่า Thailand's only "advantages are sex and golf courses" นั้น เป็นของนักการทูตตะวันตกที่ไม่ประสงค์จะออกนาม แต่ต้องการจะสะท้อนภาพที่มีหลายคนมองเห็นอยู่เกี่ยวกับไทย

ความเห็นเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องถูกต้องหรือรัฐบาลไทยต้องเห็นด้วยเพราะในบทความเดียวกัน เขาก็ไปตามความเห็นของคนในรัฐบาลไทยที่กล่าวถึงความดีความงามของประเทศไทยอยู่เหมือนกัน ถือว่าได้ดูแลการเขียนบทความ คนในรัฐบาลไทยจะดีไปเสียหมด แสดงความไม่พอใจเฉพาะส่วนที่เป็นไปในทางที่ไม่ดีเท่านั้น เขาก็คงจะไม่ถือสาหาความนัก

ยิ่งถ้าฝรั่งนิวสวีกเกิดจะเล่นตลกหรือประชดประชัน รียปากกับกระทรวงต่างประเทศว่าจะไปแก้ข่าวให้ด้วยการ "ล้อมกรอบ" แสดงการณ์เป็นพิเศษด้วยลักษณะโจ่งครึม ว่ารัฐบาลไทยเรียกตัวเขาไปแสดงความไม่พอใจในประเด็นเรื่องเช็ชท์กับกอล์ฟ ก็จะเป็นที่ตลกครื้นในหมู่คนอ่านกันเป็นการใหญ่

ภาพของความต้องการจะแก้ภาพลักษณ์ของประเทศ ก็จะกลายเป็นทำที่รื้อนร่นของการ "บ๊าย" ซึ่งก็จะเป็นการต้อย้ายภาพทางลบต่อไปอีก

ไปอ่านบทความนั้นเสียใหม่เถอะครับ มันไม่ใช่เรื่อง sex กับ golf แต่เป็นเรื่อง "ความสามารถที่จะแข่งขัน" หรือ lack of competitiveness ของไทยในทุกเรื่อง โดยเฉพาะการศึกษาและการไล่ให้ทันเรื่องเทคโนโลยี

คำว่า เช็ชท์ กับ กอล์ฟ เป็นเพียงสีลึบประกอบให้ฟังดูน่าตื่นแต่เท่านั้น แต่ประเด็นหลักคือการต้อนสติประเทศไทยว่ายังไม่ไต่พ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจ และปัญหาที่ยังค้างคาอยู่นั้นมีมากมายหลายประการเหลือเกิน ไม่ว่าจะเป็น การปรับโครงสร้างของระบบการบริหารราชการ การเปลี่ยนทัศนคติเรื่องคอร์รัปชัน การแก้เส้นสายและพรรคพวก ตลอดจนการทำให้เกิด good governance ในการบริหารบริษัทและการทำงานของข้าราชการทั้งชั้นทั้งปวง แล้วเขาก็ชี้ไปที่ประเด็นที่เป็นหัวใจของปัญหา นั่นคือ การศึกษาของไทย

ยังล้าหลัง ผู้นำทางการเมืองไม่เข้าใจความสำคัญของอินเทอร์เน็ต และไม่สนนิยกว่าประเทศอื่นในแถบเดียวกัน เขาก็ว่าล้าหน้ากันไปถึงไหนแล้ว? เราให้เห็นก็ไม่ยอมเห็น แต่ที่เขาเอามาเปรียบเปรยเป็นเครื่องเคียง กลับกลายเป็นเรื่องที่เราเอามาเป็นอารมณ์เดือดร้อนเป็นนักหนา

เขาเตือนเรา (ความจริงเรารู้อยู่กันแต่ไม่เอาจริง) ว่าไทยกำลังถูกบีบจากทั้งข้างล่างข้างบน ต้องหาจุดแข็งของตัวเองที่อยู่รอดปลอดภัย แต่เรากลับไปโกรธเขาเรื่อง "ทำให้ภาพเราเสียหาย" ข้างบนเงินกดคั้นเราเพราะแรงงานของเราถูกกว่าของเขาแล้ว เราจึงไม่สามารถหากินกับ "แรงงานถูก" เหมือนแต่ก่อน

อีกด้านหนึ่ง สิงคโปร์ ใต้หวันและเกาหลีใต้ ก็กดดันเราอย่างแรงเพราะเขาก็ว่าไปทางเทคโนโลยีอีกชิ้นหนึ่งแล้ว แต่ไทยเรายังละล้าละลึงอยู่ตรงกลาง จะไปไหนก็ไม่แน่ชัด ยืนอยู่เฉยๆ ในโลกทุกวันนี้ ก็คือ การถอยหลัง พุดกันอย่างภาษาชาวบ้าน หรือเพื่อนฝูงที่คุ้นเคย เขาก็คงจะมกกระซิบบอกกับเพื่อนคนไทยว่า

"เฮ้ย ใครๆ เขาก็ไปถึงไหนกันแล้ว เอ็งยังทำท่าอยู่ได้ไง" เราเดือดดาลเพราะคำเตือนจากเพื่อน แทนที่จะกลับบ้านไปวิเคราะห์ปัญหาตัวเอง เรากลับตอกกลับ (เหมือนกริณณูชัยทั้งหลาย) ว่า "เอ็งอย่ามายุ่ง ข้ามีของดีของข้าก็แล้วกัน เอ็งอย่าลืมนึกว่าศรีอยุธยาไม่เคยสิ้นคนดี..."

เพื่อนคนนั้นก็เลยย้อนกลับมว่า "เออจริง เอ็งเก่ง เล่นกอล์ฟตีกระหนไปเรื่อยๆ ก็จะไปเองหรือไง? ไปก่อนแล้วโว้ย..."

ทีนี้ก็นั่งโกรธกระพืดกระพืด ใจยาวยาวว่าเขาพูดอย่างนั้นทำให้เกิดความเสียหาย...ประหนึ่งว่าเราเมาขอโทษที่ทำให้เสียความรู้สึกแล้วบ้านเมืองเราจะแก้ปัญหาลึกๆ ได้อย่างนั้นแหละ

ผมว่ารัฐบาลไทยยังไม่ get จริงๆ นะครับ

ร้อยแปดวิถีทัศน์

■ ยศ สันตสมบัติ

นิตยสารนิวสวิตช์ฉบับต้นเดือนกรกฎาคม นำเอาประเทศไทยของเรามาพาดหัวเป็นข่าวใหญ่โต โดยเฉพาะเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวแล้วหรือยัง?

แม้ว่าในช่วงสองสามเดือนที่ผ่านมา ตลาดหุ้นของไทยจะเริ่มตึกตักขึ้นมาอีกวาระหนึ่ง หลังจากเจียบเหงาไปนานนับปี เงินลงทุนจากต่างชาติเริ่มหลั่งไหลกลับเข้ามาซื้อหุ้นไทย หลังจากวิกฤตค่าเงินบาทก่อให้เกิด "ใช้เอเชีย" ระบาดลุกลามไปทั่วทั้งภูมิภาคทำให้เกิดความวิตกกังวลถึงเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของไทย แม้ว่าความตึกตักของตลาดหุ้นจะฉายแววส่องเข้าให้คิดไปว่าอนาคตกำลังเริ่มสดใสขึ้น แต่คำถามเดิมที่ว่า เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวแล้วหรือยัง กลับไม่มีคำตอบชัดเจนเท่าใดนัก

รัฐบาลตอบอย่างเอียงอ้ายเล็กน้อยว่า เริ่มฟื้นแล้ว ดร.โกวิท ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวเมื่อสองวันก่อนว่า เริ่มเห็นแว่วว่าดีขึ้น

แต่นิวสวิตช์กลับบอกว่า พื้นฐานเศรษฐกิจไทย ยังไม่พร้อมจะฟื้นตัวได้อย่างมั่นคง เพราะรัฐบาลไม่ได้เตรียมความพร้อมรองรับ ทั้งด้านความสามารถในการแข่งขันและพื้นฐานทางการศึกษา ที่จะนำพาประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง

เมืองไทยมีดีที่เช็กซ์กับกอล์ฟ

หากรัฐบาลไทยยังคงไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างจริงจังและเร่งด่วน ดังเช่นระยะเวลาสองสามปีที่ผ่านมา ประเทศไทยย่อมไม่อาจเป็นไปได้อีกไปกว่า นิคมอุตสาหกรรมส่งออกที่ถูกควบคุมโดยต่างชาติ และถูกเพื่อนบ้านแซงขึ้นมาหน้าไปทีละประเทศทีละประเทศ จนเหลือเรารังเกียจได้แต่อยู่เฉยตาย

ประเทศไทยได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่น จากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ในการปรับโครงสร้างการเงินและเปิดประตูรับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างกว้างขวางขึ้น แต่เมื่อมองในระยะยาวแล้ว คำถามสำคัญกลับมีอยู่ว่า ไทยมีความพร้อมที่จะรองรับการแข่งขันในตลาดโลกได้มากน้อยเพียงใด.

หากรัฐบาลไทยยังคงไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างจริงจังและเร่งด่วน ดังเช่นระยะเวลาสองสามปีที่ผ่านมา ประเทศไทยย่อมไม่อาจเป็นไปได้อีกไปกว่า นิคมอุตสาหกรรม

ส่งออกที่ถูกควบคุมโดยต่างชาติ และถูกเพื่อนบ้านแซงขึ้นมาหน้าไปทีละประเทศทีละประเทศ จนเหลือเรารังเกียจได้แต่อยู่เฉยตาย

ไทยจะถูกกดดันจากจีน (และเวียดนาม) ที่มีแรงงานและต้นทุนการผลิตต่ำกว่า และในขณะเดียวกันก็จะถูกบีบคั้นจากสิงคโปร์ ไต้หวัน และเกาหลี ซึ่งมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีการผลิตสูงกว่า

โดนบีบทั้งขึ้นทั้งลง ว่างั้นเถอะ ส่วนพื้นฐานทางด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นความเข้มแข็งของระบบและสถาบันการเงิน ความพร้อมของภาคการผลิิตและพื้นฐานทางด้าน

เทคโนโลยี ความโปร่งใสของภาครัฐ ทั้งในด้านของระบบกฎหมาย นโยบาย และระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสร้างเสริมงานวิจัยและพัฒนาบนฐานของการสร้างองค์ความรู้และระบบการศึกษาที่สามารถยืนอยู่บนลำแข้งของเราเอง พื้นฐานเหล่านี้เรามีความได้เปรียบเสียเปรียบเพื่อนบ้านและคู่ค้าของเราไม่น้อยแค่นั้นเพียงใด

นิวสวิตช์ไม่ตอบตรงๆ เขาเพียงสะกิดเบาๆ บอกว่า เราดีกว่าคนอื่นตรงเรื่องกอล์ฟ กับเช็กซ์เท่านั้น

อ่านนิวสวิตช์ฉบับนี้แล้วก็ต้องส่ายยิ้มกับตัวเอง และขอมรับว่าที่เขาพูดมานั้น ส่วนแล้วแต่เป็นประเด็นที่น่าฟังและน่าจะรับเอาไปขบคิดต่อเป็น

อย่างอื่น

ตลอดสองปีที่ผ่านมา นอกจากนั่งกินกาแฟลาชามแล้วขามแล้ว และคล่าหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจในความมืดบอดของมิถุนายนที่แล้ว สังคมไทยได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากบทเรียนของการล้มละลายทางเศรษฐกิจในครั้งนั้น?

หรือเราไม่รู้สึกสะทกสะท้านกับการสร้างหนี้ให้ลูกหลานชาติใช้กันไปอีกนับชั่วอายุคน?

เมื่อปราบดาภิเษกคุณสวาทการณ์ทางการเมือง หรือการปรับคณะรัฐมนตรีในช่วงนี้ ก็มองเห็นแต่ภาพ

เก่าๆ ของการต่อรองผลประโยชน์ และการทวงบุญคุณในระบบอุปถัมภ์แบบเก่า แต่ไม่เคยเห็นภาพการคัดสรรบุคคลที่มีคุณภาพและวิสัยทัศน์ เข้ามาดำรงตำแหน่งเสนาบดีเพื่อทำงานให้กับบ้านเมือง

กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งน่าจะเป็นกระทรวงที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งขาดในการปูพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ กลับถดถอยถอยไป ด้วยบรรยากาศของการสลับตำแหน่งรัฐมนตรีไม่แตกต่างไปจากการเล่นเก้าอี้ดนตรี

นักการเมืองที่กำลังจะเข้ามาดำรงตำแหน่งในกระทรวงเหล่านี้ มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา และงานวิจัยเพื่อรองรับอนาคตของประเทศไทยอย่างไร?

สังคมไทยอยู่ตรงไหน? เรากำลังจะไปไหน? ที่ผ่านมามีทิศทางการพัฒนาประเทศถูกต้องเหมาะสมดีอยู่แล้วหรืออย่างไร? ปัญหาคืออะไร? เราจะปรับเปลี่ยนทิศทางและแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร? เรามีจุดอ่อนจุดแข็งตรงไหนบ้าง? ฐานทรัพยากรสำคัญของเราคืออะไร? เราจะกำหนดบทบาทและศักยภาพของเราในประชาคมโลกต่อไปอย่างไร?

หากสังคมไทยจะคุยกันอย่างจริงจังในเรื่องเหล่านี้บ้างก็อาจจะได้อานิสงส์บุญญาภพไปว่าความโกรธแค้นหรือเขินอายเมื่อมีฝรั่งเขาเอาความจริงมาวิพากษ์วิจารณ์ให้เราทรมันรับฟัง

กรุงเทพธุรกิจ, 12 กรกฎาคม 2542
จุดประกายปริทัศน์

บทวิเคราะห์ของ "นิวสวีก" ฉบับวันที่ 12 ก.ค. ซึ่งได้วิพากษ์วิจารณ์การเศรษฐกิจและสังคมของไทยที่หันเหออกไปทั่วโลกว่า นอกเหนือจากความเป็นต้นแบบแห่ง "เช็ทซ์และนามกอสต์" แล้ว ก็แทบจะมองไม่เห็นสิ่งรุดโรจทางเศรษฐกิจและพัฒนาการอื่นใดได้อีก

บทวิเคราะห์ดังกล่าวปลุกเร้ากระแสความหวาดกลัวในภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ถูกข่มขู่มาโดยไปต่างขุนนางในช่วงสี่ปีที่ผ่านมา "กินเศษซาก" จึงได้หยิบยกเอาเนื้อหาของบทวิเคราะห์อันอื้อฉาวนี้ลงมาเป็นข้อสังเกตเพื่อให้เห็นว่า ได้ร่วมเล่นละครและพิจารณา ดังนี้...

ท่ามกลางภาวะที่เงินบาทแข็งไหลเข้าประเทศ ไทยจะสามารถหนีพ้นจากสภาพการเป็นแหล่งต้นทุนการผลิตที่ต่ำ และเป็นส่วนหนึ่งของโลกเทคโนโลยีระดับสูงได้หรือไม่

● ชูจุดแข็งไทย "เช็ทซ์กับกอสต์"

แม้ปีอยู่ในแผนภาพที่สื่อออกมาดูน่าทึ่งจากกลยุทธ์ทางทิศตะวันออกประมาณ 70 กม. เป็นโฆษณาของเมืองอุตสาหกรรมใหม่ "ฮือฮา เทคโนโลยี" ของชาย ติโคร ไคกรการดังกล่าวเป็นเหมือนภาพวาดที่หายไปหรืออยู่ที่การล้มเหลวของระบบสถาบันการเงินของไทยในช่วงปลายปี 1997

โครงการดังกล่าวมีลักษณะที่เน้นสร้างโรงงานผลิตชิปคอมพิวเตอร์ ที่บ้านเมืองของรัฐฯ ของชาย ติโคร ซึ่งในที่สุดคือพันโครงการเพราะมีข้อหาโมฆะ วิกฤติครั้งนี้มีผลกับที่ชะงักงันของเศรษฐกิจส่วนนี้ถึงหกเดือนกว่า ภายใต้อิทธิพลของ ติโคร ไคกรการ นักธุรกิจของชาย ติโคร ให้คำปรึกษา

2 ปีต่อมาจึงมีการปฏิวัติมาทศวรรษที่ ส่งผลให้เทคโนโลยีไวโรจน์และเชิงขนาดไปทั่วประเทศในภูมิภาค ขณะนี้ในกรุงเทพฯ โลกกลับสู่ประเทศไทยอีกครั้ง ขณะที่บรรดานักลงทุนต่างรายล้อมกันว่า จะทำอะไรต่อไปในฐานะนักคิดที่บริหารภายใต้เหตุการณ์เช่นนี้ นาย ติโคร ไคกรการ และ การดำเนินงานที่พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ได้ไม่ถนัด อย่างไรก็ตาม การแก้ไขกระบวนการดังกล่าวไม่ใช่เรื่องง่ายและต้องใช้เวลา

จากการที่ประเทศอยู่ในภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยมาเป็นเวลานาน ทำให้ไทยสูญเสียประสิทธิภาพในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญ ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถแข่งขันกับกลุ่มตัวให้ ซึ่งนำมาซึ่งปัญหาของนักคิดที่บริหารภายใต้ เหตุการณ์ต่างชาตินานหนึ่งถึงกับกล่าวว่าคุณจะแข่งขันของไทยอยู่ 2 อย่าง เช็ทซ์ และกอสต์

บรรดาเมืองอุตสาหกรรมที่ประสงค์จะเข้ามาลงทุนในไทยอาจไม่ได้รับผลตอบแทนที่ดีสักเท่าไร และยิ่งกว่าการขอค่าจ้างในบาททำให้ต้นทุนการประกอบกิจการลดลงและกระทบถึงการจ้างงานของประเทศในโอกาสโลก แต่แน่นอนได้คืออุปสรรค ไทยจึงเป็นประเทศที่มีแรงงานราคาถูก นำร่องได้ก็ และแน่นอน

กอสต์ซึ่งได้รับการประเมินอย่างเหมาะสม และไม่มีเรี่ยวแรงพัฒนาประเทศได้ทันจุดดังกล่าวไปเสีย หลายปีที่ผ่านมาไทยได้จ้องเป็นนักคิดที่คิดค้นของบรรดา นักเศรษฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ เพราะไทยปฏิเสธที่จะดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรม (the planned industrial development model) ซึ่งเป็นประเทศอย่างได้เห็น เกาหลีใต้ ใช้เป็นเกณฑ์ในการดำเนินงานของเศรษฐกิจไทยที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านรายได้อีก ในระยะเวลาไทยจะสามารถหนีตัวได้จึงหวังว่าไม่จำเป็นต้องคำนึงถึง

● เตือนไทยหุ่นเชิดต่างชาติ

ปัญหาประเทศไทยก็คือ หากรัฐบาลไม่พัฒนาประสิทธิภาพในการแข่งขันของประเทศแล้ว ประเทศไทยจะไม่ต่างจากการเป็นจุดอุตสาหกรรมส่งออกของภาคอุตสาหกรรมต่างชาติ และถ้าถึงประเทศที่อื่นในที่สุด เมื่อมองคำว่าประเทศไทย คำไปจะไม่ใคร่มีนิยามประเทศที่มีเศรษฐกิจเติบโตโดยมีภาคผลิต ที่จะสะท้อนให้เห็นภาพของประเทศที่เป็นที่พึ่งของสถานที่ที่มีชื่อเสียงหรือ เช็ทซ์กับกอสต์อย่างแท้จริง

ไทยกำลังถูกบีบจากประเทศที่มีจุดแข็งด้านราคาอันต่ำและผลิตสินค้าที่แข่งขันได้ใน ขณะเดียวกันก็ถูกบีบจากประเทศที่มีจุดแข็งด้านเทคโนโลยี เกาหลีใต้และไต้หวัน ซึ่งเป็นประเทศผลิตสินค้าโลก คุณภาพสูง ราวกับ มีขนาดมหึมาที่ รวดลัน ได้กล่าวไว้ว่า ไทยกำลัง

KASHMIR: WILL PAKISTAN BACK DOWN? Newsweek

บริษัทเกรทไทย สลัด พบว่าบริษัทกำลังจะล้มด้วยปริมาณเงินที่ขยับผ่านจากหลายล้านดอลลาร์ : สวัสดิ์ เฮอร์วอร์ เจ้าของบริษัทได้บอกกับสื่อเพียงความถูกต้องของตัวเลข ด้วยประวัติของอดีต : ถูกหนีไปประเทศคือ "ไม่จ่าย ไม่หนี ไม่เอา"

กลยุทธ์ในการหนีหนี้เป็นสิ่งที่มองได้ทั้งด้านความยุ่งยากในการแก้ปัญหา บรรดาคนๆ ว่าเขาจะตั้งเป้าหากภายในไตรมาสแรกของปีนี้จะมีผลอย่างไรใหม่ ผลที่ตามมาคือบรรดาผู้ ที่เคยขายไม่ครบถ้วนบริษัท หนีที่ไม่เอาไปก็ขายได้หรือยังกับหนี้ที่ยังคงเหลืออยู่ ประมาณ 50

● ลูกหนีกร้างเต็มเมือง

โครงการของบริษัทไทยอุตสาหกรรมปิโตรเคมีหรือทีพีโอ เป็นกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นความล้มเหลวของรัฐบาลในการชำระหนี้สิน ในปี 2540 กลุ่มบริษัททีพีโอได้ลงทุนสร้างโรงงานนี้ ภายใต้อิทธิพลของรัฐบาลไทยที่สนับสนุน หนี้สินของทีพีโอ มีมูลค่ารวม 4.5 พันล้านดอลลาร์ มีจำนวน 148 ราย รวมมูลค่าหนี้สินที่ปล่อยกู้ที่ 100 ล้านดอลลาร์ ปล่อยให้บริษัท ผู้ถือหุ้นมีเพียง 10 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าหุ้นที่ออกแล้ว หรือการต่อรองในบรรดาเจ้าหนี้ และให้ การออกกฎหมายในฐานะที่เป็นหนึ่งในภาคีสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายฉบับและสถานะของกฎ ระเบียบการปฏิบัติการอย่างกว้างขวาง (แบบผ่านกฤษฎีกา) ไม่ให้ถูกตีฟ้องโดยผู้ถือหุ้น 250 ออกไปเพื่อตัดบัญชีหนี้มูลค่า 450 ล้านดอลลาร์ มีผลการชำระหนี้ที่ออกอีก 8 ปี ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทีพีโอจะเป็นตัวอย่างของการประนีประนอมหนี้ที่ความอยู่รอดของ รัฐบาลแห่งชาติหลายพันแห่งทั่วประเทศ สร้างความปั่นป่วนในระดับสากล

นิตยสาร ล่าว่า กรรมการผู้จัดการ ธนาคารไทยไทย เจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุดในขณะของประ คณ์ว่า รัฐบาลที่ทุกวันนี้ยกเลิกการชำระหนี้สิน หนี้สินของบริษัทที่ซื้อต่อที่นั่นที่ซึ่งถูกล้ม ภาระหนี้ วิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดอุปสรรคในวัฒนธรรมไทย ผู้ประ การส่วนใหญ่ผู้ถือหุ้น จะไม่มีการจ่ายหนี้กับธนาคารในต่างประเทศ "ลูกหนีที่ผิดชำระหนี้ไทย หมายถึงเด็กหนีตู่ (hair cut)"

การฟ้องคดีปิดตัวของโรงงานอุตสาหกรรมและการขาดแผนกที่ล้มเหลวของรัฐบาล ไทย วิกฤตการณ์ด้านเงินยูโรในยุโรปนอกกรุงทก และไม่ยอมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต รัฐบาลไทยเมื่อครั้งระบอบเก่าที่ถึงสองปีงบประมาณกว่า 8,000 คน มีวงจ่างประมาณ 2 เท่าต่อหัวต่อวัน รัฐบาลที่ปัจจุบันไม่ได้และไม่มีปฏิรูปปัญหาดังกล่าว ในระดับที่ หนึ่งคือที่เกี่ยวกับหนี้สินด้านรายได้โดยที่แบงก์ชาติฯ ดังข้างบนเหล่านี้ซึ่งลดลงหรือลดลง เกือบครึ่งปี เป็นส่วนที่ร่วมคิดจุดวิกฤตที่เข้าส่วนใหญ่ในคนส่วนใหญ่ เกาหลีใต้ เช่นเดียวกับ ญี่ปุ่นแล้วให้พิจารณา

● การศึกษาถ้ำหลังย้อนบ้าน

การลงทุนในด้านของการฝึกอบรม เทคโนโลยีของไทยมีไม่เพียงพอ ผลการที่ ล่าพูดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการผลิตสาร คณิตศาสตร์ในไทย ซึ่งทางการศึกษา University of California ที่เมือง :

diego รายงานว่า อุตสาหกรรมผลิตถ้ำในไทยอ่อนแออย่างเห็นได้ ทรัพยากรที่ใหม่ในการผลิตถ้ำคือคือคือคือ ภายใต้อิทธิพลของบ งบรัฐฯ "เช็ทซ์" เป็นกิจการเมื่อปี 1998 ที่เข้ามา ซึ่งอยู่ในนิวยอร์กภายใต้ความนิยมที่ หนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นวิศวกรต่างชาติที่อพยพ (เปรียบเทียบกับประเทศอย่างสิงคโปร์และบราซิล ประเทศเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำและมีการบริการสาธารณะที่ต่ำทำให้ได้ที่มีฝีมือหรือการศึกษา) รัฐบาลกลางที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาอิสระที่ผู้ว่าราชการมาว่ามีการที่ศึกษา กับการผลิตของเทคโนโลยีอนาคต

ตั้งแต่ช่วงกลางปี 1997 เป็นต้นมา เงินทุนต่างชาติที่เข้ามาซื้อกิจการของ บริษัทขนาดเส้น 7 พันล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนใหญ่ใช้ซื้อหรือจ้างซื้อกิจการเก่า 1 จะเป็นบริษัทที่อ่อนแอหรือ บริษัทที่อ่อนแอที่ขาดทุน การเข้ามาลงทุนของต่างชาติไม่ เร่งนี้ อาจก่อให้เกิดกระแสต่อต้านการรุกรานจากต่างประเทศ หากผลออกมาที่ตกลง ไร้ไม่เพียงพอ ไทยหวังว่ารัฐบาลลงทุนต่างชาติจะช่วยไปปรับประสิทธิภาพของประเทศให้ หนึ่งกลุ่มเหล่านี้อาจไม่ได้ศึกษาที่ช่วยออกนอกในไทยได้ แต่มาตรงข้ามเช่น (ซึ่ง ศึกษานวัตกรรมในรูปแบบของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้สามารถผลิตสินค้า (high show) ไร้ข้อดี ในกลยุทธ์ด้าน ผู้บริหารของอีพีแอลกล่าวไว้ว่า บริษัทกำลังพยายาม เป็นตัวอีกครั้ง และหวังว่าจะนำหุ้นจากตลาดหุ้นขนาดกลางที่โตได้ใน 3 ปี ซึ่งจะช่วย

บทวิเคราะห์ที่ฉาว "นิวสวีก"

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ/สังคมไทยสมัยโลกาภิวัตน์

เมืองอุตสาหกรรมที่ 2 มีวิวัฒนาการการไทยที่ซึ่งจีนมีแนวโน้มเป็นคู่แข่งที่เด่นชัดไปกับการแข่งขัน ทำให้ การลงทุนด้านศึกษา ซึ่งมีปริมาณสูงเป็นอันดับที่สามของโลกภายใต้วิสัยทัศน์ที่มองอย่างลึกซึ้ง ประเทศไทยไม่มีการสนับสนุนการศึกษาระดับกลางและระดับสูง การบริการของรัฐที่ต่ำ ทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรงต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งได้รับการศึกษา เฉพาะโรงเรียนของรัฐของประเทศ ทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรงต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย

● ชาวเส้นกรากถือไทยสุดฟุ้งเฟ้อ

นักธุรกิจไทยที่นำเงินมาลงทุนในต่างประเทศที่ซึ่งไม่ได้อยู่ในฐานการเป็นหนี้ จึงต้องประสบ กับการแข่งขันที่ดุเดือดในต่างประเทศ และถูกขูดรีดโดยภาษีเงินได้สูงในต่างประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีการ การการเงินที่เข้มงวดกว่าด้านอื่นที่มีประเทศอย่างสิงคโปร์ หนี้สินโดยความอยู่ดีกินดีการร่ำรวยที่ดูหรูหราก็มีให้เห็น รัฐบาลไทยได้มีมติให้จากทุกปีมีเงินอุดหนุนด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นการช่วยเหลือ หนึ่งไปว่าความไม่เพียงพอ มีการตั้งธุรกิจที่มุ่งเน้นด้านการศึกษา อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยยังคงไม่ ให้ความสำคัญกับโรงเรียนที่ด้อยโอกาส การตั้งโรงเรียนที่ด้อยโอกาสที่โรงเรียนที่ด้อยโอกาส ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศและลดช่องว่างที่ดูใหญ่ในระหว่างกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาส ซึ่งกล่าวกันว่า "กรรมการ หนึ่งของระบบโรงเรียน ระดับกลางและระดับสูงที่มหาวิทยาลัย"

อย่าอายความจริง

การที่ “นิวสวีท” นิตยสารระดับโลกวิจารณ์ประเทศไทย มีดีอยู่เพียง ๒ อย่างคือ กอธท์กับเซ็กซ์ จากการตีความรายละเอียดที่สื่อมวลชนแปลข้อความทั้งหมดเป็นภาษาไทย ใครจะรู้สึกเจ็บแค้นหรือไม่พอใจการวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนต่างชาติฉบับนี้ก็ว่ากันไป ในส่วนของผมน่าจะชอบคุณที่กล้าเปิดเผยความจริงบ้านเราของชาวต่างชาติ เพื่อให้บรรดาผู้รับผิดชอบทั้งหลายได้หันมาสนใจแก้ไขปัญหาวางอย่างจริงจัง ส่วนใครจะ “หน้าบวม” ตอบโต้ให้นิตยสารฉบับนี้วิพากษ์วิจารณ์ในส่วนดี ๆ บ้าง เป็นสิทธิอันชอบธรรมที่จะกระทำได้ แต่จะให้นิตยสารต่างประเทศตีตามความต้องการแบบ “หนูในอ่าว” อย่างที่เคยทำกับสื่อมวลชนในประเทศไทยได้อย่างง่ายดายนั้น ขอให้ทำใจไว้ล่วงหน้าด้วย เนื่องจากสิ่งที่ “นิวสวีท” ยกย่องในความสำเร็จของประเทศไทยนั้น ล้วนยอมรับอย่าไปอายความจริง ในเมื่อคนไทยมากมายไม่ได้ตาบอดหูหนวก “สัมผัส” ได้กับคำวิพากษ์วิจารณ์นี้จริงหรือไม่?

ทุกวันนี้แหล่งบันเทิงเจริญที่คาบเกี่ยวกับเรื่องเซ็กซ์แพร่ระบาดไปทั่ว แม้กระทั่งในอำเภอหรือตำบลที่ห่างไกลจากตัวจังหวัด แหล่งบันเทิงราดงอกย่งไปตั้งหลักปักฐานหากินได้อย่างสบาย ยิ่งในกรุงเทพฯ เมืองหัวมร พอได้เวลาค่ำมืด แสงสีจากแหล่งบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ปรากฏตัวแหวกพร่าไปทุกแห่งหนในเขตเมืองหลวง ทุกวันนี้ในย่านชานเมืองติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงก็ฉายคืนด้วยแหล่งบันเทิงเจริญ ย้อนหลังไป

ไม่กี่ปี “ย่านอเวนิว” ถึงกับเลิกถนนพระราม ๑ เป็นแหล่งแรก “ย่านอเวนิว” วัลลอนด้านความยิ่งใหญ่ทันสมัยที่ใคร ๆ อยากไปลอง ถึงวันนี้มี “อเวนิว ๒” และ “อเวนิว ๓” ที่ใหม่กว่าน่าลองยิ่งกว่า ในอนาคตคงมีย่านที่ ๔-๕ ไปเรื่อย ๆ ไม่มีสิ้นสุด ลูกค้าที่ล้าสมัยของย่าน อเวจี...เฮียไม่ใช่...ย่านอเวนิว ไม่พ้นเขารชนของชาติทั้งชายและหญิง ส่วนใครจะหาเงินมาเที่ยวเตร่ได้อย่างไร? เป็นปัญหาที่น่าคิดสำหรับครอบครัวที่ไม่ค่อยมีอันจะกินทั้งหลาย

ในขณะที่แหล่งบันเทิงแบบ “ครบวงจร” ที่ยุคหลังขึ้นมาใหม่ แน่นนอนอยู่แล้วเจ้าของธุรกิจต้องทำให้อิ่งใหญ่กว่าที่มีอยู่ก่อนแล้ว เพื่อดึงดูดลูกค้าจากแหล่งบันเทิงเก่า ๆ ให้มาสู่ความทันสมัยที่ยิ่งใหญ่หรูหรากว่า ธุรกิจการค้าก็ต้องมุ่งหวังผลกำไรจากทุนที่ทุ่มลงไป จึงเป็นเรื่องปกติในวงการค้าทุกระดับ ขอให้สังเกต “โรมนวด” หรือสถานอาบอบนวดที่เป็นน้องใหม่ในวงการนี้ แต่ละแห่งก่อสร้างใหญ่โตมโหฬาร มีสิ่งอำนวยความสะดวกและความบันเทิงอย่างเหลือเฟือ ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาแห่งใหม่กว่าจะยุคใหม่ออกมาได้แต่ละแห่งแทบนับได้ ผมเองแปลกใจรูมาอย่างงู ๆ ปลา ๆ ว่า โบนัสยุค “โรมนวด” นั้นไม่มีการออกโบนัสมานานแล้ว นัยว่าคงแต่สมัย “จอมพลสฤษดิ์” ๓๐-๔๐ ปีมาแล้ว แต่ที่เบิกกันนุหุหุเพราะ “สามโบนัสยุคเก่า” ไม่รู้เคยมีหน่วยงานไหนตรวจสอบบ้างหรือเปล่า? ทำไม โบนัสยุคเดิมจึงมีมากมายให้สามกันไม่รู้อีกหมดเสียที?

ส่วนเรื่อง สนามกอล์ฟ ขอยกประโยชน์ให้เจ้าของกิจการไป สาเหตุเพราะไม่ถอยร่ายละเอียด ไม่รู้เล่นกันอย่างไร? อาศัยดูข่าวกีฬาทางโทรทัศน์เห็นสนามกอล์ฟโน้ดแต่ละแห่งทั่วโลก ล้วนแต่มีขนาดกว้างใหญ่ทั่วทิศสวยงามสนามหญ้าเนียนอนหรือแม้แต่ การบำรุงรักษาต้องไม่ใช่เรื่องธรรมดา ๆ ตามกอล์ฟที่บ้านเรามีมากแค่ไหน? ที่จังหวัดใด? ได้มาตรฐานหรือไม่? ของรับสารภาพไม่รู้รายละเอียด ส่วนการเล่นกอล์ฟทั่วโลกยอมรับเป็นกีฬา

ประเภทหนึ่ง อ้อ...อีกอย่าง ลูกชาวกอล์ฟทางโทรทัศน์คือขึ้นตัวเลขเงินรางวัลสำหรับผู้ชนะเลิศและรอง รู้ดีว่ามีรางวัลอยู่ในระดับแนวหน้าของกีฬาต่าง ๆ ที่เดียว สนามกอล์ฟที่ผสมสนใจมากที่สุดคือ สนามกอล์ฟรถไฟ ที่กว่า กทม. จะเข้าครอบครองได้เล่นเอาเหนื่อยไปหลายรอบ เห็นข่าว ไอทีวี มีการจัดให้นักเรียนมาออกค่ายมาดูนกมาพักผ่อนกันก็เข้าทำดี

“นิวสวีท” วิพากษ์วิจารณ์ประเทศไทยอีกหลายประเด็น อาทิ ความฟุ้งเฟ้อของนักธุรกิจการค้าผู้ร่ำรวยที่ทำงานจนเกินไป ผมขอวิจารณ์เพิ่มเติมมันก็น่าทำเพราะทำธุรกิจขาดทุนวินาศสันตะโร รัฐบาลยังต้องช่วยโอบอุ้มให้เป็น “หนีเสีย” ไม่รู้จักแสนล้านบาทเข้าไปแล้ว แทนที่จะสอบสวนเอาความคิดที่ปล่อยินเชื่อไม่รอบคอบรัดกุม ส่วนเรื่องการศึกษา “นิวสวีท” บอกว่าในอนาคตประเทศไทยจะล่าหลังกว่าชาติเพื่อนบ้านรอบ ๆ ตัวเรา ผมก็ว่ามีส่วนจริงเพราะการ “โยนทรานซ์” ระบบใหม่เมื่อปีที่แล้วที่เริ่มเป็นปีแรกก็ผิดพลาดจนวายไปหมด แต่ผู้มีอำนาจหน้าที่ทุกส่วนทุกคนไม่มีความคิดไม่รู้อะไรจะตลกรอดฝั่งหรือเปล่า? เพราะเห็นเจียบ ๆ กันไป พอใกล้ถึงวาระก็วิ่งกันผ่านคล้ายตัวอะไรดูน้ำร้อน ผมมีอีกเรื่อง “นิวสวีท” น่าจะวิเคราะห์การทำงานของนักการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลบ้าง สักคำก่อนมีข่าวเรื่องบรรพบุรุษจะขอเพิ่มน้ำหนักบรรพบุรุษ ทางกระทรวงคมนาคมไม่ยื่นขอมในตอนนี้ แดมกำหนดคนโยบายจะให้มีด้านซึ่งน้ำหนักทั่วประเทศ ที่ให้คุณเข้มบรรพบุรุษที่ฝ่าฝืนบรรพบุรุษน้ำหนักเกิน ท่านจะอ้างบริษัที่ปรึกษามาสำรวจควรวัดด้านซึ่งน้ำหนักที่หนักบ้าง? คนรู้จักพูดกับการใช้เงินงบประมาณสำหรับส่วนนี้จริง ๆ อาม กรมทางหลวง กับ ตำรวจทางหลวง ก็จะได้ข้อสรุปที่ถูกต้องตรงความจริง แล้วต้องไปอ้างบริษัที่ปรึกษาเสียเงินเป็นล้าน ๆ ทำไม? เรื่องไม่เป็นเรื่องแค่นี้

หรือไม่ใช่เงินพ่อแม่ท่าน?

กรุง ลีพระยา

กระจอก กระจอก 8 หน้า

อย่าให้ความเท็จลอยนวล

คำถามหนึ่งที่ยังเป็นสุภาษิตหรือคติสอนใจสำหรับมนุษย์ที่เหม็นแสบมากก็คือ "คุณอาจหลอกคนบางคนในบางเวลาได้...แต่คุณจะไม่สามารถหลอกคนทั้งโลกได้ตลอดเวลาหรอก" ตราม่าที่ความจริงยังคงเป็นสิ่งเดียวที่เป็นทางออกของการแก้ปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้น

นี่ถ้ายังมีปฏิเสธไม่ยอมรับความจริงที่ต้องแบกรับเท่าไร "เรา" ซึ่งในที่นี้หมายถึงประเทศไทย ก็ยิ่งจะถูกเข้านายมากขึ้น ไม่ใช่แต่เพียงจะแก้ปัญหาที่มีอยู่ไม่ได้เท่านั้น

ที่สำคัญ เวลาที่ไม่ใช่แต่เพียงบทวิจารณ์ของ "นิตยสารนิวสวีท" เท่านั้น ที่ทำที่สุดความผิดพลาดของไทยในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะนโยบายการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

แต่ก่อนหน้าทีนิวสวีทจะทำนายประเทศไทยด้วยการเผยแพร่บทวิพากษ์วิจารณ์รุนแรงและอื้อฉาวที่ว่า "เราไม่จำเป็นต้องซัดซังกับคอรัปชั่นเท่านั้น" ออกมา บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางเศรษฐกิจและการลงทุนอย่าง "มูดีส์" ได้ออกประกาศเป็นสัญญาณเตือนมาแล้วในช่วงเวลาที่ไม่ว่าห่างจากกันสัก

กว่าสุด ลมก็กระโชกโชกไม่ไปตรวจเสมอมาทางการทั้งทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ และทิศทางแนวโน้มเศรษฐกิจโลกอย่าง "เวสต์ อีโคโนมิค ฟอรัม" ซึ่งตั้งอยู่ในสวีตเซอร์แลนด์ สรุปรายงานการเปรียบเทียบดัชนีศักยภาพการแข่งขันทะเยอโตของจากอันดับที่ 21 ในปีที่แล้ว ร่วงไปอยู่อันดับที่ 30 ด้วยมุมมองและเหตุผลที่ออกจะสอดคล้องกันกับความเห็นของมูดีส์และบทวิจารณ์ของนิวสวีท

เวสต์ อีโคโนมิค ฟอรัม ชี้ว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างภาคการผลิตซึ่งเป็นจุดอ่อนแอมอมนของมาเร่ร่อนออก โดยเฉพาะการขยายขนาดสร้างสินค้าที่มีข้อของตัวเองในตลาดโลก ขณะเดียวกันก็มุ่งเสริมภาคธุรกิจไทยที่ติดมေးใจให้ได้ดีคือ การคอร์ปชั่น และให้โอกาสทางการศึกษาต่อประชาชนเพิ่มขึ้น

ประสึ้นบนันท์ที่องค์กรเหล่านี้ให้ความสำคัญสูงต่อปัจจัยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของไทย อยู่ที่ว่าอย่างไรก็ตามธุรกิจเอกชนในประเทศแข็งแกร่งพอจะเดินไปถึงจุดที่แข่งขันกับเขาได้

ความแข็งแกร่งที่ว่านี้ ให้พิจารณาถึงการรวมเอาปัจจัยสำคัญๆทุกปัจจัยเข้าหากัน ซึ่งนั่นย่อมหนีไม่พ้นปัจจัยด้านการเงินซึ่งเป็นตัวปัญหาใหญ่ และเป็นต้นเหตุให้อันตัมเกร็ดจิตความน่าเชื่อถือ รวมถึงความได้เปรียบในการแข่งขันของไทยบอyleft หลังเข้าคลองลงตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็ความอยู่ดีกินดี ความน่าลงทุน และแนวโน้มการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ

ว่าแต่ว่า รายงานเหล่านี้ดูเหมือนจะตรงกันข้ามกับสิ่งที่พวกเราได้อินได้ไฟงจากรัฐบาลตลอด โดยเฉพาะการไม่แก้ทางเศรษฐกิจ และสัญญาณที่จะไม่มีการปิดแบงก์หรือไปแทนช้อกต่อไป แต่แล้วตบตาความเลวทรามซึ่งชื่อเวลาอีก 1 ปี เกือบจะหลอกคนสำเร็จว่า การปฏิรูประบบสถาบันการเงินของไทยประสบความสำเร็จแล้ว ก็กลับต้องปิดฉากลงอีก

ถึงวันนี้จะมีคนออกมาการันตีอีกคร้ังว่า จะไม่มีการเข้าควบคุมหรือปิดแบงก์ใดอีกแล้วก็ตาม แต่ใครจะเชื่อ ถ้าวันนี้ยังไม่หยุดความจริง และคนไทยส่วนใหญ่ยังปล่อยให้ให้ความเท็จลอยนวลต่อไป.

แวนทิพย์

นิวสวีค

นิตยสารรายสัปดาห์ นิวสวีค เป็นหนังสือที่ใหญ่โตเล่มหนึ่ง ของ อเมริกา รัฐบาลของกูดชวอนที่กำลังบริหารประเทศ อยู่วันนี้ก็มีกิวราใหญ่โต

ความใหญ่โตของหนังสือพิมพ์กับ ความใหญ่โตของนักการเมือง มักอยู่ในโลก เดียวกันไม่ค่อยได้

นักการเมืองที่พูดมานี้ ไม่ได้ เหมายความเฉพาะนักการเมืองของประชา- จิโปคย์ แต่เป็นนักการเมืองทั่วโลก ใหญ่โต เหมือนกันหมด

วันไหนแจ่มใส วันนั้นแดดออกก็ บอกว่า อากาศวันนี้เย็นสบายดี

วันไหนเย็นค่ำ วันนั้น อากาศปิด ทั้งวันทั้ง ๆ ที่เป็น วัน Sunny day พระ อาทิตย์สว่างไปทั่ว

ดีไม่ดี ห้ามหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น เข้าประเทศ หรือว่า ถ้าห้ามเข้าประเทศไม่ได้ ขกห้ามแค่เข้ามาในถิ่นเดียวรัฐบาล ก็ยังดี

เมื่อไม่นานมานี้ ประเทศไทยได้รับ เกียรติจาก นิวสวีค พาดหัวใหญ่โตบนหน้า ปก ถ้าคิดเป็นเงินแข่งความก็หลายสตางค์อยู่ แดงยังเขียนไว้อีกมากมายหลายหน้าในเล่ม เดียวกัน

แต่จะขึ้นปกหรือว่าเรื่องด้อยค่าไว้ ในเล่มยังง สรุปความออกมาแล้ว นิวสวีค บอกว่า Thailand เห็นที่จะเหลือของดีไว้ 2 อย่างคือ Sex and Golf

รัฐบาลกูดชวอนไม่พอใจ รัฐมนตรี สุรินทร์ที่อยู่แฉงานการต่างประเทศออกมาพูด ว่า นิวสวีค เปลี่ยนท่าสะกดใหม่แล้ว จากคำ ว่า Newsweek เป็น News Weak

นิวสวีค รู้เหมือนกันว่ารัฐบาลไทย ยัวะ แต่ทำได้ก็แค่แสดงความเสียใจที่ทำได้ เกิดความรู้สึกที่ไม่ดี

โดยไม้ออมรับว่า ไร้ที่เขียนไปนั้น มันมีความจริงหรือไม้อคิด

ผมบอกแล้วว่า นิวสวีค เป็น หนังสือพิมพ์ของอเมริกา นิวสวีค ไม่เพียง แค่จะรายงานเฉพาะเมืองไทย เมืองอื่น ที่ไหนก็ทำ

สักประมาณ สามสิบกว่าปีมาแล้ว นิวสวีคเคยตีพิมพ์งานตีพิมพ์ตีพิมพ์ตีพิมพ์ ตกลงกับโลกนี้เชีย

ก็อาจจะเป็นเพราะเป็นเคียดเป็นร้อนเรื่อง ความบาดหมางระหว่าง อินโดกับมลายู

นิวสวีคถามท่านซุกราร์โนว่า นโยบายที่อเมริกาที่มีต่ออินโดเระ มีอะไร ผิดพลาดบ้างไหม ?

ท่านซุกราร์โน ก็บอกว่า อย่ายุดว่า เป็นนโยบายของรัฐเลย ความจริงเป็นเรื่อง ของสมาชิกสภาสูงของอเมริกา ตั้งใจจะงัด ไม้เท้าช่วยเหลืออินโด

หรือมิฉะนั้นก็เป็น เรื่องของ หนังสือพิมพ์อเมริกาเอง ที่ชอบใส่สีตีไข่ เสมอว่า อินโดจะเจ๊งแล้ว

ท่านซุกราร์โนบอกกับนิวสวีคว่า ท่านไม่เคยได้อ่านด้อยค่าที่เป็นมิตร หรือมี เมตตาต่ออินโดนี่เชีย จากหนังสือพิมพ์ใน อเมริกาเลย.....

สัมภาษณ์กันถึงตอนนี้ ท่านก็ย้อน ถาม นิวสวีค ว่า โงงเป็นยังงั้น ? แล้วรู้บ้าง ไหมว่า ท่านก็เคยเป็นโกรธเป็นแค้น นิวสวีค อยู่บ่อย ๆ

ท่านซุกราร์โนพูดไปหัวเราะไป แล้วก็ บอกกับนิวสวีคว่า

ลูกน้องของท่าน มีอยู่บ่อย ๆ ต้อง ฆ่าหนทความของ นิวสวีค ไม้ให้ท่านเห็น เพราะกลัวว่าท่านจะโกรธ

นิวสวีคสร้างประวัติศาสตร์ไว้ คำถามหนึ่ง ก็ถามท่านซุกราร์โนว่า อีก 20 ปีข้างหน้า (นับกับตอนนี้) ท่านซุกราร์โน พยายามได้ไหมว่า อินโดนี่เชียจะเป็น อย่างไร ?

ท่านซุกราร์โนหัวเราะ แล้วบอก ว่า อินโดนี่เชียจะเป็นประเทศที่ร่ำรวยที่สุด ในโลก.....!!

ลูกของท่าน เพราะถ้านิวสวีค ไม้ให้ท่านพยายามอีก 36 ปีข้างหน้า วันนี้ นิวสวีคก็คงฆ่ากลิ้ง ลืม Sex and Golf หมด ๆ เลย.....!

ประวัติผู้เขียน

นายแสวง จันทราทิพย์ เกิดเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2512 ที่อำเภอปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต วิชาเอกการเงิน ภาควิชาวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม เมื่อปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2539

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย